

MISCELLANEA MEDICA;

VIDELICET,

- I. ORATIO HARVEIANA anno MDCCLV in Theatro COLL. REG. MED.
LOND. habita, nunc secunda vice edita cum Notis admodum auctis.
- II. EPISTOLA CRITICA ad ornatissimum Virum Dominum EDOAR-
DUM WILMOT Baronettum MEDICUM REGIUM ORDINARIUM,
in qua QUATUOR QUÆSTIONIBUS, ad VARIOLAS INSITIVAS
spectantibus, Orbi medico denuo propositis ab ANTONIO DE
HAEN, SACRÆ CÆSARÆ MAJESTATIS CONSIL. AULICO, MED.
PRACT. in alma et antiquissima UNIVERSITATI VINDOBONENSI
PROFESSORE PRIMARIO, DIRECTE Responsum est.
- III. SEX HISTORIÆ MEDICÆ, five Morborum aliquot rariorum
et funestorum COMMENTARIUS.

Auctore ROBERTO TAYLOR
MEDICO REGIO ORDINARIO, COLL. REG. MED. LOND.
et REGIÆ SOCIETATIS SOCIO.

L O N D I N I,
Apud JOHANNEM NOURSE. MDCCLXI.

* 1. Ka 26

19872 Bi.

JOHANNES NOBIS & MACCUM

P R Æ F A T I O.

ORATIO hæc mea HARVEIANA, Notæque ad calcem ejus adjectæ, quas nunc denuo editas LECTORI BENEVOLO in manus trado, etsi prima edendi vice, utpote amicorum precibus vehementer efflagitata, festinantius quam par erat in lucem prodire, non tamen tot aut tantis scatebant mendis, quot aut quanta, ut eæ typis iterum mandarentur, ullo modo postulerent. Cum vero Notæ quædam plures, nonnullis ORATIONIS partibus, sive ad ARTIS, sive ad COLLEGII Historiam pertinentibus, fusius explicandis accommodatæ, mihi opusculum hoc consideranti, deesse viderentur; ne singulari Doctorum, qua id accipere dignati sunt, gratiæ parum respondere existimarer, ORATIONEM totam recognoscere, singulosque ejus, (quotquot in ARTIS Historia minus versatis obscuriores forsân videri possent,) locos, adjectis pluribus Notis, illustrare statui. Hæc sane jamdiu concinnassem nisi plurimis et gravioribus distentus fuisset negotiis. Mora autem, quam huic secundæ EDITIONI injecerunt negotia mea quotidiana, occasionem mihi præbuit respondendi QUATUOR QUÆSTIONIBUS ad VARIOLARUM INSITIONEM spectantibus a PROFESSORE quodam GERMANO propositis, quam amittere nolui. Hisce QUÆSTIONIBUS, DIRECTA, quæ petit, Responsa, neminem adhuc dedisse queritur Vir doctus; qui etsi multa præclare in ARTE nostra tum scripsisse tum fecisse dicitur, ita tamen animum ejus præoccupavit Vulgi de hac re opinio, ut in ea tractanda prorsus mirum sit quantum ineptiverit! Neque illi hac occasione respondendo a proposito meo in ORATIONE denuo edenda me digressum esse existimabit LECTOR æquus; cum laudes, quas in ORATIONE mea VARIOLARUM INSITIONI jure dedi, a me postulare viderentur, ut quæ e CATHEDRA ei objicerentur, iis prima data occasione responderem.

Huic

P R Æ F A T I O.

Huic volumini accedunt SEX HISTORIÆ MEDICÆ, documenta quædam, nisi fallor, daturæ. Etsi enim Medicis in ore esse solet, u casum particularium Historiam parum ad Artis incrementum conferre; hoc tamen, mea quidem sententia, nimis festinanter apud Nos pro Axiomate generali receptum fuit. Verissimum sane est ex singulis et diversis casibus methodum medendi generalem institui non posse. Multa vpro commoda casus insoliti et mirandi præbere; multa, quæ prius ignoraveramus, nos docere possunt. Scopulos, in quos naufragium passi sunt alii, indicare; vanitatem notionum quarundam vulgo receptarum ostendere; et pericula, in quæ incurrunt ii, qui a quibusdam harum temere recedunt, demonstrare possunt. Si aliqua horum commodorum e casibus nostris Artis Professores haurire possunt, operæ prætium, eos in publicum proferendo, me fecisse existimabo; sin aliter de his forte senserit Lector æquus, veniam ejus me impetraturum esse confido, quod non tantum commodo ejus, quantum speraveram, inservire potuerim.

ORATIO

ORATIO ANNIVERSARIA
IN
THEATRO
COLLEGII REGALIS
MEDICORUM LONDINENSIS
EX HARVEII INSTITUTO
FESTO DIVI LUCÆ.
HABITA
ANNO MDCCLV.

ORATIO ANNIVERSARIA

IN

THEATRO

COLLEGII REGII

MEDICORUM LONDINENSIS

EX HARVARDI INSTITUTO

TESTO DIVI LUCI

HABITA

ANNO MDCCCLV

VIRO EXIMIO
THOMÆ REEVE, M. D.
PRÆSIDI DIGNISSIMO
SOCIISQUE ORNATISSIMIS
COLLEGII REGALIS
MEDICORUM LONDINENSIIUM
HANC ORATIONEM
ILLORUM HORTATU EDITAM
EA QUA SEMPER COLENDI SUNT OBSERVANTIA

D. D. D.

ROBERTUS TAYLOR.

VIRI ORNATISSIMO

THOMAE REEVE, M.D.

PRESIDI DIGNISSIMO

SOCIISQUE ORNATISSIMIS

COLLEGII REGALIS

MEDICORUM LONDINENSIS

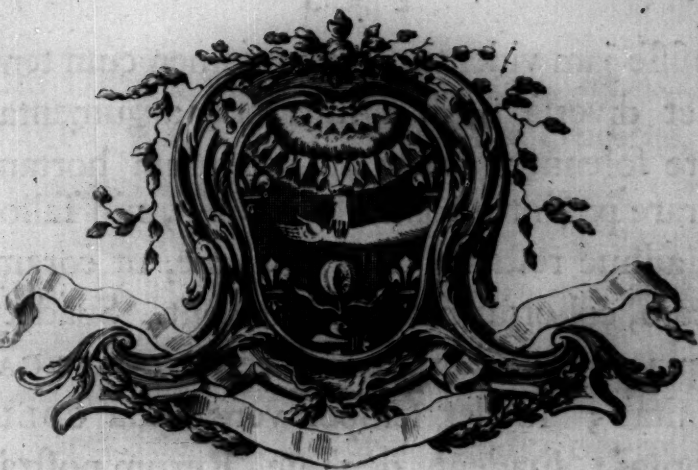
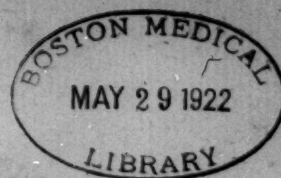
HANC ORATIONEM

ILLORUM HORATU EDITAM

IN QUA SEMPER COLLENDI SUNT OBSERVANTIA

D.D.D.

ROBERTUS TAYLOR

ORATIO HARVEIANA.

UNIVERSARIUM, Corona Spectatissima, Munus, quod Nobis hodierno Die, Medici divini memoriae sacro, celeberrimus noster injunxit HARVEIUS, mihi que hoc anno assignavit PRÆSES dignissimus, nequaquam detrectandum esse existimavi. Etsi enim Oratorium Ingenium, quod in me sentio quam sit exiguum, mihi deficit; etsi plurimi facundissimique Viri, qui ex hoc loco quotannis dixere, dicendi materiem exhau-

exhausisse jam videntur : veruntamen cum tempora varia et diversa nova Oratoribus argumenta suppeditare soleant ; nova ad dicendum hortamenta ministrare possint ; nonnulla quidem, nisi fallor, dicenda adhuc restant ; nonnulla me, ut coram Vobis dicam, cohortantur atque suadent. Suadet summa, qua me dudum audivere *, COLLEGARUM Benignitas ; suadet semper veneranda COLLEGII Auctoritas ; suadent, denique, Rerum nostrarum, quibus incendor, Studium atque Amor.

Quot et Quales fuerint Nostri, quos sua in Artem Medicam merita, et immortalis Hodierni Instituti Auctor vetuere mori, nostrum est, SOCII DILECTISSIMI, hodie commemorare : atque hic sane dicendi Campus nobis patet adeo immensus, ut non tam ubi incipiat, quam ubi desinat, nesciat Oratio.

Ex His illustribus Viris Quis primum locum sibi vindicat ? Quis, nisi qui primus Hoc instituit COLLEGIUM ? illustrissimus LINACRUS ; per totum Li-

* Sc. anno MDCCL, quo de PATHOLOGIA, ex Instituto cl. GULSTONI, in COLLEGII Theatro praelegebam.

terarum Orbem celeberrimus : Qui, in Academia OXONIENSI literis Latinis exquisite eruditus, Græcarum colendarum causa, in ITALIAM, uberibus Ingeniis tunc florentem, transmigravit ; easque exinde (ubi TURCARUM Tyrannidem eodem sæculo fugientes exoptatum invenerant Asylum) in Patriam suam duxit et fovit : Qui in Doctrinis liberalibus, superstitionis Imperio jamdiu oppressis, restituendis, primas tulit : Qui omnibus, denique, ornatus Artibus, de Medica adeo in primis meruit, ut Caliginem, ei in hac Insula inductam, spississimam dispellere primus cœperit. Hisce tenebris BRITANNIÆ infidentibus subito effulsit LINACRUS ; Artique Medicæ illuminandæ omnino intentus, multos GALENI Libros, (qui in isto ævo apud exteras gentes fatis pro Dignitate sua jam tandem æstimari cœperant) tam polite et fideliter interpretatus est, ut ERASMO Judice, melius Latine quam Græce, interpretante LINACRO, GALENUS loqueretur †. Virum hunc egregium tanta apud Regem non indoctum gratia et auctoritate valuisse non profecto mirum est : Illum vero non in suum commodum ; non ad nummos corradendos ; non

† Vid. ERASMI Epistolas passim.

ad honores ambiendos ; sed ad solam Reipublicæ
 felicitatem ; ad Posteritatis, etiam ferissimæ, sani-
 tatem promovendam iis omnino usum esse ; Quis-
 nam est, AUDITORES SPECTATISSIMI, vel ex in-
 vidis laudum ejus obrectatoribus, qui Viri ma-
 gnanimitatem et virtutem non admiretur ? Hunc
 autem non aliter fecisse testetur Hoc nostrum COL-
 LEGIUM. Nostrum dixi ? immo potius Ipsius di-
 cam ; quippe quod Ipso suadente fundatum ; Ipso
 juvante formatum ; Ipso, denique, præsidente gu-
 bernatum fuit. Sicut enim e paucis primigeniis
 coloribus, quorum cuique sua est venustas, suus
 splendor, mirum in modum commixtis, LUCEM
 ipsam, humanæ vitæ consolatorem, concinnavit
 summus Mundi Opifex ; ita quidem LINACRUS
 noster, e paucis illis, qui tunc temporis Virtute
 et Doctrina florebant, Medicis, Hoc insigne suum
 MEDICINÆ Lumen, quod ad hunc usque Diem
 perpetuo resplenduit, componendum suasit et cu-
 ravit. Tales Nos habuisse Auctores, nobismet,
 SOCII ORNATISSIMI, gratulemur ; atque quam ube-
 res stirps hæc clara tulerit Fructus (quid enim a
 stirpe tam clara non expectandum esset ?) jam
 videamus ?

Celeber-

Celeberrimum LINACRUM haud longo post intervallo secutus est clarissimus CAIUS; et passibus omnino æquis. Hic enim literis non levius imbutus; in rebus tum Physicis tum Medicis non minus versatus; animoque non minus benevolo et generoso ornatus; de Nobis, nostraque Arte non minus egregie meruit. Quis nostros Annales primus composuit? nonne CAIUS? Quis nostra iura atque privilegia palam et in Curia primus defendit? Quis nisi CAIUS? Quis, denique, COLLEGII Insignia, quæ in Comitiiis, aliisque nostris Conventibus, coram PRÆSIDE dignissimo ponuntur, et quæ nunc intuemur, excogitavit? Profecto CAIUS.

Moneant itaque Illa, Nos, SOCII ORNATISSIMI, moneant, NOBIS FUISSE CAIUM: Atque ea, quæ CAIUS Ipse VIRTUTIS nuncupavit Insignia, Nos, ad Virtutem assidue colendam, Resque nostras fortiter et constanter tuendas, quotiescunque ea cernimus, accendant. Hortentur ea Nos ad Illas Leges defendendas, quarum Auctoritas nuper impugnata est; Illas Leges, quibus Majores nostri Artis Medicæ Dignitati prudentissime providerunt. Intelligebant solertes harum Legum latores (utcunque

B

por-

portentosa habeatur ea nunc Opinio) nihil æque Medicum facere posse, atque animum a pueritia literis imbuere: Intelligebant, SAPIENTIÆ studium, (a quo Medici quidam, HIPPOCRATIS, ut opinor, gloriæ æmuli, Disciplinam Medicam iterum separari volunt *) “ quamvis non faciat Medicum, “ tamen aptiorem Medicinæ reddere:” Intelligebant, (quod sapientissimus olim monuit CICERO †) “ omnes Artes, quæ ad humanitatem pertinent, “ habere quoddam commune vinculum, et quasi “ cognatione quadam inter se contineri:” Intelligebant, denique, cogitandi et ratiocinandi Artes (quibus sapientia constat vera, et sine quibus delirant Artifices) non in medicis Hodiernorum Institutionibus; non in decantatis Præceptorum quorumcunque Aphorismis; sed inter antiquas ACADEMI sylvas, perennibus Eruditionis Græcæ et Latinæ Fontibus scaturientes, quærendas esse. Sicut igitur LINACRUS celeberrimis ACADEMIIS nostris insigne favoris sui, in PRÆLECTIONIBUS medicis ibi instituendis, testimonium dederat; ita CAIUS, gratam,

* Democriti autem, ut quidam tradiderunt, Discipulus HIPPOCRATES Cous, primus quidem ex omnibus memoria dignis, ab studio SAPIENTIÆ Disciplinam hanc (medicam) separavit. CELSUS in Præfat.

† In Orat. pro Archia Poeta.

qua

qua Almam suam Matrem prosequabatur, memori-
am, in COLLEGIO restaurando, testatus fuit : Atque
quo evidentius Disciplinam Medicam in COLLEGIO
suo novo instituisse ; Artisque nostræ studiosos eo
invitasse videretur ; non modo INSIGNIA, Collegio
suo propria, ARTEMQUE MEDICAM symbolice deno-
tantia, ei gerenda detulit ; sed venerandum etiam
suum Nomen, longe lateque per EUROPAM sparsum,
quod jam nunc agnoscit, ei indidit. Et quam valde
laudes nostras ! quam valde Posterorum gratias
jamdiu meruerit Hoc CAII Collegium, ex eo, AU-
DITORES SPECTATISSIMI, judicate, quod maxima
Duo, non modo nostri COLLEGII, sed nostræ eti-
am Nationis, immo nostræ, dicam, Naturæ or-
namenta, (quorum laudes mox celebraturi sumus *)
intra suos Parietes educaverit !

Vigente adhuc CAIO ab OXONIO jam processe-
rat alterum hujus COLLEGII Decus et Tutamen,
doctissimus CALDWALLUS. Hic utilissimam LINA-
CRI Societatem novis muneribus ornandam esse ra-
tus, (nobili LUMLEIO in partem Operis adscito,)
PRÆLECTIONEM CHIRURGICAM in hoc COLLEGIO

* HARVEIUM et GLISSONUM.

B 2

instituit.

instituit. Et quantum in Artium MEDICÆ et CHIRURGICÆ utilitatem, immo in gloriam, jamdiu cesserit Hoc laudabile Institutum, nemo, SOCII ERUDITISSIMI, ignorare potest, nisi qui nesciat illustrissimum Virum, qui Nos hodie convocavit, celeberrimum suum de SANGUINIS CIRCUITU Inventum in hac ipsa PRÆLECTIONE cum suis primo communicasse; immortalem scilicet HARVEIUM, ad cujus Famam singularem jam festinat Oratio.

Si enim Viros hos illustres, qui ante CIRCUITUM Sanguinis floruerant inventum, commemoratione annua dignos censuit HARVEIUS, quanto Ipse, qui invenit, dignior est habendus qui commemoretur? Quantas illi debemus laudes, qui ingenio pene divino præditus; omni eruditionis genere (cujus intra CAII Ipsius Collegium fundamenta jecerat) instructus; laborisque infiniti patiens, dies noctesque tamdiu Naturæ operibus invigilavit, donec filum, quo per reconditum Oeconomiae Animalis Labyrinthum jam ducimur, penitus detexerat? Nemo enim certe nunc demum naris est adeo emunctæ, ut præclarum Hoc inventum in Antiquorum scriptis subolfaciat. Si quis est
tam

tam sagax; si quis vocem unam atque alteram, in
 HIPPOCRATIS scriptis subinde occurrentem, nulla
 contextus ratione habita, omnique Artis Historia
 repugnante, ad sensum huiusmodi ridiculum tor-
 quere velit; Hunc quidem eodem argumentandi
 genere probare posse confido, PULVEREM PYRIUM,
 PYXIDEMQUE NAUTICAM Veteres non latuisse.
 Apage tantas invidorum Nugas: Tædet harum
 ineptiarum Philologarum. Anquiramus potius sint-
 ne Illi Recentiores magis audiendi, qui de Hoc no-
 bilissimo Invento cum HARVEIO certavere? Non
 SERVETUS: non COLUMBUS: non Ipse etiam CÆ-
 SALPINUS. Nam quid in hac Re fecerant Illi præ-
 ter conjecturas? Quibus autem Factis vel Experi-
 mentis conjecturis suis conciliaverant fidem? Hoc
 equidem munus HARVEIO nostro reservatum fuit;
 atque Hoc præclare præstitit. Quod Illi suspicati
 erant, Ipse vidit; Quod Illi male intellexerant,
 Ipse explicavit; Quod Illi, denique, vix submo-
 nuerant, Ipse exposuit, probavit, stabilivit. Quan-
 tum vero in Philosophia excolenda; quantum in
 literis promovendis excelluit HARVEIUS; tanto qui-
 dem in nostrum COLLEGIUM exarsit Studio. Tan-
 tam erga Nos indicavit caritatem, ut, quos Ipse
 non

non erubuerat amplecti Fratres, eos dignaretur
constituere Hæredes.

Quid in Oeconomia animali explicanda valere
posset Hoc inventum HARVEIANUM exemplar pri-
mum et egregium proposuit HARVEIUS Ipse: Qui,
Vitæ principiis in Corde detectis, Animalium Ge-
nerationem deinde animo complexus est; eamque
totam Rem occultam in libro eleganti, Doctrinæ
reconditissimæ pleno, fufius exposuit. Et quanta
laude dignus fit, qui viam ad Oeconomiam animalis
scientiam primus monstravit, Vos, SOCII ERUDI-
TISSIMI, potissimum scitis, qui, quantum in Oeco-
nomia animali versati medendo valeant, quotidie
experimini! Cur ulla hujus Utilitatis ab HARVEII
Invento derivatæ exempla proferam? Vetant hoc
angusti Orationis limites; vetatis Vos, quibus om-
nia hujusmodi satis innotescunt; et qui me ad al-
teram mei muneris Partem revocare jam vide-
mini; ad aliorum laudes celebrandas: Quorum
nonnullos, qui viam ab HARVEIO præmonstratam
insistentes, PHYSIOLOGIAM novam condidere, nunc
intueamur.

Inter

Inter hos eximios primum locum obtinet GULSTONUS ; doctissimus OXONII Alumnus : Qui, quantum lucis a PHYSIOLOGIA nova (ex Sanguinis CIRCUITU nuperrime demonstrato mox oritura) accepturæ essent Morborum causæ jam ante animo prospiciens, PRÆLECTIONEM PATHOLOGICAM in Hoc COLLEGIO instituit ; suoque sumptu ad hunc usque diem sustinuit. Nec Spem GULSTONI fefellit eventus : Quot enim Opera ab illius ætate PATHOLOGIAM in EUROPA illustrarunt, tot quidem lucem suam ab HARVEII Invenio derivarunt : Quot in ANGLIA Scripta morborum Causas atque Signa explicarunt, tot fere intra hos Parietes, ipso jubente, lecta sunt.

Haud multo post in PHYSIOLOGIA et PATHOLOGIA explicandis excellebat Medicus, Rebus COLLEGII Anatomicis, et postea COLLEGIO ipsi, merittissimo præfectus, celeberrimus GLISSONUS ; in ipso CAII Collegio educatus, et in CANTABRIGIA sua Professor olim Regius. Hic, primaria Organorum vitalium Functione ab HARVEIO explicata, duo alia organa, Functionibus naturalibus præcipue destinata, HARVEIO Duce, statuebat explicanda.

canda. Hic HEPATIS structuram tam internam quam externam mira quidem solertia patefecit. Hic Vaginam PORTÆ, sive Capsulam ejus communem, primus detexit, explicavit, nominavit. Neque minore Hic acumine minutissimas VENTRICULI et INTESTINORUM Fibras indagavit; Functionibusque illorum viscerum penitus investigatis, modum parandi Chyli, sicut antea secernendæ Bilis, pari eruditione atque elegantia demonstravit. Hic, denique, eam Fibrarum animalium proprietatem, quæ facit ut eæ sine sensu irritentur, primus notavit et nominavit: eam ipsam proprietatem, quam doctissimus HALLERUS, Physiologus horum temporum longe præstantissimus, experimenta GLISSONI ulterius prosequendo, summo judicio plenius exposuit; summaque modestia, Philosopho omnino digna, Philosophorum judicio nuper commendavit*: eam profecto proprietatem, quam in Fibris quibusdam animalibus, quemadmodum in Materia universa Gravitationem, inesse docuit Vir solertissimus; qua proprietate patefacta, quamplurima in Animalibus tam vivis quam mortuis *φαινόμενα* (nulla antecedentium Physiologorum *ὑποθέσει* explicata,

* Vid. Comment. REG. SOC. scientiar. GOTTING. Tom. II. p. 114.

aut

aut explicanda) perspicue HALLERUS, GLISSONO monstrante viam, nunc explicavit. Hucusque, SOCI ORNATISSIMI, GLISSONUM nostrum Doctrina solummodo et Scientia Medica excellentem vidimus: Hucusque Illum HARVEII vestigiis insistentem, et PHYSIOLOGIAM, PATHOLOGIAMQUE studiosissime persequentem admirati sumus. Nunc Viri magni Humanitatem atque Fortitudinem in Arte exercenda intueamur. Peste enim hanc Urbem eo tempore depopulante, innumerabilibus, Reipublicæ causa, Periculis sese objicere Vir fortis non timuit; mortemque ipsam pati maluisset, quam suis miserrime circum circa decumbentibus opem non tulisse. O admirandam Hominis Virtutem! O incredibilem prorsus Humanitatem! O Fortitudinem supra humanam!

At, dum egregiam GLISSONI humanitatem celebrare studeo, cavendum est, ne alterius COLLEGÆ nostri (qui ejusdem operis periculosi se participem præstabat) virtutes tacendo, memoriæ ejus injuriosus esse videar, doctissimi HODGESII; Viri heu! meliore ingenio quam fortuna memorabilis: Qui ab OXONIO, ubi literis institutus erat, ad LON-

C

DINUM

DINUM commeans, non modo quotidiana Pestis pericula impavidus subiit, sed accuratam ejus Historiam Orbi medico donavit; minime proculdubio contentus atrocissimum Vitæ humanæ Hostem a Patria propulsasse, nisi Posteris etiam ejusdem profligandi (quantum humana fert facultas) rationem traderet. Quam male tanta Viri dignissimi merita, remunerarint sui pudet dicere! omnium maxime fateri pudet, illos ipsos, quorum Vitas servandi causa tot HODGESIUS periculis objectarat suam, illum gravi Paupertatis oneri, senescenti adhuc graviori, sivisse succumbere. Hanc, AUDITORES SPECTATISSIMI, gratiam, quam ipsi vivo recusabant sui, mihi liceat referre Ipsius Memoriae, His saltem accumulem Donis &c.

Quis autem miseram hujus Urbis sortem mecum non lugebit, quam vix a sævissima Peste liberatam circum undique involverunt Flammæ; quæ Nos et nostra penitus delevisset, nisi nobis munificus subvenisset HAMEIUS? Postquam enim incendium istud nefandum, quod omnia tam sacra quam profana late vastabat, COLLEGIUM nostrum in fumum cineremque verterat, tantum sua auctoritate, sua-
que

que munificentia efficiebat HAMEIUS, ut pulchrius e flammis resurgeret. Neque in COLLEGIO reaedificando boni COLLEGÆ officio Te satis esse functum arbitrabare Vir eximie, nisi Rei quoque COLLEGII sustentandæ pro facultatibus conferres tuis. Eandem igitur liberalitatem, quam toties in hanc Societatem exercueras vivens, testamento etiam tuo indicasti mortuus. Sicut igitur Majores nostri TABULAM MARMOREAM in Bibliotheca HARVEIANA collocandam Tibi decrevere vivo; ita Nos mentis tuæ benevolentissimæ imaginem, Cordibus inscriptam nostris, in æternum conservemus.

Vix dum COLLEGIUM restituerat HAMEIUS quum de splendore ejus augendo coeperunt cogitare illustrissimi COLLEGÆ. Nunc enim fundamento ab HARVEIO jacto superstructuri una omnes concurrebant. Ab OXONIO suo, ubi jamdiu inclaruerat, in COLLEGIUM nuper cooptatum en! WILLISIUM. Hic veterum PHYSIOLOGIAM a COLLEGIS suis paulo ante labefactatam, nunc funditus everteendam esse existimabat; novæque ædificandæ egregiam navabat operam. Hic, sanguinis motu ab HARVEIO detecto, liquorem subtilioris indolis

nunc exquirebat; liquorem a CEREBRO oriundum: cuius Organi fabricam mire tortuosam, et functiones abstrusiores plane expedit; NERVORUMQUE originem, structuram, et officium felicissime investigavit. Hinc SOCII ERUDITISSIMI, novi ex Invento HARVEIANO Fructus: Quantum enim profecerat HARVEIUS Ipse in Functionibus vitalibus; quantum GLISSONUS in naturalibus; tantum quidem in animalibus explicandis profecit WILLISIUS.

Detrimentum, quod Arti medicæ attulerat mors WILLISII immatura, quodammodo compensavit Superstes WILLISII Amicus et Defensor, LOWERUS; dignissimus etiam OXONII Alumnus. Quomodo in Chylum transmutetur Cibus non ita pridem docuerat GLISSONUS: Ulterius nunc progrediebatur LOWERUS. Nunc Chyli in Sanguinem mutationem explicabat: nunc quibus causis sanguis Arteriosus suum debeat ruborem; quibus viribus moveatur Cor, in Tractatu pereleganti (quo Nobis honorem, sibi que consecutus fuit immortalitatem) perspicue exponebat. Quosque tandem penetrare ausum est acutissimum LOWERI Ingenium? In abditissimos quidem Naturæ Recessus.

Sanguis-

Sanguinem enim Animalium, in magnos Medicinæ usus, ex alia in aliam Specie transfundi potuisse arbitratus, plurima in eum finem experimenta excogitavit: Eventu sane (quod dolendum est) Viri ornatissimi Votis et Ingenio prorsus impari. Fateantur autem Invidi magnis LOWERUM excidisse ausis: Neque id diffiteantur Increduli; qui Illum propterea excidisse putant, quia non mortale fuit quod optavit Vir ingeniosus.

Nondum vero satis erat explicata Oeconomia Animalis. Glandularum enim (Partis profecto non minimæ Dignitatis) textura, numerus, situs, atque usus adhuc restiterant exponenda. Huic utili demum Operi se accinxit WHARTONUS; literis CANTABRIGIÆ institutus: Idque tam accurate perfecit, ut omnes totius Corporis Glandulas indicaverit, enumeraverit, descripserit. Hic eas a servilibus, quæ iis imposuerant Antiqui, ministeriis, liberavit. Hic Ductum salivalem in Os patentem primus detexit. At non modo eas, quas Natura in corporibus sanis creare solet, explicavit; sed eas etiam, quæ præter Naturam in morbis sæpe generantur, primus notavit et enucleavit. Tantum
valet

valet in morbis Partium detegendis **PHYSIOLOGIA**
vera atque exquisita!

Si omnes, **AUDITORES SPECTATISSIMI**, hujus
COLLEGII Socios, qui, in **Oeconomia Animal**i il-
lustranda, de nobis optime meruere, satis pro me-
ritis laudare conarer, Tempus profecto me citius
quam Oratio deficeret. Quis autem silentio præ-
terire potest celebrem **HARVEII** Defensorem, do-
ctissimum **ENTIUM**? Quis clarissimi **SCARBURGII**?
Quis **CHARLETONI**? Quis **CROUNII**? Quis deni-
que **NEEDHAMI** immemor esse potest, dum ex-
colitur **ANATOMIA**; dum moventur **MUSCULI**; dum
FOETUS geruntur **UTERO**?

COLLEGIO Hoc nostro **Viris** tot illustribus no-
bilitato, non mirum est, **AUDITORES SPECTATISSI-**
MI, si illius Societatem **NOBILITAS** ipsa olim ambi-
verit. Minime profecto mirum est, si illustrissi-
mum **DORNAVIÆ MARCHIONEM**, Artibus pleris-
que eruditum (sicut antea nobilissimum **LUMLEI-**
UM) tantus etiam nostræ ceperit Amor, ut in **COL-**
LEGIUM nostrum ascribi voluerit; nobisque muni-
ficentiam suam amplissimis Donis testatus fuerit.

Quot

Quot et Quales in PHYSIOLOGIA nova condenda, PATHOLOGIAQUE amplificanda, post CIRCUITUM Sanguinis inventum, excelluerint COLLEGÆ, jam vidistis? Nunc ad eos, qui in THERAPEUTICA, tertia, et consummata quidem, MEDICINÆ Parte, clauerint promovenda, transeamus.

Horum primus occurrit Medicus, cujus memoriam (verbo absit Invidia) non satis coluisse nos videmur, RICARDUS MORTONUS; Vir nequaquam prætereundus: Qui, etsi Theoria nimis generali deceptus, MALIGNITATEM ubique odoratus fuit, atque in Spiritibus sustentandis nimis sæpe occupatus, a vero medendi scopo aliquando aberravit; in quibusdam tamen Febribus continuis (quarum cum Intermittentibus Necessitudinem primus Nostratium perspexit Ipse) SPECIFICUM nunquam satis laudandum primus Nostratium feliciter adhibuit. Ille enim CORTICEM PERUVIANUM, quo nunc tam graves expugnamus morbos, Medicis tunc falso damnatum, — Regnoque pulsum, examinavit, absoluit, reduxit. Ille novum Mundum, Hoc Cortice in EUROPAM transmissio, novum Morbum, quem exeunte sæculo penultimo in eam transmiserat,

rat, non leviter compensasse primus indicavit. Hunc, cujus in Artem Medicam merita Theoriæ illius vel inimicissimi non fateri nequeunt, Nos, quorum est omnia sua cuique tribuere, æquissimis laudibus celebremus.

Et quodnam, quæso, amplius æquitatis nostræ argumentum exhibere possumus, quam in Medico, a MORTONI Theoria valde abhorrente, laudibus cumulando debitis? Medico, quem, etsi, modesto, quo erat, animo, ad summum hujus COLLEGII Ordinem viam non affectavit, dignissimum tamen qui in eum cooptatus esset, omnes uno ore jam profitentur. Quis me, SOCII DILECTISSIMI, SYDENHAMUM nostrum indicare velle nescit? (Nostrum enim Nos ACADEMICI eum optimo jure appellabimus, quem Doctrinis suis ACADEMIARUM NOSTRARUM erudiverat Hæc, et Doctoratu ornaverat Illa :) Virum profecto, cui, in Arte nostra exercenda, tanta inerat naturalis Ingenii Dexteritas, ut ad medendum natus videretur: Virum, de quo verius affirmari potest quod de GALENO asserit SCALIGER. “ Illum non ex aliis potius didicisse “ (id quod facile factu sic satis fit) quam ex SEIPSO “ (quod

“ (quod esset valde arduum) aliis Medicinæ scientiam constituisse*.” Virum, qui, ὑποθεσάμενος, in quibus formandis nimium festinaverat Neotericorum Vanitas, omnino pertæsus, ab opinandi et garriendi ineptiis ad Antiquorum in observando Diligentiam; a verbosa Doctrinæ ostentatione ad veram medendi Artem Nos revocavit. Quis in Morbis distinguendis tam acutus? Quis in describendis tam fidelis? Quis, denique, in sanandis tam felix fuit? Ille febricitantes e Flammis tam medicamentorum quam Morbi primus eripuit. Ille OPIO VARIOLARUM furorem primus compescuit; primusque illud Divinæ Misericordiæ Donum plena manu miseris dispensavit. Ille, denique, VERULAMII nobilissimi Præceptum non minus Medici quam Philosophi interesse ratus, non finxit, non excogitavit, sed incredibili prorsus sedulitate invenit quid Natura faceret aut ferret. Nec “ is tantum fuit SYDENHAMUS,” (ut LIVII de CATONE loquentis verbis utar) “cujus FAMA VIVO eo viguerit, monumentumque “ ejus SCIENTIÆ nullum extet; vivit immo vigetque “ SCIENTIA ejus scriptis sacrata medicis, non nisi

* Vid. J. CÆS. SCALIG. in Præfat. Lib. de CAUSIS LINGUÆ LATINÆ.

“ cum Mundo ipso perituris†.” Hinc Viri magni
Nomen et Auctoritas apud ~~exteros~~! Hinc SYDEN-
HAMI Amor et Veneratio apud Suos!

Hunc, cujus vestigia preffit, diligenter observasse
videtur celeberrimus RADCLIVIVS; Vir (siquis
unquam fuit) non tam literis ad Rei Medicæ sci-
entiam, quam Ingenio et Experientia eruditus:
Qui SYDENHAMO annis et honore pleno, ex Aca-
demia OXONIENSI ad Urbem veniens, in eas me-
dendi rationes, quibus tantum honorem consecu-
tus erat venerandus Senex, non inquirere non po-
terat. Et profecto vix fieri potuit, ut qui ingenii
acumine, miraque in morbis dignoscendis perspi-
cacia ad SYDENHAMUM propius accesserat, is in
iisdem curandis ab illius consilio et præceptis disce-
deret. Hic, itaque instar alterius SYDENHAMI Na-
turæ laboranti semper intentus, illam aberrantem
revocavit, illam succumbentem sublevavit, illi de-
nique, triumphanti non repugnavit. Hisce fretus
principiis Formularum farraginem atque pompam
sprevit; ægrotosque a morbi et remediorum onere
eodem ictu sæpe liberavit. Exemplum hujusmodi
rara, quæ Artibus non nisi leviter imbuta in Pene-

† Vid. LIV. Lib. XXXIX. Sect. XL.

tralia

tralia sua indulgens dicitur admisisse Natura, nemo imitari audeat AMYHTOΣ: minime omnium audento Isti, quos NATURAM docuisse credunt OI ΠΟΛΛΟΙ, nulla alia de causa, quam quod ARTIUM Disciplinis non fuerint eruditi.

Sed etiam si Artium studia ex ACADEMIARUM NOSTRARUM Fontibus parce hauserit RADCLIVIVS Ipse, (si modo ea parce hauserit) ea tamen ex illis omnino haurienda esse Virum insignem existimasse palam declarant Stipendia sua ITINERARIA; quibus neminem præter Academiæ suæ ARTIUM MAGISTROS donari voluit: Indicio quidem satis manifesto, non Artium foris discendarum; non Tyronum in Academiis exteris alendorum gratia; non, denique, ut ea merentes, (quorundam instar Medicorum peregrinantium) quo nihil attulerint Sapientiæ, exinde parum reportent Medicinæ, ea ipsum instituisse; sed ut Sapientiam, Domi acquisitam, extra Patriam suam deportando, MEDICINAM cumulationem ad suos reducant.

Defuncto jam laboribus RADCLIVIO successit Sodalium ipsius primus dilectissimus MEADUS:

Quanta scientia Vir! quanta gravitate! quanta dignitate! Qui tantum RADCLIVIVM Doctrina, quantum RADCLIVIVS alios sagacitate superavit. Hic, tam ingenio quam literis instructus, morbos plerisque facile fugavit; de uno autem reportavit victoriam Ipse primus; de uno, qui, etsi propter ingenium suum, plerumque mitissimum, diminutivo quodam nomine appellari solet,* tamen aliquando stragem meditatur horribilem. Hunc Peripneumonico esse genere primus intellexit MEADUS: atque, viribus ejus penitus perspectis, de eo adeo ample triumphavit, ut nemo Medicorum sub vexillo ejus militans huic Morbo unquam cesserit. Neque minus in hoc prorsus devincendo, quam in altero atrocissimo sublevando, valuit MEADUS. Modum enim Chirurgicum, quo Aqua ex Hydropicorum Abdominibus tota una vice tuto exhauriri posset primus docuit MEADUS! maximo sane Hydropicorum emolumento; qui ante hunc modum inventum plus tædii aut plus periculi in Aqua patiebantur exhaurienda quam doloris in retinenda. Propter hæc illius præclara facinora quantas ei Nos Medici debemus gratias? quanto majores ei Gens humana, quorum illius studio atque opera

tot ab Orci faucibus eripiuntur? Qui vero in Arte sua eminuit primus in nulla alia postremus esse voluit. Artes itaque liberales, quantum plerique singulas, tantum MEADUS coluit omnes; quarum amore incensus, pretiosissimam Nummorum antiquorum, Picturarum, Sculpturarum, et Librorum suppellectilem undique conquistavit; quorum nonnullos aliquando elegantiores, quos animo Ipse Regio dare solebat, ab eo Reges ipsi accipere non dedignati sunt†. Quis igitur mirari debet si MEADI Doctrina et Munificentia ita in regionibus exteris refulserint, ut earum Splendor in Patriam ejus repercussus fuerit. Sed doctum esse pro nihilo duxit Vir beneficentissimus, nisi Doctorum etiam susciperet Patrocinium; quod sane officium adeo egregie præstitit, ut literarum Fautor tam assiduus, tam urbanus, tam munificus nemo privatus certe antea extiterit. Neque profecto fieri potuit, ut qui omnes alias foverat Artes, is patrocinari noluerit suæ. Quanto igitur candore? quanta Benevolentia erga ejusdem Artē Professores se gesserit? quanta comitate Tyrones semper exceperit? quanto studio Rem eorum auxerit? quanta auctoritate nomen

† Vid. Authentic Memoirs of the Life of RICHARD MEAD, M. D. pag. 55.

eorum protexerit? Omnes equidem fui temporis Medicos animo vere fraterno amplexus est MEADUS: Juniores autem tot et tantis perinde beneficiis quotidie devinxit, ac si ad idem Famæ fastigium, quod attigerat Ipse, illos evehere totis viribus contenderet. Testemur hæc, quotquot hic adsumus, qui Viri dignissimi Benevolentiam toties experti sumus: Credant illa Posteris, qui tot eruditorum Opera Viri privato inscripta invenient.

Splendente adhuc MEADO emicabat alterum, ab OXONIO ortum, hujus COLLEGIJ Lumen: Medicus quidem tam amicitia quam Arte MEADO conjunctus; celeberrimus FREINDUS: Qui eo fuit præditus Ingenio ut Artem difficillimam facillime didicerit; ea instructus Doctrina ut eam semper ornaverit; ea ornatus Auctoritate ut eam diu sustentaverit: Qui in Academia nonnullas Artis suæ Partes præclarissime docuit; Qui in Urbe Artem ipsam sagacissime exercuit; Qui in Senatu eam, Senator ipse, eloquentissime defendit: Qui in Medicina, denique, excolenda ita peritus et felix ut in nullis, præter severiores Medicinæ Disciplinas, educatus esse; in Medicinæ Scientia communi-

canda

canda ita elegans et disertus fuit, ut in Disciplinis elegantioribus totus fuisse videatur. Et profecto quo doctior fuit Vir clarus, eo acrior fuit indoctorum Hostis; quo liberalius institutus erat Ipse eo vehementius illiberales infectatus est. At si tantam Viro docto movebant Indignationem perpauci sui temporis Nugivenduli, quanto ferventiore excaudisset ira, si audacissimos, quibus scatet hoc ævum, EMPIRICOS, Arcana sua, nunc nugatoria, nunc perniciofa, deliranti omnium Ordinum Vulgo venditantes * animadvertisse ei contigisset. Omnibus literatis flebilis FREINDUS; nulli vero flebilior quam Nobis occidit. Nemo enim certe nostrum, SOCII ERUDITISSIMI, polita Viri doctissimi in HIPPOCRATEM commentaria potest evolvere, quin mortem ejus præmaturam (qui satis quidem gloriæ, Arti vero suæ nondum satis vixerat) sincera voce lamentetur. Etenim ab eo, qui in Arte tamdiu felicissime versatus erat, plura quidem erant expectanda, quæ Artis imperium in Morbos latius extendissent, si Vitæ ejus pepercisset Fatum.

Alumnum alterum, eumque dulcissimum, paulo

* Sic est VULGUS: ex veritate pauca, ex opinione multa æstimat.
CICERO. Orat. pro Q. ROSCIO.

ante FREINDI obitum in COLLEGIUM nostrum miserat OXONIUM : Medicum, dum vixit, Medicis carum ; dum medicinam exercuit, ægrotis carissimum. BROXHOLMIO enim Ingenii benigna Vena cum tanta morum suavitate fuit conjuncta, ut jure dubitari possit utrum Ingenio præstantior an urbanitate fuerit amabilior ? Humanitatis studiis ab ineunte ætate imbutus ; summorum familiaritate virorum quotidie usus ; moribusque variarum Nationum penitus perspectis, omnium, post hominum memoriam, Medicorum politissimus evaserat. Ex iis, qui RADCLIVII stipendia meruere, primus, omnibus posterioribus, et Stipendio ipsi fuit Ornamento. In BROXHOLMII quidem inerat consuetudine tam curiosa felicitas, ut plus gratiæ apud omnes sua Veritas, quam aliorum Obsequium inveniret. Etsi vero ab isto servili, Medicoque prorsus indigno, quo nonnulli gratiam turpissime colligunt, abhorruit Obsequio, tamen in illa honesta atque liberali ejus specie, quæ nunquam deest ingenuo, admirabile est quantum cæteris excelluerit ? qua sane ægrotorum animos leniter mulcendo corporibus eorum facilius medebatur. Sed quemadmodum in corporibus nonnullis formosissimis

mis insigniores infunt maculæ atque nævi; ita BROXHOLMIO ipsi sua erat infirmitas. Periclitantibus suis amicis (et quot curavit ægros tot quidem habuit amicos) tanto plerumque dolore obruebatur, ut, qui mederi anxius optabat, propter id ipsum medendo non sufficeret: ita de servando ægroto supra modum erat sollicitus, ut morbum propterea oppugnaret impotentius: ita, denique, Amici muneri implendo erat intentus ut nonnunquam officio deesset Medici. His agitatus mœoribus a morbis refugit curandis ut morborum ipse fieret Præda rapacium. O miseram Mortalitäts conditionem! quam BROXHOLMII ipsius nec Ingenium nec Fortuna reddere potuerint tolerabilem.

Dum socios hosce commemorabam celeberrimos, tristis eheu! venit nuntius, dignissimi alterius mortem referens; alterius nostri valde lugendi; qui a valetudine aliorum curanda jam diu avocatus erat ad tuendam suam; clarissimi LEII: Medici, in eadem, qua FREINDUS, qua RADCLIVIVS, Academia educati; eodem ingenio præditi; iisdem honoribus digni. Qui in medendo acutus et

E

erûdi-

eruditus; in loquendo apertus et facundus; in agendo probus et sincerus: Qui modestis facilis et comis; arrogantibus acer et intrepidus; pauperibus misericors et liberalis; divitibus justus neque avidus fuit. Adulationis Ipse impatiens adulatus est nemini; Plebeculæ fermunculos contempsit; Optimatum blanditias neglexit: Quod, denique, de PISONE oratore scribit CICERO, id quidem LEEI nostri mores et valetudinem mirifice depingit. “ Is
 “ (inquit CICERO,) laborem forensem quasi cursum
 “ diutius non tulit, quod corpore erat infirmo, et
 “ Hominum ineptias ac stultitias, quæ devorandæ
 “ Nobis sunt, non ferebat, iracundiusque respu-
 “ ebat, non morose, ut putabatur, sed ingenuo
 “ prorsus liberoque fastidio*.” Virum hunc egregium lugeant nostræ, quas dilexit, ACADEMIÆ; lugeat nostrum, quod ornavit, COLLEGIUM; lugeat, denique, ARS ipsa MEDICA, cujus dignitatem tueri semper studuit.

Illustrem hunc OXONIENSEM quis dignior qui sequatur quam celeberrimus ejusdem temporis CANTABRIGIENSIS, dignissimusque hujus COLLE-

* Vid. CICERON. De Claris Orator. S. LXVII.

GII PRÆSES, PELLETUS? Vir multis nominibus celebrandus; atque hoc uno (si nullum subesset aliud) minime hic tacendus, quod annuam hanc dicendi occasionem aliquandiu intermissam Ipse restituerit: Cujus laudabili proposito non modo consummatam Ipsi, sed posterorum quoque Oratorum omnium debemus Eloquentiam. Singularis omnino fuit et eximia PELLETI Indoles. Artibus et ingenio ad medicinam excolendam quo fuit instructior, eo studiosius ejus exercendæ grave onus detrectavit: Quanto magis meritorum suorum fuit conscius, tanto ægrius iniquam Artis suæ toleravit sortem: Qui egregiis animi dotibus plerosque homines superavit, eum profecto coram Muliercularum tribunali, ad quod quotidie citantur Medici, causam dicere piguit maxime: Qui injuriarum, suspicionum, inimicitiarum, infamiæ, immo et famæ omnino immeritæ non valde fuit patiens, is Artem istiusmodi, in qua exercenda hæc omnia insunt mala, non averfari non potuit: Qui otii literati, et quotidianæ literatorum consuetudinis, fuit amantissimus, is ab iis ad diurnos nocturnosque Artis acerbissimæ labores se divelli ægre passus est: Qui, denique, lucri gratia facere nihil, is certe huma-

nitatis et amicitiae potuit omnia. O præclarissimum Hominis Ingenium! qui ita sentire nunquam destiterit! O invidendam Medici fortunam, quæ ita agere ei permiserit.

PELLETI in locum suffectus est PRÆSES alter dignissimus, doctissimus ejusdem Academiae Alumnus; de quo adhuc Juvene tantam spem conceperat CANTABRIGIA sua, ut eum, etsi juniorem quam cui Doctoratum sponte dare solet, non tamen sine Doctoratu, inter eximios aliarum Facultatum Doctores, Academiam VIADRINAM salutandi causa, miserit in GERMANIAM: Cui tantæ spei postea respondens inter celeberrimos hujus COLLEGII Socios diu honoratus fuit; PRÆSIDISQUE officio præclarissime gesto maximum sui apud Nos desiderium reliquit. Liceat, SOCII ORNATISSIMI, PLUMPTREII nostri laudes oratione paulo fervidiorè percurrere; liceat Veritati, eas Virtutes, quas Ipse observavi, celebrare; liceat, denique, Amicitiae Eloquentiae vice fungi. Recordamini, quæso, Viri docti in nostrum COLLEGIUM merita; recordamini quanto Rerum nostrarum flagraverit studio? quantum laboris PHARMACOPOEIAE nostræ castigandæ, poliendæ,

endæ, edendæ impenderit? Videor mihi videre facundissimum Virum in Colloquiis solitis Sapientiæ suæ gravitatem comitate et facetiis temperantem: Videor mihi audire Illum sale et lepore, quibus polluit maximis, EMPIRICOS infectantem: Videor mihi intueri Virum fortissimum Eloquentia sua locupletissima jura nostra defendentem. Sed nequid veri, Amicitiae studio incensus, dissimulare videar, non reticendum, immo coram Vobis, SOCII ERUDITISSIMI, vehementer est dolendum, PLUMPTREIUM nostrum non tam de sua quam de COLLEGII gloria fuisse sollicitum. Nam si Famæ consulisset suæ, aureoli ejus de Febribus libelli, (de quibus verecundius quam decuit judicavit Ipse) jamdiu in lucem prodivissent, æterna ejus Nominis Ornamenta.

Celeberrimis His in Arte nostra exercitatis merito annumerandi sunt Duo alteri ACADEMICI, in medendo exercitatissimi; HALESIUS et CROVIUS; Ille OXONII, Hic CANTABRIGIÆ, doctissimus Alumnus: Quorum eximiæ erga nostram Societatem munificentiae Quis nostrum oblivisci poterit? Quorum memoriam Nobis semper colendam esse Quis

non

non existimabit, qui BIBLIOTHECAM nostram unquam viderit? ILLIUS; quod, cum eo tempore vixerit, quo Medicos solebat ægris commendare Eruditio, Librorum copiam (unde Eruditio est petenda) Nobis suppeditare voluerit: HUIUS, quod in Libris suis Nobis legendis contra invalescentem suo tempore opinionem declaraverit Literas Medentibus non esse inutiles.

PRÆSIDES vero, SOCII DILECTISSIMI, unus atque alter commemorandi adhuc restant: Quorum unus, Cathedram, e qua morte heu! nimis immatura non ita pridem raptus est, si votis nostris annuisset coelum, egregie ornavisset; illustrissimus videlicet JURINUS: Qui, literis CANTABRIGIÆ institutus, reconditissimis Matheseos Doctrinis eo usque initiatus est, ut inter eruditissimos ejus Cultores domi forisque merito habitus fuerit. Huic Viro doctissimo stabilitum debemus Inventum, humano generi valde propitium, VARIOLARUM INSITIONEM; qua tot millia Mortalium a Fato impendente liberantur. Hic præjudicatas de hac Re convulsit hominum Opiniones: Hic utriusque Morbi, naturalis et insititii, successus varios ad Calculos vocavit:

vocavit: Hic insititium longe tutissimum esse adeo luculenter demonstravit, ut nemo esset tam superstitiosus, tam iniquus Rerum æstimator, quin illius Causæ, quam sequi non auderet, veritatem tacitus agnosceret. Hoc Duce Matrum vicimus timiditatem: Hoc Duce Filiarum servavimus pulchritudinem: Hoc duce truculentissimum non modo Vitæ sed Formæ etiam humanæ Hostem superavimus. Hujus igitur nomen pulchrior sexus semper colat et tueatur; tamdiu tueatur uterque, quamdiu Matribus cordi erit Filiarum pulchritudo; quamdiu Pulchritudo ipsa erit amabilis; quamdiu, denique, secura et tranquilla Vita, teterrimo Mortis generi, vel, (quod pejus est) perpetuo Mortis timori, erit anteponenda.

A Doctissimo JURINO ad alterum PRÆSIDEM dignissimum, qui tum Nostræ tum REGIÆ SOCIETATI multos annos præfuit, nunc transeamus; ad clarissimum SLOANUM, quem jam postremum celebraturi sumus: Medicum, quem, etsi floruit apud sæculum prius, nuperrime tamen e COLLEGIO ereptum flemus: Medicum, tanta æquanimirate insignem (qua nihil in Medicina faciēda magis necessarium,

cessarium, nihil ad longam Medici vitam magis confert) quanta infirmiore, per assiduos medendi labores, ad longissimam Senectutem sustentavit valetudinem. Et Senectutis profecto tranquillitatem eo magis optandam reddiderant ei longus labor et studium, quæ eam a multis retro annis præcesserant, quod BIBLIOTHECAM et REPOSITORYUM (non dicam Regia, sed Regiis omnibus præstantiora) quibuscum Senex quotidie delectaretur, ei comparassent. Neque minorem in The-sauris hisce testamento legandis erga Patriam, quam erga Familiam suam manifestavit caritatem. Cum enim pretiosiores essent quam qui sine injuria privata dari, et sine publica, pretio suo, emi possent, eos quidem Patriæ suæ, conditionibus neque Familiæ neque Nationi suæ injuriolis, legavit: æquum, ut opinor, ratus, doctam illam gentem, quæ facultates ad eos congerendos ei ministraverat, famam ac utilitatem ab iis expectandas, in omne ævum possidere. O Senem omnino beatum! Qui senectutem otiosam atque placidam; vitam longam et felicem; mortem, denique, subitam nec improvisam natus es.

Celebra-

Celebravimus jam, SOCII DILECTISSIMI, ornatissimorum fere singulorum, qui e vita excessere, Nostrorum Memoriam; quorum tantum non omnes in gremiis foverunt suis ACADEMIÆ NOSTRÆ: Illæ ipsæ Academiae, quibus, tanquam locis ad formando Medicos minime aptis, aliquando insultare audent alieni Quidam atque invidi. Quam verecunda Fronte! Vos, AUDITORES SPECTATISSIMI, judicetis; qui, tam longam Medicorum consummatorum seriem, ex illis Academiis, ubi studiis imbuti erant optimis, in Hoc COLLEGIUM cooptatam, jam vidistis. Hisce omnibus fato functis tandem commemoratis, ad ea, quæ Vobis ipsis, SOCII ORNATISSIMI, præclare gesta sunt, nunc vellet Oratio descendere, nisi vetaret verecundia; nisi prohiberet, quæ Vobis debetur maxima, Reverentia. Vestras itaque Virtutes Oratoribus futuris laudandas; vestram Famam Posteris celebrandam relinquenti nihil mihi dicendum restat, præterquam omnia fausta huic nostræ Societati precandum; et Nos, COLLEGÆ mei dignissimi, hortandum, ut, omnibus simultatibus, partiumque studiis sepositis, Artem nostram excolamus: ut FIDEM,

F

quam

quam Nos COLLEGIO dedimus, non modo ex ore, sed ex animo quoque (sicut decet honestos) datam fuisse demonstremus; ut, denique, Concordia intra hæc moenia restituta, COLLEGII inimicis, qui Nos nimium diviserunt, Nobis imperandi spem præcidamus.

N O T Æ

AD ARGUMENTA

ORATIONIS HARVEIANÆ

Illustranda et confirmanda appositæ.

P. 7. **M**ULTOS GALENI LIBROS TAM POLITE ET FIDELITER INTERPRETATUS EST.] GALENI περί τῶν ὑγιεινῶν libros sex, hortantibus doctissimis suis amicis ERASMO et BUDÆO latine reddidit; Regique HENRICO VIII°, Epistola LONDINI XVI CALEND. QUINTILES data, dicavit*. Hæc LINACRI prima GALENI versio CANTABRIGIÆ anno 1517 typis excusa est; deinde PARISIIS, anno 1530 in 12°, denique LUGDUNI eadem forma anno 1549. De hac versione ad hunc modum loquitur ERASMUS, *prodiit GALENUS περί τῶν ὑγιεινῶν tanta fide, tanta luce, tanto Romani*

* Vid. MAITTAIRE Epistol. JOH. FREINDO *ad calcem* FREINDI Histor. Medic. VOL. II. adjectam.

sermonis nitore redditus ut nihil usquam desideret Lector Latinus. Anno 1521 versionem GALENI trium *περι κρασέων* Librorum, et *περι τῆς ἀνωμάλου δυσχερείας* unius, CANTBRIGIÆ edidit; quæ iterum PARISIIS anno 1523 prodiit.

Postea GALENI *περι φυσικῶν δυναμέων* libros tres et *περι χρείας σφυγμῶν* Librum unum cum quibusdam PAULI ÆGINETÆ *περι κρισιμῶν ἡμερῶν* vertit; quæ versio PARISIIS iterum anno 1528 impressa fuit. Hæc libri *περι χρείας σφυγμῶν* versio cum aliis GALENI *περι σφυγμῶν* Libris ab HERMANNO CRUSERIO recognita PARISIIS denuo prodiit anno 1532.

Libros præterea XIV *θεραπευτικῆς μεθόδου* Latine interpretatus est, quos Regi HENRICO dedicavit; opus, ut fatetur ipse, arduum. Hanc versionem a BUDÆO recognitam PARISIIS sex post LINACRI mortem annis; sc. anno 1530 impressit SIMON COLINÆUS. PARISIIS etiam Librorum quatuor GALENI *περι συμπτωμάτων* LINACRI versio duobus post mortem ejus annis, sc. anno 1526 excusa est.

Præter hæc ad Artem suam spectantia opera sequentes etiam LINACRUS. edidit Libros. *ΠΡΟCΛΙ ΣΦΑΙΡΑΝ* Latine versam, quam anno 1499, non anno 1549 (uti mendose scripsit FRATER NICERON,) typis mandavit VENETIIS ALDUS MANUTIUS. Hunc librum ARTHURO PRINCIPI, cujus Præceptor fuit, et non (sicut affirmat ERASMUS) HENRICO VII. dedicavit LINACRUS.

GRAMMATICAS etiam *Institutiones* absolutissimas patrio sermone, in MARIE, HENRICI VIII. filiæ, usum conscriptas, paulo ante mortem suam excudendas commisit; quas latine reddidit SCOTUS doctissimus GEORGIUS BUCHANANUS. Hanc versionem nitidissime excudit ROBERTUS STEPHANUS an.
1536.

1536*. Alterum haud vulgaris pretii librum composuit LINACRUS *de emendata Latini sermonis structura*; qui ipso mortis ejus anno, nempe 1524, primo in publicum LONDINI prodit; qui secunda vice PARISIIS an. 1527, et tertia ab eodem Typographo doctissimo an. 1532 typis mandatus est; quartaque demum VENETIIS an. 1557 in 8° impressus fuit; in quo libro (ait doctissimus D. MAITTAIRE) consummatam artis illius, sc. *Grammaticæ, peritiæ, et multifariam optimorum quorumque autorum lectionem eruditus harum rerum Judex non poterit non admirari* †.

LINACRI nostri versiones hisce verbis laudat doctissimus HUETIUS in libro suo *de claris Interpretibus*; et primum omnium (sc. ANGLORUM) cum propter Hominis ætatem tum propter insignia in rem literariam beneficia adeamus THOMAM LINACRUM; quo nemo majorem orationis nitorem, castitatem, et concordantiam ad interpretationem contulit.

Duobus Regibus nostris HENRICO sc. VII° et VIII° LINACRUM Medicum fuisse ordinarium omnibus fere literatis jamdiu constat; quapropter non satis mirari possumus nec LINDENIUM neque MERCKLINUM, qui LINDENII librum *de Scriptis medicis* ab extantioribus mendis purgatum edere professus est ‡, portentosum omnino WOLFGANGI JUSTI in *chronologia ejus medica* mendum correxisse, qui LINACRUM nostrum OXONIÆ et CANTABRIGIÆ sub LUDOVICO XII Gallorum Rege *Medicinæ Professore* fuisse ineptissime affirmat ||.

P. 8. ITA QUIDEM LINACRUS NOSTER E PAUCIS ILLIS QUI TUNC TEMPORIS VIRTUTE ET DOCTRINA FLOREBANT MEDI-

* Vid. MATTAIRE Epist. prius citat.

† Ibid.

‡ Vid. MERCKLINI LINDENIUM RENOVAT. in titulo.

|| Ibid. P. 1020.

cis &c.] Primi LONDINENSIS COLLEGII Socii erant sex illustris-
simi Medici, qui in literis REGIS, quas Patentes vocant, nomi-
nantur, JOHANNES CHAMBER, THOMAS LINACRE, FERNANDUS
DE VICTORIA, (singuli MEDICI REGII) NICHOLAS HALSEWELL,
JOHANNES FRAUNCES, et ROBERTUS YAXLEY: Quos cum
omnibus ejusdem Facultatis hominibus de et in Civitate LON-
DINI in re et nomine unum esse Corpus sive COLLEGIUM per-
petuum Regia jussit Auctoritas. Ex quo argumentari licet,
neminem a Rege docto inter homines ejusdem Facultatis cen-
seri potuisse, nisi qui Doctrinis liberalibus ad ARTEM MEDICAM perti-
nentibus institutus fuerat; nedum omnes, qui vel illis diebus,
in quibus doctorum medicorum non ita magna erat copia,
DOCTORIS Titulum, (undecunque aut quomodocunque peti-
tum,) præ se gerebant, pro *Hominibus MEDICÆ Facultatis* habuisse.

P. 9. IN REBUS TUM PHYSICIS TUM MEDICIS NON MINUS
VERSATUS.] Quantum in Rebus Physicis et Medicis versatus
fuerit CAIUS, operum ab ipso prelo mandatorum Catalogus,
quem hic subjungere libet, fatis indicabit.

I. De medendi methodo, ex CL. GALENI *Pergameni* et JOH.
BAPTISTÆ MONTANI *Veronensis*, Principum Medicorum,
Sententia, Libri duo Basileæ apud FROBENIUM in 8° im-
pressi sunt 1554. Qui etiam cum JOH. BAPTIST. MON-
TANI opusculis variis, ab HIER. DONZELLINO editis, *Ba-
sileæ* in publicum prodierunt in 8° apud PETRUM PER-
NAM 1558. Hoc opus in ITALIA scripsit; in eoque GA-
LENI et MONTANI vestigiis omnino institit.

II. CL. GALENI *Pergameni* Libri aliquot Græci, partim hac-
tenus non visi, partim a mendis, quibus scatebant, innu-
meris ad vetustissimos Codices repurgati, et integritati suæ
restituti, Annotationibusque illustrati. *Basileæ* 1544. 4°.

Hos Libros in ITALIA castigavit, eos vero non ante
reditum suum in Patriam publici juris fecit.

III. GALENI Liber de Sanitate tuenda. *Basileæ* 1549. 8°.

IV. De Ephemera Britannica Liber. *Londin.* 1551. 12°. Hic
Liber iterum prodit *Londin.* 1721. in 8° et multo ante
inter collectanea aliquot CAM, quæ proxime subjungemus,
Lovan. excusus fuit, anno sc. 1556. in 8°.

V. Opera aliquot et Versiones, videlicet, *De medendi methodo*
Libri duo. De Ephemera Britannica. GALENUS de Li-
bris suis et Librorum Ordine Libri duo. HIPPOCRATES
de ratione Viæ in morbis acutis. De Placitis HIPPO-
CRATIS et PLATONIS.

VI. GALENI Libri de Ossibus et Ptisana, &c. *Basil.* 1557.
8°.

VII. De Canibus Britannicis Liber unus. De rariorum Ani-
malium et Stirpium Historia, Liber unus. De Libris
propriis, Liber unus. Omnia Hæc una prodire *Londini*
1570. in 12°.

P. IO. INTELLIGEBANT SAPIENTIAE STUDIUM &c.] Videre
licet in libello quodam, cui titulus est ΝΟΜΟΣ, inter Scripta
HIPPOCRATI vulgo attributa edito, quam multa ad medicum
verum (ἀτρεχέα) formandum requiri existimaverint medici an-
tiqui. Inter plurima, quæ ad Ingenium Medici excolendum
necessaria ibi recensenter, *Humanitatis Studia* præcipue com-
mendantur, quibus Discipuli ineunte ætate erudiri solent;
ita enim nomen παιδομαθία nemo potest non interpretari.
Veniam dabit Lector candidus si totum hunc locum e li-
bello.

bello supra memorato citatum oculis ejus subjiciemus; quod eo libentius faciemus, quoniam errorem in Textum irrepsisse jamdiu suspicati sumus, eumque omnino dignum qui animadvertatur. Locus sic sese habet, καὶ γὰρ, ὅστις μέλλει ἰηλείης ξυνέσιν ἀτρεκέως ἀρμόζεσθαι, τῶν δὲ μιν ἐπίβολον γενέσθαι, φύσιος, διδασκαλίας, τρόπου εὐφύης, παιδομαθείας, φιλοπονίας, χρόνου Voces τρόπος εὐφύης locus studiis aptus latine interpretantur FOESIUS et CORNARIUS; ad quam interpretationem eos duxisse videantur loci duo statim subsequentes. Primus est hujusmodi; φύσιος δὲ εἰς τὸ ἄριστον ὁδηγεύσης διδασκαλίας τέχνης γίνεται, ἣν μετὰ φρονήσιος δὲ περιποιήσασθαι παιδομαθεία γενόμενον ἐν τρόπῳ ὁμοῖος εὐφύης πρὸς μάθησιν ἔσται. Secundus, qui paulo inferius in eadem sectione sequitur, ad hunc modum est; ὁ δὲ τρόπος ἐν ᾧ ἡ μάθησις, ὁκοῦν ἐκ τῆ περιέχοντος ἡμέρος τροφῇ γενόμενη τοῖσι φυομένοισι· ἡ δὲ φιλοπονία ἐργασίη· ὁ δὲ χρόνος ταῦτα ἐνισχύσει πάντα ὡς τραφῆναι τελείως. Jam vero si hunc locum recte interpretantur FOESIUS et CORNARIUS ab eorum interpretatione argumentum petere licet, quo probare possimus hujus libelli auctorem existimasse, Medicum quemque in loco studiis apto erudiri oportere. At profecto ex duobus jam citatis locis posterior nos potius adduceret ut credamus Librarios τρόπος pro τόπος in textum incaute, vel potius, inscienter intulisse; FOESIUMQUE et CORNARIUM, inspecto libro quodam, sive manu scripto sive typis excuso, accuratiore, latinam suam interpretationem concinnasse. Quis enim vocem τρόπος locus unquam interpretatus est? Doctissimus CLERICUS, qui vocem τρόπος locus latine reddi non potuisse bene novit, τρόπος εὐφύης, hujusmodi paraphrasi usus (videlicet *un esprit docile et bien tourné*) ad sensum prorsus diversum torquere non dubitavit; quod sane non ea, qua solet, prudentia, nobis fecisse videtur. * Etsi enim substantivum τρόπος Ingenium latine forsan reddi, atque adjectivum εὐφύης in

* Vid. CLERIC. Hist. Med. 4to. HAGÆ BATAV. ed. p. 234.

eo sensu, quem ei tribuit Vir clarissimus, proculdubio ei ad-
 jungi potest, tamen hic sensus omnino πλεονάζει (quod in scrip-
 tis Philosophicis minime admittendum est) quippe qui in voce
 φούσιος proxime prægressa necessario comprehenditur, cui nullus
 alius potest competere. Ex accuratiore etiam quodam MS.
 hujus loci textum petiisse videtur JOH. ANTONIDES VANDER
 LINDEN cum eum publice interpretabatur*. In eo enim expli-
 cando non tantum vocem τόπος amplexus est, et ex consequenti-
 eam locus latine reddidit, sed locum etiam hunc aptum de
 ACADEMIA tali, qualem LUGDUNI BATAVORUM tunc temporis
 fuisse autumabat, intellexit. Non possumus igitur non mirari
 JOHANNIS ANTONIDÆ Filium, qui HIPPOCRATIS opera, a
 Patre suo paulo ante mortem ejus ad prelum parata, (nono
 quidem anno postquam Pater suam interpretationem publici
 juris fecerat) edidit, vocem τόπος a Patre ascitam, vulgaris
 (sc. τρόπος) recipiendæ causa, e textu ejecisse†; eodemque
 tempore FOESII et CORNARII interpretationem (sc. locus studiis
 aptus) non repudiasse. At alia de causa omnino recte in
 textum vocem τόπος recepisse mihi videtur JOH. ANTONIDES;
 neque enim loquendi ratio, qua in hoc loco utitur hic,
 quisquis fuerit, antiquus scriptor, si vocem quidem τρόπος
 retinemus, ullo modo Græca esse nobis videtur. Nemo enim
 Græcorum veterum, nisi nos fallit memoria nostra, phrasi hu-
 jusmodi unquam usus fuit τρόπος ἐν ᾧ; omnes vero, quos nos
 evolvimus, ad hunc modum semper locuti sunt τρόπος καθ' ὃν.
 Si vero vox τόπος in textum admittitur phrasis ἐν ᾧ jure
 retineri potest, quippe quæ pure Græca est; et rationi
 certe magis est congruum existimare Librarios, literula po-
 tius una adjecta, quam Præpositione et Relativi casu mutatis,

* Vid. JOH. ANTON. VANDER LINDEN. select. medic. Lib. I. AMST. 4to. ed. 1656.

† Vid. JOH. ANT. VANDER LIND. Hippocrat. ab HEN. VANDER LIND. Lug. Bat. ed. 1665. Vol. I. pag. xli.

transcribendo hallucinatos esse. Si igitur libelli hujus auctor τόπος revera scripsit, genuina hujus sententiæ παιδομαθία γεγόμενον ἐν τόπῳ ὁμοίως εὐφρῆς πρὸς μάθησιν ἔσαι interpretatio est hujusmodi “MEDICUM ab ineunte ætate tali loco erudiri oportere qualis “Doctrinæ acquirendæ bene accomodabitur.”

P. IO. QUAMVIS NON FACIAT MEDICUM TAMEN APTIOREM MEDICINÆ REDDERE.] Post hæc verba statim subjungit CELSUS, *Profecto verisimile est HIPPOCRATEM et ERASISTRATUM, et quicumque alii non contenti febres et ulcera agitare Rerum quoque Naturam ex aliqua parte scrutati sunt, non ideo quidem Medicos fuisse verum ideo quoque majores medicos extitisse**, in quibus verbis unum e multis Librariorum erratis, quibus omnium fere Veterum CELSUM maxime fœdatum esse novimus, latere suspicamur. Si enim hanc sententiam prorsus ad hunc modum scripsit CELSUS nihil profecto est quod miremur QUINTILIANUM eum mediocri Ingenio virum censuisse. Equis enim bono Ingenio præditus sic ratiocinari unquam potuerit, *non ideo quidem medicos* verum *ideo quoque majores medicos extitisse*? Quid, quæso, hæc conjunctio quoque ad argumentum CELSI pertinet? Si scripsisset CELSUS *non ideo tantum Medicos fuisse verum ideo quoque majores medicos extitisse, conjunctioni* quidem quoque in sententia fuisset locus, at neque Veritati certe neque *Dialecticæ* ullo modo congruisset sermo istiusmodi. Satis itaque nobis constat conjunctionem quoque in CELSI textum Librariorum incuriam induxisse, qui literulam omittendo unam hanc toti sententiæ vim intulisse nobis videntur. Nam si modo quosque pro quoque scripsisset CELSUM arbitramur (quod profecto *adjectivum* ad voces præcedentes *quicumque alii* referri debet) sensum Auctore omnino dignum, literulam s restituendo, facile restituemus.

* Vid. CELSI Præfat.

P. 12. NEMO ENIM CERTE NUNC DEMUM NARIS EST ADEO EMUNCTÆ UT PRÆCLARUM HOC INVENTUM IN ANTIQVORVM SCRIPTIS SUBOLFACIAT.] Nonnulli ex Anatomicis sæculi proxime elapsi, præ nimia Antiquis omnia attribuendi cupiditate, CIRCVITVM SANGVINIS HIPPOCRATI non ignotum esse ineptissime contenderunt; inter cujus sententiæ omnino ridiculæ Defensores eminuit JOHANNES ANTONIDES LINDENIUS, celebris operum HIPPOCRATI vulgo attributorum Editor; qui hujus tuendæ causa libellum paulo ante obitum suum LEYDÆ edidit. Locus, quem ex HIPPOCRATIS scriptis ad suam opinionem stabiliendam plerumque citant ejus Defensores, in libro *περί Φλέβων* extat; et mihi quidem sententiam, cujus confirmandæ causa adduci solet, funditus videtur evertere. Hujus libelli auctor ad hunc modum in SECT. XVII. scribit; *αἱ Φλέβες διὰ τὸ σῶμα ὅλος κεχυμέναι πνεῦμα καὶ ῥεῦμα καὶ κίνησιν παρέχονται ἀπὸ μιῆς πολλὰ διασπασάμεναι καὶ αὕτη μὲν ἡ μία ὅθεν ἤρχεται καὶ ἡ τελευτήκειν ἐκ οὗδ' αὖ κίχλη γὰρ γεγεννημένε ἀρχὴ ἔχ' εὐρέθη.* Hic, inquam, locus LINDENII opinionem evertere videtur. Nam, præterquam quod de PULMONIBUS, quibus cum CORDE tanta est Officii et conjunctionis in Sanguine circumagendo necessitudo, ne verbum quidem facit Hic Scriptor; constat eum, qui differentiam inter Arterias et Venas adeo ignoravit, ut Arteriam magnam et Venam Cavam unum atque idem Vas fuisse existimaverit, earum usus scire non potuisse; Illam nempe Sanguinem a Corde receptum propellere, Hanc eundem ad Cor perpetuo reducere. Hic autem Sanguinis per Arterias propulsus et per Venas reductio nihil aliud est quam ipsissimus SANGVINIS CIRCVITVS, ab HARVEIO probatus; quem qui nesciverit, is certe (quodcunque de uno Vase circulari Sanguinem per corpus trajiciente insciter effutiverit) neque verum ejus motum, neque vasa, per quæ movetur, animo complexus fuerit necesse est.

P. 13. NON SERVETUS : NON COLUMBUS : NON IPSE ETIAM CÆSALPINUS.] Neque meliori jure Hoc Inventum sibi vindicare possunt five celeberrimus VENETUS vulgo dictus PATER PAULUS, five FABRICIUS ab AQUAPENDENTE, cui PAULUM, sub sigillo amicitiae, Hoc arcanum commisisse refert LEONICENUS. Etiam si enim (quod minime concedendum est) nonnulla in hujus Rei testimonium admittamus, quæ non prius publici juris facta sunt quam præclarum suum inventum HARVEIUS cum suis communicaverat, attamen hujus de PAULO commenti originem nobis luculenter exposuit doctissimus ENTIUS ; qui in Epistola sua, ad ipsum HARVEIUM scripta, Apologiæque suæ pro CIRCULATIONE SANGUINIS præmissa sic scribit “ Istius autem commenti fabulam jam-
 “ pridem a te mihi narratam memini : Nempe LEGATUM
 “ VENETUM ad suos reditum parantem libro tuo de CIRCULA-
 “ TIONE SANGUINIS a te donatum fuisse, eundemque postea
 “ PAULO legendum exhibuisse ; indeque Virum hunc cele-
 “brem memoriæ causa pluscula transcripsisse ; quæ, ipso
 “ mox defuncto, in Hæredis manus inciderint ; habereque te
 “ literas a FULGENTIO, ipsius sodali, ad te scriptas, quæ
 “ rem eandem clara exprimerent.” Amplissimum hujus-
 modi testimonium nemo certe omnium propterea in dubium
 vocare potest, quod HARVEIUS librum suum de CIRCULA-
 TIONE SANGUINIS non nisi quinto post PAULI obitum anno
 typis mandaverat : qui norit Hunc Legatum, cui nomen
 erat ANTONIO DONATO, ad suos anno millesimo sexcentesimo
 decimo nono rediisse * ; eodem scilicet anno, quo Inventum
 suum patefecerat HARVEIUS ; annoque quarto ante obitum
 PAULI, qui e Vita excessit anno millesimo sexcentesimo
 vicesimo tertio. Si enim quod de LIBRO HARVEII narrat
 ENTIUS, id de MATERIE libri, quam anno 1619. in PRÆ-
 LECTIOE nostra CHIRURGICA exposuerat, et quam non ante

* Vid. NANI, Vol. I. p. 181.

annum 1628. typis mandabat, interpretamur, (quæ sane interpretatio nequaquam est dura) facile videbimus hanc ENTII narratiunculam cum PAULI morte optime congruere. Non vero sine risu audienda est ista de PAULO FABRICII ab AQUAPENDENTE fidei hoc arcanum suum committente Fabula. Quid enim PAULUM potius quam FABRICIUM, quominus in lucem proferret hoc inventum, impediret? impediretne fulminis Papalis metus, aut contumeliosa Vulgi vociferatio? Quid? Illumne, quem vultus instantis Tyranni a Tyrannide ipsa oppugnanda arcere non potuerat, illumne, inquam, vana incerti remotique periculi suspicio a proposito ejus deterreret? Si eum ab errore populari et lucroso impugnando ira atque odium, quæ contra eum excitaverant superstitio et nequitia, avertere non potuerant; possetne, ille ab opinione simpliciter philosophica (in qua pervulganda incertum, siquod ullum, fuisset periculum, certum vero gloriæ atque immortalitatis propositum fuisset præmium) propaganda facile absterri? At si majorem ei metum in hoc casu quam in illo injicere potuisset superstitiosam Temporis conditionem concedemus; cur FABRICIO, qui, utpote in eadem regione degens, eodem cohiberetur timore, arcanum suum crederet? cur non illud, quemadmodum FABRICIUS ipse fecisse dicitur, post mortem suam pervulgandum reservaret? aut, si id, dum vixit, proferri maluit, cur non amico cuidam suo conjunctissimo, celato suo nomine, proferendum ea conditione committeret, ut tanti inventi gloriam vero ejus Inventori post mortem ejus vindicaret? Quis autem HARVEIUM tanta necessitudine cum PAULO conjunctum fuisse unquam asseruerit? aut, quisnam, obsecro, amicum suum ita fallere potuisse HARVEIUM unquam crediderit, qui de moribus atque ingenio ejus tantillum audiverit? Hactenus contra fabulam de PAULO et FABRICIO ab AQUAPENDENTE probabiliter argumentatus fui; eo scilicet proposito, ut, quantum omnibus ludibrio esse debeat,

copiosius ostenderem ; quod nisi in animo mihi fuisset, eam falsissimam esse uno Facto demonstrassem. Si enim in FABRICII Scriptis nulla de Sanguine circumacto occurrit mentio ; nemo mentis sanæ eum de tali sanguinis motu unquam somniasse existimabit. Quid vero ad hanc rem spectans ibi extat, præter Venarum VALVULAS ? Hæ quidem, quippe quæ sanguini versus COR movendo evidenter inserviunt, solertem investigatorem adducere possent ut crederet sanguinem non per Venas a Corde ad Artuum extremitatem propelli : Et profecto mirum est FABRICIUM, qui eo usque progredi potuerat, non ultra progredi potuisse. Longe solertius hanc rem indagavit HARVEIUS ; qui, valvularum usu semel investigato, verum Sanguinis motum cito odoratus fuit : Venarum enim VALVULÆ (sicut nobilissimo BOYLEO HARVEIUS ipse retulit *) illum primo adduxerunt ut suspicaretur Sanguinem a CORDE ad COR, quasi a Fonte ad Fontem, perpetuo circumagi. Cum enim Valvulæ, quominus Sanguis a Corde per Venas emitteretur, prohibere viderentur ; ex iis argumentum sumfit probabile Vir acutissimus, Sanguinem a Corde per Arterias in Venas trajici. Quid autem harum Valvularum Repertori cum Sanguinis CIRCUITU qui nihil de eo suspicabatur ? Quid refert VALVULAS VENARUM reperisse, si nihil præterea FABRICIUS repererit ? Si nihil post eas repertas de vero Sanguinis motu subolfecerit ? Cordis Valvulæ (quarum opera in Sanguine circumagendo non minus quam Venarum Valvularum utitur Natura) Veteribus fuerunt bene cognitæ : Quis vero exinde unquam collegerit Sanguinis CIRCUITUM illos non fugisse ? Cur Valvulæ Venarum detectæ FABRICIUM non ignorasse CIRCUITUM arguerent ; et Valvulæ Cordis, quæ ad Sanguinem circumagendum non sunt minus necessariae, Veteres eundem perspexisse non arguerent, profecto non video.

* Vid. BOYLEI Disquisition. de CAUSIS FINAL. Prop. II.

P. 13. QUOD ILLI, DENIQUE, VIX SUBMONUERANT, IPSE EXPOSUIT, PROBAVIT, STABILIVIT.] Non diffitendum est illos conjectura id affecutos esse; Sanguinem scilicet a Ventriculo Cordis dextro in sinistrum per pulmones derivari *: Quam longe vero discrepaverint ea, quæ illi omnesque Recentiores alii ante HARVEIUM de Sanguinis CIRCUITU excogitaverant, ab iis, quæ Nostras ipse de eo palam protulit, ex eo judicare licet, quod, quicquid de ea re (annis quinquaginta amplius antequam HARVEIUS Hoc inventum suum COLLEGIS aperuerat suis) innuerant Recentiores alii, id omne tanquam temere dictum ab omnibus ejus sæculi Doctis prætermisum et neglectum fuit: Simul atque vero librum suum DE MOTU CORDIS ET SANGUINIS ediderat HARVEIUS, subitaneo tanti luminis fulgore excitati ad eam rem exquisitius investigandam omnes ubique gentium Anatomici se accinxerunt: Cujus libri tanta fuit Veritas; ut contra fictas hominum Antiquis nimium deditorum Infidias, Calliditatem, atque Invidiam, facile se per seipsam defenderit.

P. 14. CUR ULLA HUIUS UTILITATIS AB HARVEII INVENTO DERIVATÆ EXEMPLA PROFERAM ?] Præter nostrum Propositum est pleraque in THERAPEUTICAM Artis nostræ Partem ab Invento HARVEIANO derivata commoda hic loci recensere; quæ librum dedita opera scriptum, et plus otii quam quod nobis suppetit, requirunt. Hoc autem obiter notare liceat; si nullum aliud medici ex Hoc Invento ceperant emolumentum quam quod omnia ea, quæ observarat Antiquorum Sedulitas, explicaverit et confirmaverit, hoc minime contemnendum esse.

* Vid. SERVETI Christianism. Restitut. et REALD. COLUMB. Anat. LIB. VII. et AND. CÆSALPIN. Quæst. Peripatetic.

P. 15. QUI QUANTUM LUCIS A PHYSIOLOGIA NOVA, EX SANGUINIS CIRCUITU NUPERRIME DEMONSTRATO, MOX ORITURA ACCEPTURÆ ESSENT MORBORUM CAUSÆ JAM ANTE ANIMO PROSPICIENS.] Mortuus est GULSTONUS anno 1632. sc. decimo tertio postquam INVENTUM suum COLLEGIS suis patefecerat HARVEIUS; qui id cum iis anno 1619 primo communicabat.

P. 16. HIC, DENIQUE, EAM FIBRARUM ANIMALIUM PROPRIETATEM, QUÆ FACIT UT EÆ SINE SENSU IRRITENTUR, PRIMUS NOTAVIT ET NOMINAVIT.] Vid. GLISSON. Tractat. De VENTRICUL. et INTESTIN. CAP. VII. SECT. III. ubi ad hunc modum de hac PROPRIETATE loquitur. "Fibræ Musculorum in animalibus defunctis acribus et pungentibus liquoribus tactæ, se contrahunt. Item omnes muscoli, in defunctis perceptione frigoris excitati, se tonico motu fortiter constringunt, et corpus rigidum efficiunt. Corda animalium aliquorum exempta, immo et dissecta adhuc pulsare nituntur. Quid opus est pluribus? Hinc satis certo inferre licet FIBRAS ABSQUE SENSUUM AUXILIO POSSE IRRITATIONEM PERCIPERE ET CONFORMITER SE MOVERE." Vid. etiam SECT. VI. ejusdem CAP. ubi sic scribit Vir Doctus. "Quoties ea (sc. causa irritans) non sensu, sed sola PERCEPTIONE NATURALI dignoscitur, Hæc SOLA est, quæ FIBRAS IRRITABILES constituit." Ex quibus verbis satis constat D^{um} TISSOTUM, qui cl. HALLERI Dissertationem in linguam Gallicam vertit, non animadvertisse quam plene hanc Proprietatem intellexerit GLISSONUS*; quam in Fibris quibusdam Animalibus insitam esse ubique asseruit: Quod non modo eum fecisse, sed vocem etiam IRRITABILITAS ipsam excogitasse ingenue fatetur HALLERUS. † Nihil autem certe fuit unquam

* Vid. DISCOURS PRELIMINAIRE, P. XI.

† Vid. COMMENTAR. SOC. REG. SCIENT. GOTTING. Tom. II. P. 155.

ineptius quam quod Vir doctus, de GLISSONI laudibus derogandi causa affirmare non dubitavit; eum nempe, cum corda Animalium corporibus exempta pulsare, fibrasque, in Animalibus defunctis acribus liquoribus tactas sese contrahere animadverterat, nihil amplius competisse quam quod LANII ipsi quotidie vident: Quod sane idem est ac si dixisset NEWTONUM, cum GRAVITATEM Materiæ Proprietatem esse invenerat, nihil aliud reperisse quam quod Rusticus quilibet ante intellexerat, qui Pomum ex Arbore in terram decidere unquam viderat. Nemo enim certe INVENTORIS nomen ex eo sibi arrogare debet, quod hoc aut illud corporum accidens, sensibus quotidie occurrens, observaverit: Ille vero solus INVENTOR est habendus, qui, ex idonea Accidentium sæpissime animadverforum copia, hanc aut illam Corporis cujuslibet PROPRIETATEM collegerit; eamque LEGEM NATURÆ esse primus INVENERIT. Si igitur GLISSONUS non modo IRRITABILITATEM in fibris quibusdam animalibus insitam esse primus animadverterit, sed eidem Fibrarum Proprietati, pro lege Naturæ sibi habitæ, etiam nomen primus dederit, quid aliud quæso, præterquam hanc Proprietatem pluribus experimentis confirmare, facere potuit cl. HALLERUS? quem omnium luculentissime eam exposuisse, et quænam Partes ea præditæ sint plenissime docuisse lubenter fatemur: TISSOTO autem minime assentiri possumus asserenti ornatissimum Virum eam primum reperisse. Longe æquius et modestius in hoc Negotio (uti prius indicavimus) se gessit HALLERUS; Vir nequaquam istiusmodi, qui gloriam suam non fartam tectam esse judicet, nisi alienam diruerit.

P. 16. QUAMPLURIMA IN ANIMALIBUS TAM VIVIS QUAM MORTUIS &c.] Exemplum hujus IRRITABILITATIS notatu dignissimum in Cadavere Nobilis cujusdam, cui ægrotanti Medicus adfueram, hic prætermittere nequeo. Hujus Fauces, quæ

quæ per aliquot horas, postquam extremum efflaverat halitum, fuerant diductæ, irritante eas quadam materie acri, tanto sonitu subito occludebantur, ut terrorem astantibus incuteret.

P. 20. IN TRACTATU PERELEGANTI PERSPICUE EXPONEBAT.] In hoc libro celeberrimo inter plurima Experimenta unum singularis in PATHOLOGIA usus nobis exhibuit Vir clarus; quo sane experimento nos primus docuit, quomodo Pectori inducatur Hydrops; integris adhuc aliis corporis partibus: ligata enim *Vena Cava*, transituque Sanguinis versus Cor impedito, statim secedere serum a Sanguine in *Vena Cava* obstructo; cavaque circumposita morbofo flumine irrigari primus demonstravit LOWERUS. * Hoc experimentum sedulo consideranti patebit illorum error, qui HYDROPEM cujusunque generis Sanguini nimis tenui et seroso ortum suum debere arbitrantur; quod Medicorum vulgus jamdiu existimaverunt atque etiamnum existimare solent. Hinc etiam patebit causa cur, HYDROPE laborantibus quotiescunque aliqua de causa extractus fuerit Sanguis, crassamentum ejus tam longe plerumque absuit a tenui crasi ut totum fere gluten sese exhibuerit: Quod nunquam certe fieret, si colluvies serosa in Vasis sanguiferis nimis abundaret. Nonne hinc dubitare licet an ullum HYDROPS genus a sanguinis tenuitate oritur præter id, quod *Hæmorrhagias*, quibus nimium crassamenti exhauriri solet, immodicas sequitur? Annon cætera qualia cunque HYDROPS genera sanguini vasa sua (sive propter viscidam suam indolem, sive propter solidorum laxam debilemque διαθεσιν, quæ sanguinem satis exagitare ideoque attenuare nequeunt) non facile permeanti plerumque sint ascribenda? — Sanguisne igitur serosus unquam HYDROPS causa, an semper

* Vid. LOWER de Corde CAP. II.

ejus effectus censerī debet, nisi ubi ex nimio sanguine rubro effuso evidenter oritur. Serosa enim colluvies, quæ ex parte obstructa semper exsudare incipit, non, nisi diu post inceptam obstructionem, habitum inundare potest, ideoque ea non rectius HYDROPUM ab obstructione oriundorum (cujusmodi plerique sunt) causa, quam flavus cutis color ICTERI causa, haberi debet.

Animum aliquando mihi subiit suspicari fuscum istum liquorem, qui ex Herniis laborantium Pelvi, secante Chirurgo, effluere solet, hoc Fonte interdum derivari. Non ignoro clarissimum HALLERUM hunc liquorem NATURALEM et CONNATUM Abdominis Hospitem esse existimare*. Cum vero eum tanta copia, dissecto Peritonæo, erumpere aliquoties viderim, quanta nulla naturali corporis humori competere poterat, ad suspicandum ductus fui hunc liquorem maxima ex parte fuisse serum a sanguine compresso separatum, quod per nimis laxa vasorum sive *exbalantium* sive *inbalantium* ora in pelvim evaserat.

P. 21. PLURIMA IN EUM FINEM EXPERIMENTA EXCOGITAVIT.] Complures de hujus INVENTI honore cum LOWERO certaverunt. Ipse vero hanc gloriam a DIONYSIO quodam, in GALLIA illam præripere cupienti, sibi jure vindicavit†. Atque hujus INVENTI famæ quam tenax fuerit Vir doctus ex ipsius verbis, quibus libri sui *Capiti quarto* finem imponit, judicare possumus. “ Interim (inquit) hoc saltem gentis nostræ seu felicitati seu etiam laudi tribuatur, quod uti HARVEIUS sanguinem intra propria vasa CIRCULANTEM corpori suo Vitam præstare primus docuerit: ita et eum

* Vid. HALLERI opuscul. Patholog. P. 65.

† Vid. LOWER. de Corde. CAP. IV.

“ extra corporis sui ambitum ad alterius salutem transferri
 “ posse a NOBIS primo detectum est.” Quamobrem ex hoc
 præclaro INVENTO uberiores ARS MEDICA non ceperit fructus
 prorsus nescimus? Utrum LOWERI sagacitati parum respon-
 derit Posterorum Industria? An (quod veri quidem similis
 esse videtur) matura huic Invento non suffragata fuerit Ex-
 perientia nondum nobis constat? Quod ad sanguinis e BRU-
 TIS in HOMINES *Transfusionem* attinet, contra quam argu-
 mentis tantum probabilibus, et non (quod facere oportebat)
 experimentorum certorum numero pugnat MERCKLINUS*,
 omnino credibile est quorundam superioris seculi doctorum
 scripta tantum plerisque metum, ne BRUTORUM *sanguinem*
 in Venas suas recipiendo BRUTORUM *naturam* paulatim in-
 duerent, iniecisse, ut eos ab istiusmodi *Transfusione* prorsus
 deterruerint. Utcunque vero hæc res sese habuerit, hoc certe
 constat; quod etsi DIONYSIO (quippe qui de hoc Invento nul-
 lam fecerat mentionem nisi integro post anno quam LOWERI
 Experimenta publici juris facta sunt) nullo modo illud sibi
 arrogare licet; plures tamen ejusdem Inveni Auctores fieri
 possint; sicut evenisse fertur in PULVERE PYRIO componen-
 do; cujus Inventor alter olim in regno SINENSI vixisse di-
 citur, alterum in EUROPA recentiore extitisse certo scimus;
 ideoque, quisquis hoc Inventum præter LOWERUM jure sibi
 vindicaverit, ille proculdubio, salvo LOWERI honore, illud
 vindicare poterit. Quam valde igitur MERCKLINUS in eo,
 quo hoc Inventum diu prius in doctorum quorundam scriniis
 latuisse quam illud ediderat LOWERUS probare satagit, argu-
 mento ineptit! Etsi enim hoc verissimum esse potest, cum
 tamen hoc Inventum primus omnium protulerit LOWERUS,
 illumque in hac re nemo hominum plagiarium criminis un-

* Vid. MERCKLIN. de ortu et occasu Transfusion. Sanguin. Tract. Norimberg.
 8° edit.

quam

quam infimulaverit, docti certi omnes, quos hujus Inventi participes fecerit, illum pro Inventore saltem ejus, si non pro primo habere debent.

P. 21. HUIC UTILI DEMUM OPERI SE ACCINXIT WHARTONUS.] Utriusque ACADEMIARUM ANGLICARUM ornamentum fuit WHARTONUS; quippe qui literis CANTABRIGIÆ eruditus fuit, et Doctoratum OXONIO acceptum retulit. Librum suum de *Glandulis* egregium, cui titulus est *Adenographia*, et de quo in ORATIONE nostra agitur, anno Dom. 1656 primo edidit, COLLEGIOQUE nostro, quod summa observantia coluit, dicavit.

P. 22. QUIS AUTEM SILENTIO PRÆTERIRE POTEST CELEBREM HARVEI DEFENSOREM DOCTISSIMUM ENTIVM ?] Hic Medicus celeberrimus, qui magnum ævi sui fuit ornamentum, HARVEIUM nostrum in Tractatu quodam, quem APOLOGIAM PRO SANGUINIS CIRCULATIONE nominavit contra PARISANUM copiose defendit. De cæteris hujus Medici eruditi operibus consulat Lector candidus Dⁿ Doctoris GOODALL *Epistolam Dedicatoriam* sub initio ejus *Narrationis Historicæ* de controversiis judiciariis, quæ COLLEGIO cum EMERICIS fuere, editam.

P. 22. QUIS CLARISSIMI SCARBURGH ?] Hic Vir illustris, qui CAROLI II^a et DUCIS EBORACI Medicus fuit ordinarius, rationes Geometricas Mechanicasque in Disquisitiones *Anatomicas* primus nostratium induxit; quas in *Exercitationibus* suis de MUSCULIS, in CHIRURGORUM Theatro per annos septemdecim, plaudentibus omnibus, habitis, mira quidem felicitate adhibuit. De hoc Viro dignissimo celeberrimus Poeta nostras AB. COULEIUS ad hunc modum non minus eleganter quam facete loquitur, *Illum primi, magni sui Præceptoris* (sc.

HIPPOCRATIS) Aphorismi *sensum*, VITAM *nempe reddendo* LONGAM ARTEMQUE BREVEM, *prorsus invertisse*.

P. 22. QUIS CHARLETONI?] Regis CAROLI II^{di} medicus ordinarius fuit CHARLETONUS. Literis OXONII institutus varios ad rem medicam spectantes composuit Libros, Doctrina recondita plenos, qui nomen ejus adeo orbis medici gratiæ commendabant, ut in Professoris PATAVINI cathedram conditionibus liberalissimis invitaretur.

P. 22. QUIS CROUNII?] Quam egregius PHYSIOLOGUS fuerit CROUNIUS, qui CANTABRIGIÆ Artium Disciplinis eruditus erat, ex doctis ejus de ovo commentariis, multo ante (si CROUNIO ipsi credere licet*) quam sua scripta de ea re ediderat clarissimus MALPIGHIVS, compositis; itemque ex Doctrina ejus de MUSCULORUM MOTU, quam in Dissertatione primum LONDINI anno 1664, deinde AMSTELODAMI 1667 edita, et postea in Prælectionibus in CHIRURGORUM LONDINENSIVM Theatro annis 1674 et 1675 habitis, cum orbe Medico communicavit, (quarum Prælectionum postea inter Philosophica doctissimi HOOKII collectanea Epitomen protulit) judicare potest Lector æquus.

P. 22. QUIS DENIQUE NEEDHAMI?] Doctissimus GUALTERUS NEEDHAMUS in Collegio S. S. TRINITATIS apud CANTABRIGIENSES educatus fuit; ubi Disquisitionis suæ celeberrimæ de FORMATO FORTU fundamenta (uti in Præfatione ejusdem operis ipse narrat) posuit; quod sane opus, hortante nobilissimo clarissimoque BOYLEO ad umbilicum perductum, sub ejus auspiciis in publicum proferebat anno 1667.

* Vid. WARD's Lives of the Professors of GRESHAM COLLEGE, P. 321. Fol.

P. 22. MINIME PROPECTO MIRUM EST SI ILLUSTRISSIMUM DORNAVIE MARCHIONEM &c.] Nobilissimus Hic MARCHIO ^acentum libros COLLEGIO nostro ad libros emendos dono dedit vivens; moriensque BIBLIOTHECAM suam amplissimam, quatuor ~~millibus~~ æstimatam, testamento ei legavit. *millibus librorum*

P. 23. SPECIFICUM NUNQUAM SATIS LAUDANDUM PRIMUS NOSTRATIUM FELICITER ADHIBUIT.] Vide MORTONI Πυρετολογίαν. P. 132. Ubi constat illum ab anno 1667 cortice PERUVIANO usum esse. Anno autem priore (sc. 1666) SYDENHAMUS, etsi CORTICEM " in QUARTANARUM declinatione " prudenter et caute adhibitum aliquando profuisse et Paroxysmos omnino sustulisse inficias ire non vult, tamen " SPECIFICUM, quod intermittentium cursum non solum inhibeat sed etiam OMNINO ABRUMPAT, adhuc desiderari totidem verbis in eodem loco queritur." Vid. METHODUM CURANDI FEBRES &c. a SYDENHAMO EDIT. anno 1666; quam quisquis contulerit cum CAP. de INTERMITTENTIBUS OBSERVATIONUM MEDICAR. edit. anno 1675, Ille fateatur necesse est SYDENHAMUM ab anno 1666 ad 1675 Corticem non nisi parce et caute adhibuisse; atque id remedium tam TERTIANIS quam QUARTANIS mederi potuisse anno 1667 nondum animadvertisse; quo tunc temporis se quotidie usum esse in OMNIBUS Intermittentibus affirmat MORTONUS.

P. 25. QUAM EX SEIPSO ALIIS MEDICINÆ SCIENTIAM CONSTITUISSE.] Non DOGMATICAM quidem Disciplinam, qua GALENUS eam corruperat, (ID QUOD FACILE FACTU SIC SATIS SIT) ampliando, sed HIPPOCRATICAM Viam, (QUOD ESSET VALDE ARDUUM) qua sola ad veram MEDENDI Artem progrediendum est, jamdiu desertam rursus indicando et insistendo.

P. 25. ILLE OPIO VARIOLARUM FUREM PRIMUS COMPESCUIT.] EX SYDENHAMI operibus satis constat illum OPIUM VARIOLIS laborantibus aliquo tempore inter annos 1666 et 1675 primo exhibuisse. In primo enim ejus Opusculo, cui titulus est *Methodus curandi Febris propriis Observationibus superstructa*, quod primum in lucem prodiit anno 1666, et sub cujus finem de VARIOLIS differit, nullum OPII mentionem facit: Atque in OBSERVATIONIBUS suis, quæ anno 1675 primo edita sunt, OPIO se in isto morbo tractando jamdiu usum fuisse totidem verbis affirmat. Sed fortasse inquiet Lector benevolus, anno 1662 prodiit Libellus Anglice scriptus, verba hujusmodi latina, HACTENUS INAUDITA, in Fronte gerens; in quo DOCTOR *nescio quis* temerarius istius temporis, quod cuidam *nescio cui* VARIOLIS laboranti DIACODIUM immodice exhibuerat, jure vapulat. Hoc tamen Factum iis, quæ SYDENHAMO de OPIO exhibendo hic attribuimus, non repugnat. Neminem enim hoc medicamenti genus VARIOLOSIS circa hoc tempus præter DOCTOREM supra memoratum adhibentem, nedum quibus dosibus, aut quibus morbi temporibus VARIOLARUM *furori compescendo* optime accommodetur, docentem invenimus. Hanc OPII exhibendi rationem primum excogitasse SYDENHAMUM affirmamus. Neque cur aliter sentiamus causam ullam adhuc habemus.

P. 26. QUI SYDENHAMO ANNIS ET HONORE PLENO AD URBEM VENIENS &c.] Ab OXONIO ad LONDINUM commigravit RADCLIVIVS anno Dom. 1686 et mortuus est SYDENHAMUS anno 1689.

P. 28. HUNC PERIPNEUMONICO ESSE GENERE PRIMUS intellexit MEADUS.] Hujus morbi speciem non satis intellexisse videtur SYDENHAMUS. Etsi enim tussim pectoralibus delinire solitus est, morbumque inflammationis aliquando parti-

participem esse, immo et sanguinem liberaliter interdum extrahendum esse ~~distimavit~~, symptomata tamen ejus non genuinæ PERIPNEUMONIÆ esse sobolem, sed PERIPNEUMONIAM tantum MENTIRI autumavit; Venamque non omnibus Morbi temporibus, urgente tussi, secari jussit, "sed post Morbi solummodo discessum, vel si ARTIFICIALI aut ADSCITITIO calori debeantur symptomata, eam secandam esse concessit *." MEADUS autem, PERIPNEUMONICO hujus morbi genere penitus perspecto, tam NATURALEM quam ARTIFICIALEM ejus calorem temperandum esse censuit, omnibusque ejus temporibus, urgente tussi, Venam secandam esse PRIMUS docuit; eamque, ineunte morbo, plerumque secando, ne atrociora, quæ sub finem morbi ingruere solent, acciderint symptomata, feliciter providit †.

P. 34. VIRUM HUNC EGREGIUM LUGEANT NOSTRÆ, QUAS DILEXIT, ACADEMIÆ.] Medicus Hic celeberrimus amorem suum erga ACADEMIAM OXONIENSEM, Scholamque, in qua literarum rudimenta didicerat, WESTMONASTERIENSEM amplissime in hunc modum moriens testatus fuit; fortunas scilicet omnes suas ACADEMIÆ illi in hos usus legavit, ut aliquem ex ÆDIS CHRISTI alumnis e Schola WESTMONASTERIENSI electis, qui Anatomiae publice docendæ operam daret, annuo centum librarum stipendio Illa donaret: cui laudabili Instituto quo melius præstando inservire posset Vir eximius, quadraginta insuper libras cadaverum adultorum emendorum causa quotannis assignavit; quibus bis in anno diffecandis SEX ÆDIS CHRISTI alumnos *gratis* interesse jussit; atque ut eo fidelius PRÆLECTOR Hic ANATOMICUS munere suo fungatur, ne amplius sex menses ab ÆDE CHRISTI singulis annis absit, Vir prudens edixit.

* Vid. SYDENHAM. Opera LUG. BAT. edit. p. 198, 199. et 589.

† Vid. MEAD. de MORBILL.

P. 35. QUOD ANNUAM HANC DICENDI OCCASIONEM IPSE RESTITUERIT.] Ab anno 1705 ad annum 1719 intermissæ erant ORATIONES HARVEIANÆ, quo tempore clarissimus FREINDUS *Collegas* suos firma societate devinciendi studiosus, ut annuæ, sicut præceperat HARVEIUS, restituerentur ORATIONES benevolentissime proposuit; in cujus Propositi testimonium POCULUM ARGENTEUM extrinsecus inauratum, (cui sententiam latine scriptam ad Amicitiam COLLEGAS hortantem, incidendam curavit,) COLLEGIO dedit. FREINDO orationum Restitutionem proponenti non tantum lubenter assensus fuit PELLETUS sed munus ORATORIUM primus suscepit, omniumque votis cumulatissime satisfecit. Quæ cum ita sint, sicut doctissimus alius ORATOR FREINDUM orationis HARVEIANÆ INSTAURATOREM jure appellavit, ita Nos PELLETUM orationis ejusdem RESTITUTOREM pari jure denominavimus.

P. 36. DE QUO ADHUC JUVENE TANTAM SPEM CONCEPERAT CANTABRIGIA SUA &c.] Ineunte Vere anni 1706 annoque ab ACADEMIA FUNDATA 201° SECULARIA SACRA celebrabat ACADEMIA FRANCOFURTI ad VIADRUM; ad quam unum e singulis Facultatibus DOCTOREM sc. ANDREAM SNAPE S.T.P. HENRICUM PENRICE LL. D. atque HENRICUM PLUMPTRE M. D. unumque Artium Magistrum nempe GULIELMUM GRIGG gratulabundos misit ACADEMIA CANTABRIGIENSIS. DOCTORES SNAPE et PENRICE gradus suos secundum ordinarias ACADEMIÆ Regulas et Statuta susceperant. PLUMPTREIUS vero per ætatem nondum poterat; quem tamen hac Legatione honorifica adeo omnium dignissimum censuit ACADEMIA sua ut ei DOCTORATUM hujus muneris suscipiendi causa ante debitum tempus ultro detulerit.

P. 39. QUEM ETSI FLORUIT APUD SÆCULUM PRIUS NUPERRIME TAMEN E COLLEGIO EREPTUM FLEMUS.] Antiqua a stirpe.

a stirpe HIBERNICA ortus SLOANIUS in ANGLIAM circa annum 1680 venit, ubi singularis ejus BOTANICES scientia SYDENHAMI tunc temporis senectute morbisque confecti gratiæ eum adhuc Juvenem commendabat. Anno 1686 DUCI ALBAMALÆ, insulæ JAMAICÆ Præfecto, constituebatur Medicus; unde, regnare incipientibus GULIELMO et MARIA, in ANGLIAM rediens tanto in honore diu habitus fuit, ut quatuor Principibus continuata serie regnantibus, GULIELMO, scilicet, ANNÆ, GEORGIO PRIMO, AUGUSTISSIMOQUE PRINCIPI GEORGIO SECUNDO, felicitis Memoræ, Medicus fuerit ordinarius; neque ante annum 1753 annis amplius nonaginta natus e vita excessit.

P. 39. HOC DUCE TRUCULENTISSIMUM NON MODO VITÆ, SED FORMÆ ETIAM HUMANÆ HOSTEM SUPERAVIMUS.] Libellum omnino ineptum, VARIOLAS INSITITIAS damnandi causa Gallice scriptum, * PARISIIS nuper edidit Medicus quidam HIBERNICO-GALLICUS. Hunc equidem Auctorem, qui plurima de Rebus ANGLICIS, quæ falsa esse scire et potuit et debuit, temere effutiit, minime dignum (utcunque titulis insignitum medicis †) censere possumus qui a Nobis reprehendatur. Cum vero FACULTAS MEDICA PARISIENSIS Opusculum ejus futilissimum amplissimis verbis approbare, adeoque id pro suo agnoscere non dedignata fuerit, Nos, qui ingenio non sumus adeo inhumano, ut Nationem eruditam in re tanti momenti falsis Narratiunculis, tanta auctoritate editis, decipi patiamur, nonnullas earum hic loci refutare non gravabimur: Cætera ejus libelli falsa et inepta aliis, quibus otium et voluntas non desint, animadvertenda relinquemus.

In Dissertationis suæ P. 4^a asserit D^{ns} DOCTOR " se AGATHOPOLI vidisse nobilissimum LINDECOLINÆ COMITEM, cu-

* DISSERTATION SUR INOCULATION PAR M. CANTWEL † DOCTEUR REGENT DE LA FACULTE DE MEDICINE EN L'UNIVERSITE DE PARIS, ANCIEN PROFESSEUR DE CHIRURGIE LATINE, ET PROFESSEUR DES ECOLES DE MEDICINE.

" jus Frater natus maximus VARIOLIS perierat INSITITIIS
 " et COMITEM ipsum ab hoc artificioso VARIOLARUM genere
 " in CACHEXIAM, qua tunc temporis laborabat, conjectum
 " esse." Narravitne D^{ns} DOCTORI hosce funestos VARIOLA-
 RUM INSITITIARUM exitus COMES illustrissimus ipse? Etsi
 Auctoris verba Lectorem ingenuum ut ita credat facile ad-
 ducere possunt, minime tamen ita credendum esse affirmamus.
 COMES enim ipse dignissimus, pro insigni suo Veritatis tuendæ
 studio, veniam Nobis concedere dignatus est suo Nomine pa-
 lam declarandi, omnia, quæ de eo et Fratre ejus retulit Hic
 Auctor HIBERNICO-GALLICUS, esse falsissima. COMITIS hono-
 ratissimi Frater, qui eo tempore, quo VARIOLÆ ei infereban-
 tur, tenui erat valetudine, per quinquennium integrum, post-
 quam mitissimas INSITITIAS expertus erat, multo firmiore ute-
 batur: Postea vero neglecta tussicula, qua forte corripiebatur,
 in PHTHISIN incidebat.

Neque minus falsum est quod de CACHEXIÆ, qua post VA-
 RIOLAS INSITITIAS COMITEM ipsum laborasse ait, origine af-
 firmat. Nam VARIOLAS NATURALES passus fuit COMES LIN-
 DECOLINÆ; atque INSITITIAS nunquam subiit. Hæc, an-
 nuente COMITE honoratissimo, palam asserimus: Qui de VA-
 RIOLIS INSITITIIS quid sentiat, ex eo judicet Lector æquus,
 quod Liberis suis hoc ipso anno VARIOLAS inferi jusserit; quos
 Amicum meum doctissimum D^{nm} WILMOT, Medicum Re-
 gium Ordinarium, curavisse novimus; D^{ns} HAWKINS Chi-
 rurgo Regio dignissimo Partes suas peragente.

In eadem Pagina COMITIS alterius nobilissimi (sc. de INCHI-
 QUIN) Fillum unicum has VARIOLAS perniciosas artificiales
 perdidisse asserit Auctor humanus; atque quasi Mors ipsa
 Juvenis egregii non satis atrox fuisset malum, oratione gran-
 diore hanc acerbam rem exaggerat; quantasque opes infelix
 Puer

Puer moriendo amiserit Nobis referre non gravatus est. Narratiunculam hanc, ut opinamur, ab aliquo ex iis, quorum potius linguis quam suis oculis credere malle videtur*, accepit Auctor candidus. Sit ita quidem: attamen falsum est quod asseruit: VARIOLAS INSITITIAS nunquam subiit Puer nobilis: De cuius rei veritate Vir amicissimus Dominus DOCTOR WILMOT Nobis est Testis clarissimus, qui duobus aliis celeberrimis, quos præter eum ad Puerum moribundum convocabant Parentes ejus perillustres, Medicis est superstes.

Quid vero si aliam Fabulam non minus falsam divulgaverit Vir imprudens? Quid dices, Lector benevole, si in Pag. 6^a " VARIOLAS INSITITIAS jamdiu in ANGLIA damnatas esse, " et primarios BRITANNIÆ Medicos, depositis suis de VARIOLIS istiusmodi præjudicatis opinionibus, in illas jamdudum " inveni cœpisse, tanquam res apud omnes pervulgatas, asseruerit?" Quis Viro credulo hanc confecit Fabulam? quæ tam longe a Veritate abest, ut ne unum quidem e PRIMARIIS BRITANNIÆ MEDICIS sciam, qui non eas nunc commendet, atque in iis curandis non creberrime versetur. Hoc verum esse sciunt nonnulli illustriores CATHOLICI, qui liberos suos ut VARIOLÆ iis infererentur, Medicorum PRIMARIORUM BRITANNICORUM fidei mandare aliquando dignati sunt. Sed ut omnem de hac re dubitationem tollamus, SENTENTIAM, quam de VARIOLIS INSITITIIS in COMITIIS suis COLLEGIUM REGALE MEDICORUM LONDINENSE nemine contradicente nuper tulerunt, ex ANNALIBUS COLLEGII exscriptam hic subjungemus.

QUONIAM COLLEGIO NUNTIATUM FUIT, FALSOS DE VARIOLARUM INSITITIARUM IN ANGLIA SUCCESSU ET EXISTIMATIONE APUD EXTERAS GENTES NUPER EXIISSE RUMORES, EIDEM COLLEGIO SENTENTIAM SUAM DE REBUS HISCE AD HUNC

* Vid. P. 2 et 3.

MODUM DECLARARE PLACUIT : VIDELICET, ARGUMENTA, QUÆ CONTRA HANC VARIOLAS INSERENDI CONSUETUDINEM IN PRINCIPIO AFFEREBANTUR, EXPERIENTIAM REFELLISSE ; EAMQUE HOC TEMPORE MAJORI IN HONORE APUD ANGLOS HABERI, MAGISQUE QUAM UNQUAM ANTEA INTER EOS NUNC INVALESCERE ; ATQUE HUMANO GENERI VALDE SALUTAREM ESSE SE EXISTIMARE.

Neque animadversione minus gravi dignum est, quod in P. 38^a de COMITIS de BLESSINGTON Filio natu maximo retulit Vir incautus. Namque in isto loco, quo probare studet VARIOLAS NATURALES interdum INSITITIAS secutas esse, ad hanc opinionem confirmandam RUMOREM citat de hoc Puero nobili, NATURALIBUS haud ita pridem extincto, quem, teste D^{no} DOCTORE, INSITITIAS in ANGLIA antea subiisse vulgaverat Fama ; pro cujus tamen RUMORIS veritate spondere minime audet. Car igitur RUMOREM, cujus falsitatem facile nosse potuit, in opinionis suæ testimonium adducit, nisi ut ex ejus mentione occasionem arripiat innuendi Medicum, qui Juveni VARIOLIS NATURALIBUS laboranti adfuerat, hoc de VARIOLIS INSITITIIS factum scientem dissimulasse ? cujusmodi dissimulationem bono Cive prorsus indignam esse inquit Vir sincerus. Nec immerito ; at certe non tam indignam, quam ut infamiam alicui inuras operam dare simulando eam ab illo avertere. Sed ad rem redeamus. Hæc, de COMITIS de BLESSINGTON Filio, VARIOLIS INSITITIIS in ANGLIA affecto, tota Fabula est falsissima ; quas si expertus erat, nondum fortasse ad plures migrasset : NATURALIBUS saltem (quo fato eum interiisse non fateri nequit D^{mus} DOCTOR ipse) non succubuisset.

Post primam harum Notarum Editionem de asperitate, qua temeritatem ejus (ne quid dicamus asperius) reprehenderamus, valde querebatur Medicus Hic HIBERNICO-GALLICUS.

Cum

Cum vero in libello quodam suo de hac re dudum scripto ne verbum quidem, quod Dicta nostra redarguere possit, emitte dignatus fuerit, id tantum querendo eum fecisse iudicabit *Lector æquus* ut quam inique questus fuerit palam omnibus ostenderit! Verum enimvero non modo Dicta nostra non redarguit Medicus iste, sed plura quoque de infelici VARIOLARUM INSITITIARUM successu Veritati prorsus contraria in Libello supra memorato affirmare perstitit; quorum Nos aliquot, nulla alia præterquam Humanitatis et Veritatis studio, ratione adductos refutare non pigebit.

Postquam plurimos ANGLOS, quorum neque nomina neque habitationes declarare sibi placuit, contra VARIOLARUM INSITIONEM Testes citaverat D^o C. nonnullos e facie *Romuli* in scenam inducere non dedignatus fuit; quorum vociferationes contra VARIOLAS inferendi morem argumenta ei ministrarunt. In P. 26. igitur ad hunc modum scribit. “ In oppido dicto NEWBERRY in comitatu EBORACENSI sito, populis frequenti, VARIOLÆ INSITITIÆ sub initio innoxie esse videbantur; sed *naturales* INSITITIAS statim subsequentes adeo erant exitiales ut omnes Incolæ, MEDICORUM, CHIRURGORUM et PHARMACOPOLARUM omnium, qui in *Variolis inferendis* occupati fuerant, Domos eversuri infurexerint; cujus tumultus compescendi causa Præfectus oppidi multam quinquaginta librarum imponere cogeatur in omnes MEDICOS &c. qui eas alicui postea insererent.” Ex hac narratiuncula iudicet *Lector candidus* quam caute huic Scriptori credendum sit, qui in Factis, ad Hominum salutem spectantibus, asserendis tam negligenter egit, ut oppidum quod in Agro EBORACENSI hic ponit, nusquam ibi inveniat: Nullum ejus nominis in ea Provincia extat. Oppidum sane NEWBERRY dictum, in regione ab EBORACENSI longe remota, in comitatu sc. de BERKS situm est. Si in argumentis

mentis hujus futilissimi Auctoris refellendis tempus consumere operæ pretium esset, omnino incredibile est quam crebras hujus irridendi occasiones suppeditaret hic Libellus! Ludo autem hujusmodi non vacamus. Liceat vero unum atque alterum oscitantiae ejus exemplum proferre atque in hoc loco animadvertere quam iniquo animo hanc rem tractaturus sit istiusmodi Scriptor, qui LISTERO, Auctori minime accurato, temere affirmanti vix unum e quadraginta inter Populum *VARIOLAS naturales* perdere solere, quam exquisitis JURINI de hac re rationibus, (quas tamen ipse se legisse fateatur et confutare nequit) assentiri maluit?

P. 27. " Medicum LONDINI *bene notum* sibi animadvertisse " ait HIBERNICO-GALLICUS Variolas INSITITIAS plures occidere quam servare solere. Itane vero doctissime DOCTOR?" Ecquo in angulo LONDINI latet Medicus hicce *bene notus*? Nemo enim certe medicorum, qui foras prodit, tam falsum tam ineptum affirmare unquam audebit. Siquis hoc de nece, quam Variolæ INSITITIÆ ipsæ inferre solent, asserere velit, nemo LONDINI habitat qui hunc toto cælo a veritate aberrare nesciat. Si vero hoc sensu, quæ affirmat, intelligi, velit hicce *bene notus*, Variolas sc. INSITITIAS *Contagionem* spargendo plures occidere quam medicando sanare, nihil certe ad INSITITIAS damnandas unquam excogitatum fuit ineptius. Quid enim INSITITIAS Mortalium gratiæ æque commendare potest, atque horribilis, quam NATURALES edere solent, strages? et quonam, obsecramus, modo istiusmodi strages præcaveri potest nisi variolas inferendo? Cur autem medici BENE NOTI nomen proferre nolit D^r C? Si Variolarum INSITITIARUM Patroni nomina sua celare non cupiunt, quidni earum oppugnatore proferrent sua? Utrum metuunt ne Dicta istiusmodi temere jactando sanctum Veritatis jus forte violaverint? An Veritatem, pro qua Arma se sumsisse profitentur, non audent

dent defendere? Utrum horum sit viderint isti BENE NOTI? Nos enim ad alia HIBERNICO-GALLICI Dicta nunc festinamus.

P. 28. In hac Pagina ad hunc modum scribit D. C. “ *Epidemicas* (*Variolas* cum intelligi velle arbitramur) atroces quæ BOSTONIÆ, HERTFORDIÆ, et LONDINI grassabantur eodem anno, quo Variolis laborabat SERENISSIMUS DELPHINUS, ab INSITITIIS propagatas esse nemo non fatetur.” Miramur profecto D^{um} D^{em} eodem tempore non affirmasse SERENISSIMUM DELPHINUM ipsum morbum suum ab INSITITIIS contraxisse, cum istud pari jure affirmare potuisset. Nam quod hic *neminem non fateri* ait Natura rerum ipsa fateri non finit. Ut id, quod verum est, verbo dicamus; VARIOLÆ in hac immanis LONDINI Urbe per totum annum, annosque singulos, nunquam non vagantur, nunc autem tardius nunc celerius, modo mitius modo sævius, pro ratione tempestatum, aliarumque, quibus *Contagium* propagari solet, rerum insurgunt et dominantur: Atque ad hunc modum sese semper habuisse *Variolas* tam ante quam post INSITITIARUM in ANGLIAM introitum omnes Nos medici scimus, neque aliquis, nisi Veritatis non studiosus, aliud asseverabit.

P. 34. “ Neque (ait HIBERNICO-GALLICUS) pro comperto habeatur Urbem LONDINUM aliquid commodi, ad Incolarum numerum quod attinet, a VARIOLIS INSITITIIS accepisse. Ecce enim argumentum quo eam nihil ejusmodi accepisse probari possit! “ D. D. (ait ille) in *tentamine* suo de probabili Vitæ humanæ termino affirmat “ 17600 Infantes LONDINI communibus annis baptizatos fuisse “ ab anno 1720 ad annum 1746, atque per tot annos non “ pauciores quam 26800 communibus annis mortuos esse: “ adeo ut intra 26 annos 239200 plures quam nati fuerint

K

“ in

“ in hac Urbe perierint ; et ex consequenti (si eos excipias,
 “ qui interea temporis huc aliunde commigraverint, qui, si
 “ 6000 singulis annis accedere demus, intra annos 26 non,
 “ amplius 156000 æstimabuntur) 83200 pauciores Incolæ
 “ nunc quam annon 1720 in hac Urbe extent.” Hunc vero
 computatorem interrogare liceat. Nonne *mortuorum* nume-
 rus ~~natorum~~ numerum omnibus annis tam ante quam post
 VARIOLARUM INSITIONEM semper excessit ? * Nonne ingens
 Infantum numerus ante annum ætatis tertium VARIOLIS ex-
 pèrtes moriuntur ? Nonne longe plures ante eundem ætatis
 suæ annum quam post eum mortem obeunt ? Nonne alii
 quamplurimi morbi *Epidemii* immensam in hac immensa
 Urbe stragem edere solent ? Nonne plurimi *Endemii* inter
 infimam plebem grassantur ? Quot Homines liquorum spiri-
 tuosorum usus inter hos 26 annos perdidit ? Nonne *mortuorum*
 numerus ab anno 1724 (ex quo sc. lethalis hos liquores bi-
 bendi invalescere cæpit consuetudo) ad annum 1750 *natorum*
 numerum quotannis valde excessit ? † Huncceine vero excessum
Variolarum potius INSITIONI quam venenosis hisce liquoribus,
 quod eodem circiter tempore, quo hi, in usum venerit, ascri-
 bet HIBERNICO-GALLICUS ? Quid denique refert utrum pau-
 ciores nunc sint LONDINI Incolæ quam olim, nisi quot sint
 pauciores tot quidem occidisse VARIOLAS INSITITIAS demon-
 strare potuerit Auctor GALLICUS ? quod nunquam facere
 poterit donec celeberrimum JURINUM in calculis hujusmodi
 ponendis hallucinatum esse probaverit. Auctorem eundem
 (D^{num} sc. Desparcieux) narrat Dr C. affirmasse 20000 circiter
 homines communibus annis LUTETIÆ PARISIORUM mortuos
 esse, ad quem numerum baptizatos plerumque assurgere ; unde
 fit ut 2400 Infantes communibus annis plures LUTETIÆ PA-

* Vid. *A Collection of the Yearly Bills of Mortality from 1657 to 1758*. London
 1759. ubi constat *mortuorum* numerum singulis annis per totum seculum *nato-*
rum numerum valde excessisse.

† *Ibid.* Pag. 115.

RISIORUM quam LONDINI nati sint et 6800 plures in hac Urbe quam in illa communibus annis moriantur. Esto sane. Nonne vero hæc inter *natos mortuosque* utriusque Urbis differentia *politicis* potius quam *naturalibus* causis sit ascribenda? Et si *mortui natorum* numerum per *sexaginta* annos ante INSITIONIS æram semper excessere, eundem nuperis hisce annis *excessum* INSITIONI quo fronte quisquam exprobra-
verit?

Quid plura? Hanc artificiosam VARIOLOS subeundi viam omnes Nos ANGLI, a Plebe ad Principes, nunc approbamus; eamque omnes, quotquot medendo exercemur, HUMANO GENERI conservando maxime accommodatum esse jamdiu persuasi sumus. Hanc itaque non modo quotidie persequimur, sed eam quoque, pro humanitate nostra, Nationibus exteris commendatam habere volumus. Si quæ autem sive Superstitione ita occæcantur, ut tantam, a Cælo oblatam, salutem aspicere nequeant, sive a Novitate omni qualicunque ita sunt averfæ, ut eam accipere nōlint, Nos cum Poeta celeberrimo vovere non dubitabimus.

DI meliora PIIS, Erroremque HOSTIBUS illum!

FINIS.

ERRATA.

P. 20. l. 21. *pro Quosque lege Quousque.* P. 29. l. 21. *pro Artes lege Artis.*
P. 66. l. 2. *pro 1705 lege 1713.*

... quoniam hoc est deus et deus est in hoc
... quoniam in his communibus rebus inuenitur. Et sic
... hoc est deus et deus est in hoc. Et sic
... hoc est deus et deus est in hoc. Et sic
... hoc est deus et deus est in hoc. Et sic
... hoc est deus et deus est in hoc. Et sic

... hoc est deus et deus est in hoc. Et sic
... hoc est deus et deus est in hoc. Et sic
... hoc est deus et deus est in hoc. Et sic
... hoc est deus et deus est in hoc. Et sic
... hoc est deus et deus est in hoc. Et sic
... hoc est deus et deus est in hoc. Et sic

... hoc est deus et deus est in hoc. Et sic

... hoc est deus et deus est in hoc. Et sic

... hoc est deus et deus est in hoc. Et sic

... hoc est deus et deus est in hoc. Et sic

... hoc est deus et deus est in hoc. Et sic

... hoc est deus et deus est in hoc. Et sic

... hoc est deus et deus est in hoc. Et sic

... hoc est deus et deus est in hoc. Et sic

ROBERTI TAYLORI
MEDICI REGII ORDINARII

AD

Ornatissimum Virum

Dominum EDOARDUM WILMOT Baronettum
MEDICUM REGIUM ORDINARIUM

EPISTOLA CRITICA

In qua

QUATUOR QUÆSTIONIBUS ad VARIOLAS INSITIVAS spec-
tantibus, Orbi Medico denuo propositis ab ANTONIO DE
HAEN, SACRÆ CÆSARÆ MAJESTATIS CONSIL.
AULICO, MED. PRACT. in alma et antiquissima
UNIVERSITATE VINDOBONENSI PRO-
FESSORE PRIMARIO, DIRECTE
Responsum est.,

L

ROBERT TAYLOR

M.D. REGIUM ORDINARIUM

Quatuordecim

Domini Edwardi Sexti

M.D. REGIUM ORDINARIUM

EPISCOPUS

Quatuordecim

Domini Edwardi Sexti

M.D. REGIUM ORDINARIUM

EPISCOPUS

Domini Edwardi Sexti

M.D. REGIUM ORDINARIUM

EPISCOPUS

A D

Dominum EDOARDUM WILMOT Baronettum

EPISTOLA CRITICA.

CUM nuper inter Medicos quosdam externos, Vir doctissime, de VARIOLIS INSITIVIS lis exorta fuerit; laudesque, quas, in ORATIONE mea HARVEIANA, iis impertiveram, controversia ista memet implicare videantur; tantillum otii, quod mihi suppetit, in opinione mea, publici juris facta, defendenda conterere meum esse existimaui. Quoniam vero in Quæstione hujusmodi decernenda, maximum ponderis habere debent Experientia et assidua de rebus hisce cogitandi consuetudo, sine, obsecro, Vir ornatissime, ut Te in hac lite æstimanda appellem. Quem enim hujus Rei Judicem magis idoneum eligere possim quam Te, non modo candore, sed Doctrina et medendi quoque usu jamdiu celeberrimum? Sed ut id, quod verum est fatear; non sola mea Veritatis stabilendæ sollicitudo, me ut Responsum hoc meum tibi dicem dedicemque impulit: Aliud enim præterea, idque gratissimum, mihi in animo fuit; hanc scilicet occasionem palam declarandi, quantis tibi obstringar beneficiis, quantaque Te observantia, tam Amicum, quam Medicum, colam, præmittere nolui! Sed ad rem, tuis laudibus tibi longe gratiorem, nempe Veritatis investigationem, accedamus.

DUM in Notis ORATIONIS meæ HARVEIANÆ augendis occupatus fui mihi incidit in manus Libellus quidam, a GERMANO PROFESSORE celeberrimo, VARIOLARUM INSITIONEM oppugnandi.

pugnandi causa, latine scriptus *; cui respondendi hanc occasionem amittere nolo. Argumenta vero Viri egregii omnia tam plena sunt futilitatis, ut Virum doctum, medicis scriptis clarum, talibus usum esse non mirari, imo non indignari, nequeam. Ne hoc temere dictum videatur QUATUOR QUESTIONIBUS, quas orbi medico proposuit Vir eruditus, et ad quas DIRECTA eruditorum Responsa adhuc desiderari ait, DIRECTE respondebo; posthabitis scilicet iis quæ nihil ad rem attinentia haud parca manu ingessit scriptor verbosus; idque eo lubentius suscipio, quod pollicitus est Vir candidus se simul atque QUESTIONIBUS suis DIRECTE fuerit satisfactum INSITIONEM Doctrina demum promoturum, adhortamento, Exemplo: † Etsi jure metuendum esse fateor ut ei satisfaciam, cui argumenta optima, quæ INDIRECTA appellat, nondum satisfecere.

PRIMA PROFESSORIS doctissimi QUÆSTIO sic sese habet.

Q. I. UTRUM INSITIVA METHODUS PER DEUM LICITA?

Huic QUÆSTIONI respondebo Propositiones ponendo sequentes.

PROP. I. Vitæ et Sanitati nostræ omnibus modis licitis consulere nos vult DEUS.

II. Omnes modi sunt liciti quos non vetuit DEUS.

III. Nullos vetuit DEUS qui neque aliis neque Nobis ipsis nocent.

* Vide Tractat. anno 1757 Vindobon. ed. cui titulus est *Quæstiones sepius motæ super methodo inoculandi variolæ propositæ ab ANTONIO DE HAEN.*

† Pag. 9.

IV. Qui

IV. Qui *Variolas* ea cautione sibi inserit, ut aliis contagionem non det aliis non nocet.*

V. Qui *Variolas* sibi inserit adeo SIBI IPSI non nocet ut Vitæ et Sanitati suæ melius consulat, quam si *Variolas* sibi non inseruerat; quod ex PROPOSITIONE PRIMA nos facere vult DEUS.

Huc ergo tandem tota hæc QUÆSTIO recidit. Annon quemque oportet sibi aut suis certissimam, quam potest assequi Humana Natura, Vitæ suæ et Sanitatis tuendæ rationem præbere? Nam omnia, quæ de jure in propriam vitam sive auferendam sive abbreviandam ad nauseam usque repetit Medicus hic διαλεκτικός, meræ sunt Nugæ. Quoniam qui *Variolas* sibi inserit, vitam suam aut auferre aut abbreviare adeo non cupit, ut ejus conservandæ et prolongandæ causa eas inferi faciat: et si Homini vesicam suam, calculi in ea siti, (qui neque cito neque certo, ut affirmat doctissimus Professor †, eum occidet ‡, sed per longam annorum seriem cruciari possit) eximendi causa secare licet, luce meridiana clarius est Homini VARIOLARUM Pestem, quæ ab incunabilis quotidie ei impendet, vincendi causa VARIOLAS sibi inferre etiam licere. Hoc igitur unum inquirendum restat, utrum qui VARIOLAS sibi inserit melius vitæ et sanitati suæ consulat, quam qui morbum a Natura ex-

* Optandum sane est in omnibus magnis urbibus ut locus satis amplus, VARIOLIS INSERENDIS destinatus, ab urbe sepositus eligeretur. Cum vero nihil ejusmodi usquam gentium adhuc lege sancitum fuerit, oportet unum quemque ita sibi cavere ut contagium potius ab INSITIOE quam a NATURA contrahat. Valde enim Reipublicæ interest ut commodum publicum (quod in rebus aliis quamplurimis quotidie fit) privato anteponatur.

† Pag. 20.

‡ Vesicæ calculus non tam certo occidit Hominem quam Variola illum corripuit; aliquot enim Vesicæ calculo multos annos laborantes morbis longe diversis mortem suam acceptam retulere; paucissimi vero a Variolis immunes totam vitam, imo ne exiguam quidem ejus partem transigere.

M

pectat;

pectat; cui Quæstioni optime respondebo examinando doctissimi PROFESSORIS QUÆSTIONEM secundam, ad quam nunc propero.

Q. II. UTRUM INSITIVA METHODUS PLURES QUAM VIA NATURALIS IN VITA SERVATURA SIT?

Quid hujusmodi Quæstionem decernere potest nisi fida FACTORUM enarratio? Quid nisi calculus utrinque positus? Ex accuratissima hujus rei investigatione, quam fecit clarissimus JURINUS *o maxaginis*, unum e *sex* morbum naturalem passis et unum e *sexaginta*, qui morbum ex INSITIONE contraxerant, tunc temporis periisse constat. At e calculis recentius positis (ex quo scilicet *methodus insitioa* longe lateque apud populum sparsa fuit, numeroque INSITIONEM fubeuntium valde aucto ad veritatem propius accedere potuimus) *unum* tantum e 425 perire abunde patet*. Si calculis hñce confidere nefas est; cur falsi eos non redarguit GERMANUS PROFESSOR? Sin vero computatio hujusmodi refutari nequit, cur eam non admittet Vir candidus? In alio quidem libello a PROFESSORE docto dudum *Gallice* scripto †, (quem nondum mihi videre contigerat, cum Epistolam hanc editurus eram) JURINI computandi rationem mancā vocare placuit Auctori erudito; nullam vero causam cur manca sit assignare dignatus est, præterquam quod LISTERI nostratis rationibus non congruit. Quisnam BRITANNUS a risu temperet qui BATAVUM audierit LISTERUM JURINO anteponentem? Virum, JURINO, in rebus tum medicis tum philosophicis æstimatori accuratissimo, minime comparandum. At DOMINUS CANTWELL Doctissimi PROFESSORIS in hac causa Adjutor atque Socius LISTERI quam

* Vid. Inoculationis Analysin a D^{no} KIRKPATRICK scriptam P. 115.

† Refutation de l'Inoculation a Vienne en Autriche MDCCLIX.

JURINI Dictis confidere maluit; ideoque Adjutoris sui partes sequi PROFESSOREM proculdubio decuit.

Sed negat celeberrimus PROFESSOR *Variolas* inferi posse nisi et eodem tempore late spargatur *Contagio*. Quid si hoc concedam? Nonne *Variolæ* NATURALES, (quarum utpote plerumque magis malignarum *contagio* non modo multo violentior est INSITITIARUM *contagione*, sed grassantibus *Epidemiis* per aerem undique disseminatur,) latius adhuc spargentur? Si igitur Calculum a viro docto positum admittam? NOVEM, sc. Homines a singulis INSITIONEM subeuntibus NATURALIBUS infici, nonne QUINDECIM (etenim mihi etiam huic rei nunc calculos meos ponere liceat) nonne QUINDECIM, inquam, vi Contagionis multo *majori* longe lateque disseminatæ, inficientur? Non enim *oportet* modo sed etiam necesse est ad NATURALIBUS laborantes (ut verbis Viri ipsius docti utar) *accedere* MEDICUM, CHIRURGUM, PHARMACOPOEUM* (et si Regionis Religio ita postulat CONFESSARIUM,) NECESSARIOS, CUSTODES; qui suscepto vestibibus *contagio* majori urbem magis inquinabunt † quam *Contagium* ab INSITITIS minus. Et multo major *Contagionis* copia a quamplurimis morbo naturali in multis ejusdem urbis locis laborantibus quam a dimidio INSITIONEM subeuntium numero hinc illinc rarius sparso disseminatur. Nam rarissime, ut bene nosti, observare licet INSITIVARUM Contagionem *quempiam* Variolas nondum passum in eadem domo degentem, sed NATURALIUM virus omnes

* Vocem PHARMACOPOEUM pro PHARMACOPŒO, qua utitur Vir doctus, bona ejus venia, hic substitui; nam etsi neque hanc neque illam vocem agnoscit *Lingua latina*, illam tamen e *Græca* in latinam transferri sinit ANALOGIA, hanc vero non sinit. Menda hujusmodi *Orthographica* ad argumentum non spectantia vix animadvertissem nisi virum doctum in alio quodam suo libello de *Orthographia* adeo sollicitum observassem ut *Diphthongos* duas in textu male exaratas in vocibus *famina* et *dieta* sub finem operis corrigendas esse Lectorem monuerit.

† P. 45.

in eadem domo plerumque inficere. Omnia igitur a PROEessore docto ex *Analogia* ducta argumenta, ad subtiliorem veneni *variolosi* in sanguinem intromissi vim probandam, nihil ad rem pertinent*; imo contra eum ipsum pugnat *Analogia*. Sicut enim *Viperæ* oleique *Tabaci* venenum homini non nocet nisi in sanguinem statim intromittatur, ita quidem venenum variolosum, etsi in sanguinem infusum certius atque citius in corpus humanum vim suam exercere deprehenditur, tamen extra corpus in aere positum minus subtilis est ingenii; namque extra corpus vel in cubiculo positum circumstantes multo minus inficere solet quam *effluvia* a corpore *VARIOLIS* laborante perpetuo emissâ. Hoc (quicquid disputandi gratia aliter e CATHEDRA pronuntiaverit celeberrimus PROFESSOR) experientia satis ampla Nos, quibus *INSITIO* jamdiu valde familiaris fuit, certe docuit; nempe multo plures in Domibus, ubi decumbunt *VARIOLAS NATURALES* passi, quam ubi *INSITIVIS* affecti, contagione corripiti. Nunc, (ut eodem modo quo Vir doctus ratiocinemur, qui ponit intra 30 annos 1285714 Homines, quibus receptum ex *INSITIVAS VARIOLAS* passorum MILLIONE Contagium *NATURALES* intulit, perire) ponamus Nos 30000 in aliqua urbe intra annos 30 *INSITIONEM* subire, et 60000 intra eosdem annos *NATURALES* pati; certe enim *NATURALES* adhuc in plerisque locis *INSITITIAS* duplo ad minimum excessere. Jam si *QUINDECIM* grassantibus *Variolis*, a singulis *NATURALIBUS* laborantibus contagionem recipiunt tum intra 30 annos contagionem ab iis contrahent, quorum (pars sc. *sexta*) intra eosdem annos moriuntur. Si vero non plures quam 9 (computante PROFESSORE docto) contagionem a singulis *INSITITIAS* subeuntibus recipiunt, tum intra 30 annos non plures quam 270000 ab iis inficientur, quorum non plures quam 45000 (pars sc. *sexta*) moriuntur; qui sunt pauciores, quam qui

* Vid. 58, 59, 60.

900000
150000

105000

contagione a NATURALIBUS accepta intra idem tempus peribunt. Non refert utrum plures an pauciores hisce numeris, quos posui, VARIOLIS intra 30 annos laborent? His enim *demant* ii (ut PROFESSORIS docti verbis iterum utamur) quibus *justo major hic calculus, adparet quantum ex suis observatis constare sibi putent*, SEMPER MANEBIT VIS ARGUMENTI*. Ex præmissis itaque Responsum, quod tam vehementer efflagitat Vir egregius, DIRECTUM *Quæstioni* suæ secundæ peti potest. Ex iis enim respondere possumus ~~plures~~ 105000 plures intra 30 annos vel ~~plures~~ 3500 singulis annis in VITA SERVATURAM ESSE METHODUM INSITIVAM quam VIAM NATURALEM: quibus si adjicimus omnes, qui INSITIONEM subeundo SERVANTUR, ad numerum sane assurgent ii, quos in VITA quotannis SERVATURA SIT METHODUS INSITIVA, fatis ingentem ad omnium INSITIONIS Hostium linguas omnino occcludendas.

Q. II. AN CERTO CERTIUS QUIVIS PENE HOMO VARIOLIS, SERIUS OCTUS, AFFICIATUR?

Jocone Vir doctissimus hanc Quæstiunculam ponit an serio? Nunquamne igitur in rebus humanis rem geret nisi *certo certius* rem gesturus est? Nonne probabilibus contentus erit? si non, dignissimo PROFESSORI non modo a rebus Medicis sed ab omnibus ad humanam vitam pertinentibus ilico desistendum est. Sed res seria agitur, et de ea serio agamus. Si huic Viro egregio iter facturo duæ essent viæ, per quarum alterutram ad finem itineris proficiscatur necesse esset; in quarum una, eorum qui insisterent, vix unus e MILLI DRACONI lethifero occurrere non posset; et eorum, qui occurrerent, unus e sex nunquam non mortem fœdissimam obiret: in altera vero via DRACO valde mitioris indolis fe-

* Pag. 47.

dem haberet, qui vix unum e 425 itinerantibus trucidaret, utram harum viarum eligeret? Velletne viam, in qua DRACO immanior habitaret, quem vix unus e MILLI evadere potuerat, ingredi? Velletne viam, in qua tot itinerantium pereunt, viæ, in qua paucissimi opprimuntur, anteferre, quoniam non omnes, non universi et singuli DRACONEM evadere solent? Eadem omnino de *Variolis. contrahendis* est ratio. Eorum, enim, qui in urbibus catibusque ~~Homini~~um degunt, (et de iis solis instituitur Quæstio) vix unus e MILLI VARIOLAS evadit, et vix quinque e sex eo morbo correptis letho eripiuntur. Sed Hic PRIMARIUS PROFESSOR inter *Variolosos* adeo feliciter rem gerit, ut vix unus quidem e 220 ipso medico pereat *. Magnam profecto rem narrat Vir felicissimus, testibusque MATRONIS suis *nobilibus*, quas de se HAGÆ BATAVORUM valedicturo tam honorifica *lacrymabundas* declarasse inquit, omnino dignam! At nimis metuere mihi videtur nequis *felicissimæ suæ* in variis Epidemiis *curæ* et MATRONARUM SUARUM LACRYMABUNDARUM *laudes sibi auferat* (verbis Viri egregii ipsis iterum, uti liceat) nequis illarum *honorem sibi eripiat* †. Quod ad Nos attinet, *felicissimam* ejus in *Variolosis* tractandis *curam*, MATRONASQUE ejus adeo ei non invidemus, ut omnes *Variolosos*, qui MATRONIS tam *nobilibus* quam *ignobilibus* unquam periere medicantibus, illum tractasse optemus.

Ita vero *Praxi oneratum* HAGÆ BATAVORUM *se fuisse* ait, *ut omnium VARIOLOSORUM*, quos tractavit, *Historiam exacte adornare non potuerit*. An omnes igitur, quos unquam tractavit, VARIOLOSI, excepto uno, mortem evasere? Si non omnes, cur eorum, qui convalescere, *Historiam exacte adornare* potuit, illorum vero qui succubere, Vir candidus

* Pag. 33.

† Ibid.

non potuit? At nos celeberrimus Hic PROFESSOR, intra quot annos hos 220 tractaverit docere non dignatus est. Hoc certe facere potuit, imo, et, (verbo sit venia) debuit. Fieri itaque potest, ut hi 220 diversis suæ HAGÆ BATAVONUM commorationis temporibus, vel, ut ipse loquitur, in VARIIS EPIDEMIIS tractati fuerint, et ut neminem alium præter hos 220 toto illo tempore servaverit. Fieri, inquam, potest, non ita fuisse contendimus. Cum enim in iis solis, qui evasere, recensendis operam suam navaverit; cum tantam in tanta re negligentiam ostenderit, de cæterorum, quos silentio præterit, fato conjectare solummodo possumus. Et si conjectare licet (quod, donec quomodo hæc res sese habuerit nos certiores fecerit, certe licet) cæteros omnes ad plures migrasse forsitan conjectabimus. Quæ cum ita sint, nulla ei causa est, cur de sua in VARIOLIS curandis fama tantopere jactet, neque cur MEDICORUM Invidiam ita pertimescat. Veruntamen *quinque* ex his 220 periisse tandem fatetur, qui sive ob hanc, sive ob illam causam tam desperati fuerunt, ut eos servare non potuerit. Itane vero? Quamobrem autem, obsecro, ulli VARIOLOSI pereunt? Nonne ideo, quod ita desperati sint, ut medicus eos servare nequeat? Sed ne hunc quidem unum, iudice PROFESSORE celeberrimo, perdidere VARIOLÆ; nam post biennium (o memoriam viri magni vacillantem!) recordatur hunc ægrum mortem suam sive *secundæ contagioni*, sive errori cuidam fatali, in quem clam medicum suum incidere posset, et non morbo ipsi debuisse. * Si nihil ejusmodi contigisset, cæterisque QUATUOR nihil humanitus accidisset, OMNES, quos tractaverat celeberrimus PROFESSOR, scilicet 220 salvi evasisissent. Qualem, Dii boni! PROFESSOREM!

At INSITIONIS Patroni, inquiet, ita argumentantur. Desinant ergo ita argumentari: Argumentis enim istiusmodi

* Vid. Refutation de l'Inocul. Pag. 127, 128.

bona causa non indiget. Ita quidem periculo plerumque vacat VARIOLARUM INSITIO, ut plurimi in iis inferendis nimium incauti fiant; qui, nulla five ætatis five sanitatis ratione habita, liberos suos PHARMACOPOLIS et CHIRURGIS inferioris ordinis committendo salutem eorum parum consulunt; unde fit, ut aliqui, quibus inferuntur VARIOLÆ, morti succumbant; qui, si in omnibus ad hanc rem spectantibus Medici cujuslibet prudentis præceptis obtemperaverant, salvi evasissent; sed vel omnibus his, qui propter suorum temeritatem vel aliam quamcunque causam pereunt, subductis, eorum, quos in VITA servat INSITIO, numerus adhuc erit satis ingens ad INSITIONIS Hostes coram Judicibus æquis refutandos. Vide autem, Vir dignissime, cum INSITIONIS Patronis quam inique agit Hic celeberrimus PROFESSOR? Suam de UNO e ducentis et viginti VARIOLOSIS mortuo narratiunculam illos vult credere; illorum vero de millibus, qui per INSITIONEM mortem evasere, Historias credere non vult. *Quamobrem interrogo? quoniam, respondet, plura vidit, evidentiora expertus est, quam comparisonem eorum NATURALES inter et INSITIVAS VARIOLAS admitteret* *. Vix autem credibile est quam inepte et inique opinionem eorum, qui Variolas RECIDIVAS esse negant, in libello suo Gallice scripto oppugnet? Ibi enim eos, qui ante INSITIONIS æram vixerunt, ideo VARIOLAS RECIDIVAS esse negare affirmat, quod ARABUM Scholas, in quibus nutriti erant, veneratione cæca profecti fuere; et eos, qui post INSITIONIS æram eandem tuerentur opinionem, ideo tueri, ait, quod animi sui præoccupati fuere †. Quid autem ARABUM ipsorum, a quibus primam accuratissimam hujus morbi Historiam accepimus, animos præoccupare potuerit? Quid BRITANNORUM, qui spe lucri ad doctissimi PROFESSORIS opinionem jamdiu allekti sunt, in contraria sententia tam diu

* Pag. 35.

† Pag. 23.

tenuerit? Hi, quotquot INSITIONI patrocinantur, (et hi sunt *tantum non* omnes) contra opinionem sibi valde lucrosam argumentantur. Quidnam nos nisi VERITATIS AMOR in partes nobis adeo inimicas trahere potuerit?

——Non HOSTEM inimicaque castra——

——NOSTRAS SPES urimus——

Velitne DENSUM suum contra pugnantium AGMEN, quod in primo suo opere se prolaturum pollicitus est, et quod in novissimo suo usque ad Auctores 26 protulit, totis hisce ARABUM et BRITANNORUM Gentibus opponere?

Ubi vero sunt hi MULTI, de quibus TRILLERUM loquentem in P. 25, et 26, inducit, *Scriptores ANGLI, qui VARIOLAS aliquando* RECIDIVAS *esse probarunt?* Nemo certe istiusmodi hominum apud Nos in Arte multum exercitatus fuit; neque quisquam eorum nunc in ANGLIA reperiri potest nisi inter DOMINI CANTWELL medicos BENE NOTOS. Neque minus inique agit Hic celeberrimus PROFESSOR dum comparisonem inter NATURALES et INSITIVAS facit, quippe qui longe optimum *illarum* cum communi *barum* successu confert. Sed VERITAS et JUSTITIA manifesto postulant, ut communem *illarum* cum communi *barum* successu comparet; quod si unquam faciet, numerus eorum, quos singulis annis in VITA SERVATURA SIT METHODUS INSITIVA satis ingens erit ad omnium ejus Hostium argumenta evertenda.

Quoties autem Vir doctissimus in VARIOLIS tractandis tam bona fortuna usus fuit? Et quam morbi specie laborabant felices illi, qui eo medico tanto agmine evasere? Si *ἀναξ* tantum ita faustus fuit, quid inde colligi potest quod generali, de morbo isto exitiali, opinioni adversetur? vel, si DISCRETÆ fuere, quas tam fauste tractavit, VARIOLÆ, audiat, N obsecro,

obsecro, Vir eximius SYDENHAMUM nostrum, (imo et suum dicere liceat, cum solus nostratum ei placere videatur *) de duabus VARIOLARUM speciebus differentem. *Tam sibi quam alijs imponunt (ait Sydenhamus †) qui attollunt cristas quoties eos sanaverint quibus exanthemata numero pauca eaque interstincta exflorescebant. Si tentare libeant quantum in Arte valeant, in VARIOLIS CONFLUENTIBUS vires experiantur; maxime quoties vel aetate florentes, vel eos, qui immodica Viti ingurgitatione nimium incaluerint hic morbus invaserit: Ne in levioribus exercitati ita toto caelo aberrant, ut se eos servasse existiment quos ipsi adstantes non occiderint.* Ego quidem in hac ingenti urbe, omnium EUROPAE Variolosis fortasse confertissima, semel intra annos 13 proxime elapsos, (anno sc. 1752) ita faustus in tractandis Variolis fui, ut non plures quam unum e 30 amiserim; nunquam vero iterum me tam bonis avibus res hujusmodi gesturum esse sperare ausim. Quapropter mihi etiam MATRONAE quaedam nobiles, (si quid ponderis in hac re MATRONARUM opiniones habere debent) non LACRYMABUNDAE quidem, sed, quod magis optandum est, GRATULABUNDAE non defuere.

Nemo medicorum nescit VARIOLAS in omnibus regionibus nunc mitiores nunc saeviores inter populum grassari; in hac vero nostra omnes Nos BRITANNI scimus nunquam eas adeo mites fieri, ut non longe plures ex INSITIVIS quam ex NATURALIBUS convalescant. Etsi plerique nostrum, imo, fere omnes SYDENHAMi vestigiis jamdiu institimus, tam miranda tamen virtute Nos praeditos

* In opere suo, quod nuncupat *Theses sistentes Februm Divisiones*, nostrates duos eruditos sc. Doctores HUXHAM et PRINGLE immerito reprehendere ausus fuit Dominus PROFESSOR; Illam, quod in Febre Miliari Patechiis notata, (cujus indolem penitus perspexisse D^o PROFESSORI vix possibile est, utpote qui eam in Anglia nunquam tractaverat) Hunc, quod in Febre Patechiati Carcerali a Febre miliari toto caelo discrepanti, (quam tamen ejusdem esse speciei, satis pro imperio, decrevit Ipse) eandem, quam ipse in miliari, medendi rationem non instituerint.

† Pag. 382. oper. Syd. L. Bat. edit. 1726.

esse vix credis, Vir ornatissime, ut 219 e 220 plerumque nobis servati sint. Tam miranda, inquam, virtute; mirandum enim omnino nobis videtur tot tam bonæ corporum Indolis, tam illibatæ cætera sanitatis, (plurimum etenim auxilii, ut bene nosti, tum bona corporis Indoles, tum illibata sanitas nobis in morbis curandis præstare solent) eodem tempore VARIOLOSOS PROFESSORI docto incidisse, ut ne duos quidem, seipso iudice, e ducentis, et viginti morbus perdiderit. SYDENHAMUS profecto ipse, etsi in hoc morbo curando fuerit felicissimus, de sua tamen medendi felicitate non tam confidenter loquitur quam de sua Hic BATAVUS; Namque in uno operum suorum loco affirmat VARIOLAS CONFLUENTES annorum 1674, 1675, PESTEM ipsam, pro numero scilicet ægrorum, PERNICIE æquasse*. Atque in alio pronuntiare audet Illius famam, qui in medicando hoc morbo frequenter se exercet, in angusto versari†. Quid nunc, de Præceptis SYDENHAMIANIS, ad hunc morbum spectantibus, quorum plerisque Medicos prorsus immemores esse suspicatur, existimabit celeberrimus Hic PROFESSOR? Nonne SYDENHAMUS ipse obtemperavit suis? Quali aliquando successu ex verbis ejus modo citatis judicare licet.

Attamen locum e SYDENHAMII operibus affert Vir doctus‡, quo probare satagit Virum dignissimum longe aliter de VARIOLIS sensisse quam verba jam citata eum sensisse demonstrant. Verba sunt hujusmodi, Ex dictis facile erit vulgare illud Problema solvere, Qui fiat ut PERPAUCI adeo e Plebe hoc morbo pereant si ad EOS COMPARENTUR qui inter Divites trucidantur? Hic adjectivum PERPAUCI comparate a SYDENHAMO poni videt Lector æquus: Hoc tamen PROFESSOR DOCTUS absolute omnino interpretari audet; quæ sane interpretatio non modo cum textu citato non con-

* Pag. 236.

† Pag. 147.

‡ Pag. 68 de la Refutation.

sistit, sed multis etiam aliis operum ejus partibus repugnat. Si enim PERPAUCI e *Plebe*, quos mori *absolute* affirmat doctissimus PROFESSOR, ad EOS referantur PLEBEIOS quos hic morbus eo tempore trucidabat, quo PESTEM *Variolas* perniciæ æquasse ait SYDENHAMUS, PERMULTI fuisse proculdubio constabit. Quid, Vir clarissime, de hoc interpretandi modo sentis? ingenuumne indicat animum Scriptoris sensum ita pervertere? ullamve Triumphi, quem hic affectat, causam ministrabit hujusmodi argumentatio? Utrorum denique *frons* tibi inverecondior esse videtur? eorumne, qui hunc SYDENHAMI locum contra INSITIONEM non pugnare arbitrantur? an ejus, qui verbi sensum omnino pervertit, et FRONTEM INVERECUNDAM iis exprobrat, qui id recte interpretantur? * Atqui, quod ad hunc SYDENHAMI locum spectat, aliud est animadversione omnino dignum, nempe, (quod hic de PLEBE notavit NOSTRAS dignissimus, id quidem eum in ea libri sui parte notasse, ubi de VARIOLIS agitur DISCRETIS; Namque statim subjungit, *at si* confluant Variolæ PERICULOSÆ *plena res aleæ est; arbitror enim ego Genus hoc non minus ab illo altero discrepare quam ab hoc ipsa* PESTIS †. Quæ sane verba non minus ad PLEBEIOS quam ad DIVITES referri ingenuus quisque, qui ea légerit, facile fatebitur. Tot igitur *Variolos* mederi Privilegium videtur esse PROFESSORI Huic soli concessum, plurimis nostri ævi maxime invidendum; posterisque (pene dixeram) vix credendum.

Sed esto sane quod affirmat verissimum. Sit Ille quidem nobis *Anglis* in hoc morbo tractando felicior; nonne vero climatum, locorum, victus denique diversa ratio, morbos ejusdem generis, diversos, quoad periculum, reddere possit? Quid de

* Et c'est cependant ce même passage qu'ils ont le FRONT de nous objecter. P. 68.

† Vid. Sydenham. opera Lug. Bat. ed. 1726. P. 153.

Continenti et Insulis *Americanis* sentit Dominus de HAEN ? Literas a viro honorabili, mihique amicissimo, D^{no} BERNARD *Novæ Angliæ* Præfecto nuper accepi, quibus mihi narrat unum e duobus *Variolas naturales* passis, vix autem unum e ducentis, qui *Institias* subierunt, hoc anno periisse. At in *Insulis* longe majorem stragem edere solet morbus iste lethalis; illic enim Pestis ipsa *Variolis naturalibus* aliquando vix est lethalior: *Institiæ* vero ita plerumque mites sunt, ut si in cœtu frequenti sive *Britannorum* sive *Barbarorum* PROFESSOREM hunc celeberrimum contra *Variolas Institias* differentem audirent Incolæ, argumenta ejus certo certius cachinnos commoverent omnibus: adeo vel *Barbarorum* animos supra eruditorum quorundam captum *Experientia* sola erudit! Sed ad Dⁿⁱ PROFESSORIS de *Variolis Recidivis* opinionem revertamur.

Priusquam vero (inquit) in Europa de *INSITIONE* cogitatum fuit, æque conspicuæ, æque apud quosvis in confesso erant *Notæ*, quibus veræ *Variolæ* a *Spuriis* distinguerentur, quam hodie. * Quid autem refert, Dii boni! veras a *spuriis* distinguî potuisse si non distinguebantur? Si enim, tum *priusquam* tum *postquam* de *Institutione* cogitatum fuit, hæc duo exanthematum genera bene distincta fuissent, complures homines, (sicut affirmat Vir clarus) *VARIOLIS bis pluriesve* affici nunquam existimati essent. In *Gallia* sane, ubi omnis fere Febris exanthematibus notata, imo ubi omnia fere exanthemata, *VARIOLARUM* nomine insigniri solent, *Variolas* quispiam decies pati potest: In *Britannia* vero ecquis *Variolas* bis passum viderit? Et nos *BRITANNOS* vel oculorum vel mentis acie non minus quam *Gallos* valere pleræque gentes exteræ fatentur. Quis *SYDENHAMUM*? Quis *FREINDUM*? Quis *MEADUM*, focerum tuum dignissimum? Quis TE, denique, IPSUM, quo nemo in hoc morbo curando exerci-

tatior fuit, *Variolas recidivas* vidisse unquam audierit?

At hæc duo (nempe complures sine *Variolis* mori et plures iisdem bis pluriesve affici) negare, inquit celeberrimus professor, est *Autorum hæc duo statuentium* DENSUM AGMEN aut turpis mendacii, aut oscitantiae haud condonandæ, infimulare; est OMNEM ABJICERE HONESTATEM. Bona verba utinam daret DOMINUS PROFESSOR; ne cuius alios audacter infimulavit, calumniandi sc. criminis ipse quidem infimuletur. Cur autem turpis mendacii? An omnis a Veritate aberratio TURPE est MENDACIUM? Minime vero. Si ita inquit Vir clarissimus; seipsum refutare potest. Errare enim ipse aliquando possit; MENTIRI nunquam. Quod nos in vita nostra non modo non vidimus, sed ne a quopiam fide digno unquam quidem accepimus, id non credere adeone est nefas ut idem sit atque OMNEM ABJICERE HONESTATEM? Multo magis verendum est ne isti omnem abjecerint honestatem, qui turpis mendacii aut oscitantiae haud condonandæ nimis sæpe redargui possunt, et quorum vereor ne AGMEN Professoris DENSUM sit pars aliqua: imo IPSA, quam merito veneratur, ANTIQUITAS, multa, quæ vocat, turpia mendacia, multa oscitantiae haud condonandæ signa posteris tradidit. Quid de plurimis ARISTOTELIS, PLINII, imo et HIPPOCRATIS ipsius nostri fabulis sentit? de quo divino sene, quasi revera divinus fuisset, ita loqui nimis familiare Nobis Medicis fuit. Quam falsa de prægnantibus protulit? Quid de Aphorismis ejus tricesimo, tricesimo primo, quadragesimo primo, quadragesimo secundo, quadragesimo octavo, et quinquagesimo nono Sectionis quintæ censet*?

Nonne

- * Aphor. 30. Γυναῖκί ἐν γαστρί ἔχουσα ὑπὸ τινος τῶν ὀξέων νοσημάτων ληθῆναι θανάσιμον.
 31. Γυνὴ ἐν γαστρί ἔχουσα φλεβοτομηθεῖσα ἐκτρέφεται καὶ μᾶλλον εἰ μείζον εἴη τὸ ἔμβρυον.
 41. Γυναῖκα ἢν θύλης εἶδιναι εἰ κύει, ἐπὶν καθέδωκεν μέλλει, μελίσρηλον δίδουαι πρὶν, καὶ μὲν γρόφον ἔχει περὶ τὴν γαστέρα, καὶ ἢν δὲ μὴ εἰ κύει.

Aphor,

Nonne horum alii *oscitantiam baud condonandam* redolent, alii vero tanquam *turpia mendacia* infamia notari debent? Quot *scæminas* perdidit Aphorismus *tricesimus primus*? Quot Infantes prius vita quam nati fuerint privavit cæca, qua nimis diu HIPPOCRATEM profecuti sumus, veneratio? Inter multa *Scientiarum Impedimenta* ANTIQUITATIS *Reverentiam* jure recenset magnus Ille *nostras*, Earum INSTAURATOR, nobilissimus VERULAMIUS. Audiat Virum immortalem de hac re in NOVO suo ORGANO exquisite differentem doctissi-

Aphor. 42. Γυνή ἰγκνός, εἰ μὲν ἄρρεν κύνει, εὐχρεὺς ἔστιν ἢ δι' ὄψιν, εὐχρεὺς.

48. Ἐμῶν τα μὲν ἄρσενα ἐν τοῖσι διήκιοις, τὰ δὲ θήλεα ἐν τοῖσιν ἀρσενίοις μᾶλλον.

59. Γυνή ἢ μὴ λαμβάνῃ ἐν γαστρὶ, βάλῃ δὲ εἰδέναι εἰ λήψεται, περιπαύσας ἰατροῖσι θυμία κάτω· κὴν μὲν πορεύεσθαι σοὶ δοκίμῃ ἢ ὁδῷ διὰ τῷ σῶματι εἰς τὰς ῥίνας καὶ ἐς τὸ στόμα, γίνωσκεν ὅτι αὐτὴ εἰς ἰσχυρὰ ἀγνοεῖ ἔστιν.

His Aphorismis quid ineptius, quid falsius scriptis unquam mandatum fuit? Quid *tricesimo primo* perniciosius? Hic, obiter, de duplici *Typographi* errato in alio PROFESSORIS doctissimi opere eum monere liceat; de *Typographi* inquam errato; nam in PROFESSORE, cui HIPPOCRATES tam valde solet esse in ore, tantam linguæ HIPPOCRATICÆ inscientiam suspicari non licet. In Tractatu suo de Febribus, (cui titulus est *Theses sistentes Februm Divisiones* &c. P. 8.) verbum minime *Græcum* characteribus *Græcis* exaratum pro *Græco* nobis obtrudere ausus est *Typographus*: Quid enim minus est *Græcum* quam vox *ἰσχυρὰ*? In quonam scriptore *Græco* occurrit vox istiusmodi? Duplex, ut supra innui, hic est mendum; non modo enim, pro *ἢ* inscien-ter posuit *Typographus*, sed *etiam* pro *εἰ* substituit. Nam Lingua *Græca* nomen *ἰσχυρὰ* non agnoscit; nullum substantivum habet, quod Febrem, a Latinis *Diariam* nuncupatam, denotet, sed *adjectivo* semper ad eam designandam uti solet, nempe *ἰσχυρὸς*; quod si unquam solum occurrit semper subintelligitur substantivum *πύρετος*. Neque nomen *ἰσχυρὰ* *adjectivum* esse potest; nam genus *femininum* adjectivi *ἰσχυρὸς* ejusdem est terminationis atque *masculinum*, scilicet *ἰσχυρὸς*; cujus Nominativus est *ὁ καὶ ἡ ἰσχυρὸς καὶ τὸ ἰσχυρὸν*. Latini quidem substantivum *femininum* a *Græco* *adjectivo* formare, scilicet *Epidemera*, quam *feminini* generis ideo evidentem esse volvere, quod ad *femininum* suæ linguæ substantivum sc. Febrem id semper referri animadvertunt. Haud ignoro *Grammaticos* hujusmodi nomina inter *adjectiva* plerumque recensere; in quibus usurpandis substantiva, ad quæ referri solent, semper subintelligi contendunt. Cum vero rarissime, si unquam, hæc substantiva in usum vocentur, cur usus (quem penes arbitrium est et jus et norma loquendi) ex *adjectivis* hisce substantiva suo jure creare nequeat non video. Quamobrem vero, si Latina voce uti vellet *Typographus*, latino characterē illud non excuderet? Lectoresne *Græcam* a *Latina* voce distinguere non potuisse arbitratur? an *Græcum* characterem tam depēdite amabat *Typographus* hic eruditus ut *Latinas* quidem voces sine *Græco* characterē edere nollit? Ambigitur.

mus

MUS PROFESSOR. *Rursus vero homines a progressu in scientiis detinuit et fere incantavit Reverentia ANTIQUITATIS, et Virorum qui in Philosophia magni habiti sunt AUCTORITAS, atque deinde CONSENSUS. Et paulo infra; Auctores vero quod attinet, summæ pusillanimitatis est Auctoribus infinita tribuere, Auctori autem Auctorem TEMPORI jus suum denegare. Recte enim VERITAS TEMPORIS FILIA NON AUCTORITATIS. Itaque mirum non est si FASCINA ista ANTIQUITATIS et AUCTORUM et CONSENSUS Hominum VIRTUTEM ita ligaverint, ut cum Rebus ipsis consuescere (tanquam Maleficiati) non potuerint. NOY. ORGAN. Aphor. LXXXIV. Hæc non ita accipi velim quasi omnia Antiquorum scripta tum Physica tum Medica aspernarer. Multa quidem eos præclare in utrisque effecisse non diffiteor: Id tantum ago, ut quamplurima mendaciorum (mendorum potius, bona PROFESSORIS venia, dicere liceat) aut oscitantiae exempla, quibus, sive propter pejorem philosophandi rationem, sive minorem ad Naturam investigandam (in qua etiam recentioribus cedunt,) diligentiam, scatent Antiquorum Scripta, non sibi venerationem ab Antiquitate concilient.*

Plurima hujusmodi exempla e Scriptoribus recentioribus proferri possent nisi res esset plane invidiosa. Neque fane opus est: Nam infinita pene Scriptitantium multitudo (quos nemo Tyronum medicorum legit qui non omnes quoscunque morbos sanaturum se sponderet) atque exiguus, quem Artem mancā ex iis cepisse omnes uno ore confitentur, fructus, mendorum et oscitantiae, forsan haud condonandæ, in Scriptoribus medicis testimonia sunt non refutanda

—pudet hæc opprobria nobis
Et dici potuisse et non potuisse refelli.

At si Medici in rebus, ubi nihil præter fidem et diligentiam requiritur, tam fœde peccare solent, quid mirum si in iis, quæ tam

tam iudicii acumen quam fidem et diligentiam postulant, adeo a Veritate aberrare deprehendantur? Hujus autem *non condonandi* de *Variolis recidivis* errati, in quod DENSUM Viri clarissimi AGMEN inciderunt, causam, nisi fallor, non admodum difficile est investigare. Ex medicorum vocabulorum penuria ortum suum duxisse mihi videtur. Cum enim unum modo inter medicos obtinuerit vocabulum, quo duo exanthematum genera, forma quidem et figura similia, genere vero valde dissimilia, designare jamdiu soliti fuerunt, hæc *exanthemata*, quæ propter figuræ similitudinem eodem VARIOLARUM nomine appellare consueverunt, ut eodem esse genere existimarent tandem aliquando adducebantur. Atque eo facilius in hunc errorem inciderunt incauti quod aliquando accidit *exanthemata* quædam (ea sc. quæ Anglice vocamus the SWINE POX et CHICKEN POX) mitissimis *Variolis* adeo in omnibus, excepto temporis spatio, quo durare solent, similia esse, ut vix alio signo distingui queant. Attamen hæc distinctionis Nota multo semper evidentior est quam quæ Medicum in medendo exercitatum fallere possit.

Atqui INSITORUM *moderatiores* (inquit celeberrimus PROFESSOR) *sæpius fassi sunt* vigesimum quemque hominem VARIOLIS *expertes mori*. Quinam vero sint HI MODERATIONES? Nemo certe *Britannorum*; omnes enim Nos scimus longe pauciores quam *vigesimum quemque* VARIOLIS *expertes mori*. Et si pauciores nunc (nempe ex quo VARIOLÆ inferi cœperunt) VARIOLIS *expertes moriantur* quam olim (quod lubenter fateor) quid damni, obsecro, exinde tulerit Republica, si multo plures in VITA SERVARE solet INSITIO quam olim exquisitissima Artis solertia? Nonne Reipublicæ interest minimum, longe minimum, e duobus Incommodis eligere?

In alio novissimi sui libelli loco non minus hallucinari videtur doctissimus PROFESSOR. * “ Cum enim ponant (ait ipse) INSITORES e MILLI mortuorum LXXV VARIOLAS perdere solere, et ex his [REDACTED] mortuis CCCLXV *Infantes* ante ætatis suæ annum *tertium* VARIOLIS expertes vulgo mori, hunc numerum LXXV non de MILLI mortuorum donec CCCLXV de iis subtracti fuerint i. e. de DCXXXV demere solent.” Sed hæc res sese aliter habet. Nam cum LXXV numeri MILLE pars sint fere 13, et ii, quos perdunt VARIOLÆ, sint circiter pars 13 omnium qui moriuntur (ut infra statim demonstraturi sumus) manifestum est INSITIONIS Patronos numerum LXXV de MILLI et non de DCXXXV subtraxisse. Mortuorum INDICES LONDINI ab anno MDCCII ad MDCCXXI facti sc. per *viginti* annos ante INSITIONIS æram proxime elapsos satis demonstrant 459377 mortuos fuisse, e quibus 33358 VARIOLOSI erant: Quorum numerorum posterior prioris est pars fere 13 +; sed si LXXV e DCXXXV demere soliti erant INSITORES (sicut affirmat Vir doctus) VARIOLOSORUM mortuorum numerus ad partem fere *octavam* OMNIUM mortuorum assurrexisset.

Sed si concedamus *vigesimum* quemque sine Variolis mori; quid commodi celeberrimi PROFESSORIS causa exinde reportarit? Ex *mortem obeuntium Indicibus* LONDINI editis ab anno 1667 ad 1686 i. e. per *viginti* annos constat 8930 singulis annis *Variolis* correptos fuisse, quorum 1488 singulis annis moriebantur; eo sane ipso tempore (quod Vir doctus precor animadvertat) quo SYDENHAMUS ipse LONDINI artem nostram

* Vid. Refutation. P. 62. † Ita quidem computasse videntur INSITIONIS Patroni; sed, me iudice, non sine suo damno. E mortuorum INDICIBUS subducere certe oportet omnes, quos SENECTUS ipsa et CASUS omnimodi e vita tollere solent. Namque hi proculdubio inter eos, qui MORBIS pereunt, jure recenseri nequeunt. His itaque subductis, (qui hisce *viginti* annis, de quibus nunc agitur, erant 48827,) ratio eorum, quos perdunt *Variolæ*, erit ad rationem eorum qui omnibus ALIIS MORBIS pereunt ut 33358 ad 410550 i. e. *illi* erunt *eorum* circiter pars *duodecima*.

exercebat. Jam si tunc temporis omnes illi, qui NATURALES passi sunt, INSITIVAS subiissent, quot eo morbo periissent videamus? Vix quidem 21 singulis annis. Ex calculis enim nuper accuratissime positis UNUM e SEX NATURALES, et non nisi UNUM e CCCCXXV VARIOLAS INSITIVAS passis apud nos mori solere constat. Qualis Dii boni! differentia! Nonne INSITIO eo tempore 1467 homines singulis annis vel 29340 intra annos 20 servavisset? Quid refert igitur interrogare annon *vigessimus quisque sine Variolis moritur?* annon *plures INSITIO NE Variolas patiuntur quam via naturali passi essent?* Sit ita quidem; quummodo 1467 homines plures singulis annis *in vita servatura sit* quam *via naturalis* unquam servare potuisset.

Sed ad Quæstionem doctissimi PROFESSORIS *quartam* et ultimam attendamus.

Q. IV. AN CITRA ULLUM DUBIUM INSITIO SIVE EFFECTUM SORTITA SIVE IRRITA HOMINEM PER OMNEM VITAM A SECUNDIS VARIOLIS IMMUNEM PRÆSTET?

Hæc Viri celeberrimi Quæstio *bipartita* est; binæque ejus partes ad hunc modum sese habent.

I. An citra ullum dubium INSITIO *effectum sortita* Hominem per omnem vitam a secundis Variolis immunem præstet?

II. An citra ullum dubium INSITIO *irrita* Hominem per omnem vitam a *secundis Variolis* immunem præstet?

De priorè prius agendum est; quoniam in hac ipsa omnium aliarum ad INSITIONEM spectantium Quæstionum Cardo vertitur.

Si enim Immunitatem a *secundis Variolis* præstare nequit INSITIO, nunquam profecto tentanda est. Huic autem Quæstioni decernendæ (saltem, Vir clarissime, quod ad nos BRITANNOS attinet) sufficeret respondere neminem *fide dignum* unquam affirmasse quenquam in BRITANNIA *secundas Variolas* post INSITIVAS expertum esse. Sed ne fabulis ab istiusmodi Declamatoribus, quibus cum D^{no} CANTWELL de hac re commercium est Epistolare, in usum INSITIONIS oppugnationum confectis fidem adhibendo dictis nostris diffidere velit celeberrimus PROFESSOR, testimonium omnibus aliis ad hanc Quæstionem attinentibus longe antefendum proferre liceat, quod est huiusmodi. Quo tempore Variolarum INSITIO in BRITANNIAM primo introducta fuit ei omnia undique adversabantur, Parentum sc. *σοφῶν*, superstitione, innovandi odium, Partium denique, præcipue medicarum, studia; adeo ut tot strenue repugnantibus non nisi Duce atque Auspice VERITATE Victoriæ unquam reportare potuisset. Neque ea sane, nisi MAGNA RES fuisset, prævaluisset. Tandem vero, Deo favente, PRÆVALUIT. Hic in BRITANNIA *Insitionis* status Conclusionem, quam ex paucis VARIOLARUM RECIDIVARUM a Viro docto allatis exemplis conficit ipse, funditus evertit. Namque etiam si omnino vera fuerint, quæ profert, Facta, tamen nihil ob stare ea quominus Reipublicæ valde pro fit INSITIO exinde constat, quod tot jam tandem vicerit oppugnationes. Veruntamen ne quid vel minimi ponderis sine DIRECTO, quod petit Vir doctus, Responso prætermittatur, casus istos paucissimos ad VARIOLAS RECIDIVAS probandas ab eo allatos perpendamus; ex quibus conjicere licet quænam plerisque istiusmodi Narratiunculis fides sit adhibenda?

Ac primo quidem, dicit Vir doctus, in frequenti mea variolosa Praxi ALTERAS TOTIES Variolas me observasse, ut demum riderem eorum securitatem, qui quod eas olim habuissent, jam nihil sibi a præsentē in ædibus contagio formidarent. P. 64.

Itane

Itane vero? TOTIESNE ALTERAS? Rideat igitur Vir doctus si ita sapit; ridendi autem veniam Nobis BRITANNIS vicissim concedat, quibus in nostra non minus frequenti variolosa Praxi nihil ejusmodi unquam videre contigit. At e multis ejusmodi, quæ vidit, quæ adnotavit Professor celeberrimus, exemplis, unum tantum ei feligere placuit, quod operæ pretium est perlustrare.

1757. 20. Febr. expertissimus et doctissimus Erndl narrat casum se habere. Rem coram videre gestiens, 21 Febr. PUELLAM quæ secundas Variolas pati dicebatur cum ipso adeo facto accurato examine, sequentia constitere. P. 65, 66.

Prætermisso, quod hanc sententiam denormat, errato grammatico, (nonne enim substantivum PUELLAM verbum quiddam requirit si sententiam totam intelligi velit Vir doctus?) ad ea quæ constitisse affirmat transibimus. Pater, Mater, Avia narrabant quatuor elapsos annos esse, cum Variolis ADEO CONFERTISSIMIS puella laborasset, ut vix VACUUM ab iis SPATIUM TOTO daretur CORPORE. fuisse vero MAXIMAM PARTEM DISTINCTAS, pauciores modo in vesiculas abeuntes. caput vebementer intumuisse, Infantem per novem dies gravissime laborasse, perque alios novem dies adhuc male, at mitius quam prioribus, habuisse.

Ad hunc casum stabiliendum notatu dignum est Virum doctum MATRONAS suas iterum in Scenam induxisse. Nam ex tribus hisce testibus, quos citat, duæ sunt MATRONÆ. Vide autem, Vir dignissime, quam perite, quam scienter rem narrent MATRONÆ! Variolis ADEO CONFERTISSIMIS Puellam laborasse aiunt ut vix VACUUM ab iis SPATIUM TOTO daretur CORPORE. Nonne ex hac Descriptione, Vir ornatissime, credere Nos oporteret Variolas e CONFLUENTIUM genere fuisse? At toto errat cælo qui ita credit; nam statim subjungit Medicus, ex

MATRO-

MATRONARUM ore, MAXIMAM PARTEM fuisse DISTINCTAS. Ecce autem totam sententiam! *cum Variolis ADEO CONFERTISSIMIS Puella laborasset ut vix VACUUM ab iis SPATIUM TOTO daretur CORPORE: fuisse vero MAXIMAM PARTEM DISTINCTAS.* Hic animadversione dignum est has Puellæ *Variolas* ita a DISTINCTARUM numero discrepasse ut voces *adeo confertæ* ad *a* eorum multitudinem denotandam non satis accommodatas esse existimaverit Vir doctus; quapropter Particulam *intendendi* (quod aiunt *Grammatici*) cum gradu *superlativo* minus gnare conjungit, narratque eas ADEO CONFERTISSIMAS fuisse ut vix *vacuum* ab iis *spatium* TOTO daretur CORPORE. Quid de symptomatibus hisce repugnantibus, Vir clarissime, sentis? Quid de AVIIS hæc referentibus censendum est? Sinat, PROFESSOR doctus, obsecro, ut

—*Veteres AVIAS Sibi de Pulmone revellam.*

Sed non AVIARUM fide neque judicio nititur hæc earum Narratiuncula. Nam oculo nudo et MICROSCOPIO *per universam faciem se vidisse, inque manibus hinc inde, foveolas introspectæ cutis tum innumeras, tum cribri foraminum instar sibi contiguas.* P. 66. Sinat iterum ut rogem, si Foveolæ hæc per universam faciem inque manibus tam innumeras sese oculo nudo in conspectum dabant, cur opus fuerit MICROSCOPIO ad eas detegendas? Nos profecto *increduli* quod oculis inspicimus nudis facile agnoscimus; MICROSCOPIA non postulamus. Attamen hæc *primas* Variolas veras fuisse concedamus. Quomodo autem eas, quas hæc secutas fuisse dicit, quomodo *secundas* etiam veras fuisse probabit Vir doctus? Hoc modo. *Parentes narrabant, narrabat et MEDICUS, qui jam a primo contagii adparentis tempore Puellæ adfuerat, infantem per quatuor fere dies febricitasse, dein convulsam esse, tandem Variolis die 15 Febr. affici cœptam.* P. 97. Hisce animadversis *secundas Variolas veras esse secundum Artis regulas accurate adplicitas declararunt*

rarunt quatuor MEDICI. Quænam vero sint hæ Artis regulæ? Unam modo agnoscimus, qua veræ mitissimæ a *spuriis* distinguí queant; sc. SUPPURATIONIS tempus; quod in VERIS ad diem saltem *sextum* ab eruptione in *facie* durare solet. Septima autem hæce *secundas* Variolas in *facie* passim *exsiccatas* vidit Vir clarus. *Unam in tantum pustulam in cute capillata pure plenam cernere licuit; plures vero tales in toto dorso infante vix ægrotante.* Ecce dilucidam, Vir doctissime, SPURIARUM Descriptionem! Unam tantum pustulam in capite, cæteras, (quæ in facie erant) die *septima* passim *exsiccatas* Infante vix ÆGROTANTE! Fieri profecto potest ut in mitissima DISTINCTARUM VARIOLARUM specie (sicut bene nosti) Pustula una et fortasse altera die *septima* in facie *exsiccare* incipiant. Quis vero *Variolas* VERAS die *septima* ab eruptione in facie PASSIM EXSICCATAS unquam viderit? Quis SPURIAS in TOTO DORSO pure plenas eo die non viderit? Per *toto enim dorso* Virum doctum intelligi velle autumo in *aliqua* totius Dorso *parte*; cum *Variolas*, quæ non nisi paucæ in facie fuere, per *totum Dorsum* confertas nemo unquam animadverterit. Hinc satis constare, Vir clarissime, nisi fallor existimabis, *Variolas* hæce, quas vocat Vir doctus *secundas*, (quicquid *Artis regulas accurate applicando contra statuerint* QUATUOR alii MEDICI,) SPURIAS ejus generis, quas *Anglice* SWINE-POX nuncupamus, fuisse. In hac enim SPURIARUM specie lentissime (ut bene scis) plerumque protruduntur pustulæ; adeo ut una atque altera in *Dorso* pure plenæ die *decimo* vel *undecimo* non raro reperiat. *ur.*

Ne miretur itaque celeberrimus] Professor si Sibi vel e *Cathedra* ad hunc modum pronuntianti, *si hæc sententia de secundis Variolis demonstrata non sit* NIHIL IN MEDICIS aut PHYSICIS DEMONSTRATUM HABERI, (p. 68.) assentiri non possumus. Ita dicere Nobis saltem BRITANNIS non licet. Quod paullo post animadvertit Vir Doctus nullo modo negabimus; *nullibi*

nullibi scilicet minus dominari Veri amorem quam in presenti quaestione P. 69. Utra vero in Parte hujus Quaestionis minus dominetur Veri amor Veri amantes decernant? At a candore suo nimis recedere videtur Vir doctus ubi in hunc modum declamat; si cuipiam verae Variolae in 7^m. 10^m. diem suppurantes fiant appellabuntur VERÆ, quando nullae sive naturales Variolae sive artificiales, sive irritae insitiones, praegressae sunt: sin vero praecesserint erunt duntaxat SPURIAE. Omnes Variolae in decimum imo in septimum diem in facie suppurantes nobis Judicibus appellabuntur VERÆ tum INSITIVÆ tum NATURALES, sed ne existimet doctissimus PROFESSOR NOS BRITANNOS suppurationis Historiam ab AVIIS et MATRONIS, imo ne eas commendantibus quidem Medicis, accepturos esse. De quibus publicis scriptis, quæ malas INSITIONIS Patronorum artes referant, loquitur Vir doctus prorsus nescio. Id tantum scio, neminem istius Hominum generis apud Nos inveniri; et ad Historiam, quæ Professoris eximii coronat opusculum, jam tandem devenimus.

Historia hæc, quam proferre gaudet celeberrimus Professor, in Epistola quadam a Domino quodam MACKENZIE ad MAGNIFICUM quendam Dominum Laugier sacrae utriusque Majestatis Medicum gallice conscripta continetur, et ad hunc modum a Professore latine versa sese habet. Constantinopoli variolae inferuntur Puellæ. Viginti annis postea eadem Puella curam gerit infantum aliorum qui Variolis insitivis decumbunt. His periculo ereptis, ipsa Variolis naturalibus maxime malignis afficitur, moritur. Sed hic egregius MACKENZIE (ita enim hunc causæ suæ Fautorem celeberrimo Professore appellare placuit) ægram hanc se non vidisse fatetur; cui objectioni, utpote non levi, sexies respondere dignatus est Vir doctus.

1^a. Respondet, *autorem epistolæ hominem levis animi non esse, at maturi judicii, ut ejus scripta docent; Virum proinde, cui ad aniles Confabulationes aures minime fabrefactæ essent. Quid tum? Nonne homo maturi judicii mentem præoccupatam habere potest? nonne in perscrutando minus sedulus esse potest? nonne veri amor in homine ejusmodi passionibus aliis, imo ne conscio quidem ipso, cedere potest? nonne denique Vir, cui aures ad aniles Confabulationes minime fabrefactæ essent, anilibus confabulationibus confidere potest? imo nonne mavult quam suis oculis videre? quippe qui ea quæ orbi erudito tradit ex AVIARUM et MATRONARUM narratiunculis quam propria experientia referre mavult. Huic nostræ quæstioni DIRECTUM dedit Responsum egregius ipse; nam in Epistola altera, de qua infra dicemus, narrat Dr MACKENZIE se hanc de Puella CONSTANTINOPOLITANA Historiam ANILIBUS CONFABULATIONIBUS (quomodocunque aures suæ fabrefactæ sunt) omnino debere. Ibi enim solæ, quas ad morbum ab INSITIONE contractum probandum affert, Testes sunt duæ ANUS, infaustæ nempe Puellæ MATER atque AMITA*.*

2^a. *Egregium hunc MACKENZIE Infitionis Fautorem et Promotorem ipsum fuisse ait Vir doctus; sed occasionem sententiam ejus mutandi non narrat; adeo ut quid momenti hoc argumentum habeat scire nequeamus. Si enim sententiam suam multo ante mutavit Dr MACKENZIE quam Epistolam hanc conscripserat, adeo non valet Viri docti argumentum, ut a sententia mutata valde labefactetur. Testis enim in sua causa est Dr MACKENZIE. Et si hæc ipsa Historia sententiæ mutatæ causa extiterat, argumentum, quod pro se tantopere pugnât, vix celasset celeberrimus Professor.*

* Vid. Pag. 54, 55, 56.

3ta. Scripsisse ait egregium M. ad magnificum L. *INSITIONIS* cum illo Fautorem, ad quem circa ejusmodi rem non nisi curatissime examinata referri debuerint. An igitur res semper curatissime examinata fuerint, quotiescunque curatissime examinari debuerint?

4ta. Eundem examen debitum instituisse, ut verba ejus indicant: quo in examine si vel minimam suspicionem alius morbi quam variolosi subesse intellexisset, suam utique suspicionem, una cum *Historia* hac, erudito cum amico communicasset. Quid, obsecro, verba ejus indicant? Se scilicet non vidisse ægram. Quomodo ergo examen debitum instituere potuerit? *Historiam* accepit (respondebit Vir Doctus) a testibus fide dignis. Quinam vero fuerint hi fide digni non narrat egregius M; neminem enim præter *MATRONAS* duas memorat; quæ in lite medica *Testes fide dignæ* nequaquam sunt habendæ.

5ta. Consideremus Patronum hunc *INSITIONIS*, si de *historiæ* veritate addubitandi rationem quodammodo probabilem habuisset; dubio procul conaturum fuisse omnes Christianos græcos educere ex errore, & saltem illum, qui ob tristem hunc casum infantes suos sibi inoculandos committere negabat, erudire veriora. Quis opinatur hunc *INSITIONIS* Patronum de *Historiæ* suæ veritate addubitasse? At aliis certe de ea dubitare licet, imo et libet donec argumenta meliora ad eam probandam attulerit.

6ta. Tandem perpendamus eruditum M. non in primo impetu, sed elapsis integris novem mensibus demum hanc *Epistolam* scripsisse; adeoque factum rite examinandi occasionem habuisse. Nihil magis ad rem pertinet hoc ultimum argumentum quam omnia priora. Quid enim refert novem integros menses, imo annos, occasionem habuisse factum rite examinandi si nunquam quod (antea animadverti) id rite examinaverit?

• E *gallico* doctissimi PROFESSORIS Libello, quem antea subinde citavi, primum intellexi clarissimum CONDAMINUM, non minus quam Nos, de hac Narratiuncula CONSTANTINOPOLITANA dubitasse; cui viro candido non magis quam Nobis satisfecisse autumamus Epistolam alteram ab *egregio* eodem MACKENZIE, ad Narratiunculam hanc de Puella CONSTANTINOPOLITANA confirmandam, scriptam; quam in hoc suo novissimo de VARIOLIS *INSITITIIS* Libello protulit hic scriptor assiduus *. OMNES enim, quas hic *egregius* ad morbum *INSITIVUM* probandum adducit, Testes sunt Puellæ infelicis MATER et AMITA; unde satis constat neque PROFESSOREM hunc PRIMARIUM neque *egregium* suum MACKENZIE res hujusmodi sine MATRONIS agere solere; quas quoties in medium proferunt REM IPSAM LOQUI exultantes exclamant.

Una vero est, quam ex hac Historia conficit Vir doctus, Conclusio, in qua ei assentiri possumus, scilicet *æque facile Variolas veras naturales post insitivas nasci posse quam secundas naturales, sed secundas naturales unquam nasci nequaquam credimus.*

II. *Utrum INSITIO IRRITA hominem per omnem Vitam a secundis Variolis immunem præstet?*

Huic breviter respondendum est. Per *INSITIONEM IRRITAM* non *Insitionem* incassum tentatam vel (ut verbis Viri doctissimi utamur) *effectum non sortitam* intelligi vult doctissimus PROFESSOR. Quisnam enim sanus IMMUNITATEM a Re NULLIUS EFFECTUS expectaret? Quisve prudens sciensque unquam dubitaret utrum *Variolas* nondum passus eas pati potuerit? Per *INSITIONEM* igitur *IRRITAM*, verbis minus. ad rem accommo-

* P. 54, 55, 56, &c.

dati, * casum indicare velle videtur celeberrimus PROFESSOR, in quo INSITIONEM nullæ quidem consequuntur Pustulæ, sed aliquantum puris per plurimos dies emittunt vulnuscula. Si ita intelligi velit Vir doctus, sic respondeo. Rarissimi sunt casus hujusmodi; æque profecto rari sunt atque SENES *Variolas* nondum passi; et fortasse ii ipsi, qui nullum INSITIONIS, etsi bis adhibitæ, EFFECTUM SORTIUNTUR, siqui unquam fuere, iidem sunt, qui *Variolas* nunquam experturi essent; scilicet paucissimi. Utcunque vero hæc Res sese habuerit, hoc certe constat, neminem qui INSITIONEM sive EFFECTUM SORTITAM sive hujusmodi IRRITAM in ANGLIA hætenus subiit, *Variolas* POSTEA unquam passum esse: Atque hoc existimamus esse DIRECTUM, quod postulat celeberrimus PROFESSOR, *quartæ* suæ QUÆSTIONI *Responsum*.

Duo tantum sunt, Vir clarissime, in toto novissimo celeberrimi PROFESSORIS libello argumenta, quæ vel minimum ponderis nobis habere videntur, ea scilicet, quibus per totum fere *tertium* libelli sui *Caput*, imprudentium quorundam INSITIONIS Defensorum opiniones oppugnat; eorum nempe, qui VARIOLIS INSERENDIS quasdam aeris *Constitutiones* quasi necessarias esse statuunt; et eorum, qui VARIOLOSORUM MORTUORUM numerum diminutum esse contendunt, ex quo eas INSERENDI mos invaluit. De ILLIS Defensoribus PROFESSORI docto satis esse duco respondere

———*Non* Defensoribus istis
Tempus eget———

Sed de HIS, qui pauciores perdidisse *Variolas* NATURALES affirmarunt ex quo invaluit mos VARIOLAS *inserendi*, fatendum

* Cur enim IMMUNITATEM a SECUNDIS *Variolis* Vir doctus requirit nisi *Insitionem* IRRITAM morbum PRIUS effecisse autumet? et si morbum PRIUS effecerit, EFFECTUM certe SORTITA fuerit INSITIO, i. e. non IRRITA fuerit.

est

est eos propter ardentissimum rei utilissimæ studium in errorem incautos incidisse. Namque constat ex mortuorum INDICIBUS LONDINI ab anno 1702 ad annum 1721 factis, per *viginti* sc. annos INSITIONIS *æram* proxime præcedentes 33358 homines VARIOLAS perdidisse; et ex iisdem INDICIBUS patet 39293 eodem morbo periisse ab anno 1736 ad annum 1755; per *viginti* sc. annos, quibus maxime invaluit mos INSERENDI. Ex his manifestum est circiter 296 plures singulis *hiscæ* annis quam *illis* mortuos esse VARIOLOSOS. Hoc lubenter fateor; minime vero contra INSITIONEM pugnat hoc factum; etiamsi huic mortuorum Differentiæ præcipuam dedisse aulam INSITIONEM concefferim. Quid enim refert latius spargi NATURALES modo omnibus semper præbeatur ab iis ~~ASYLUM~~? Quanto maiorem stragem edere solent, tanto quidem magis unumquemque oportet eas cavere INSERENDO: Quo sævius inter homines grassatur istiusmodi PESTIS, eo sane gratiore animo ANTIDOTUM ejus huic nostro seculo a misericordia D. O. M. oblatam accipere debemus.

Tandem vero, (ut, quod de VARIOLIS INSITIVIS dicendum restat, verbo dicam) fatendum est, Qui VARIOLAS primus apud Nos inseruit ILLUM profecto de Re medica, imo, (quod multo melius est) de humano genere optime meruisse; de MEDICIS vero non ita. Nobis autem quod incommodum intulit amplissime compensavit; nobis scilicet occasionem, quam avidissime arripere oportet, offerendo palam demonstrandi quantum humani generis commodum nostro anteponamus! In *nulla enim re propius ad DEI naturam quam salutem hominibus QUOCUNQUE MODO dando accedere possumus*. Ita sentiebat ETHNICUS; quanto magis ita sentire Nos debemus CHRISTIANI?

Vidisti jam, Vir ornatissime, omnia, quæ contra hunc PROFESSOREM PRIMARIUM de hac lite dicenda habui. Siquid aspe-

asperius ei dictum esse existimaveris, arrogantiam quidem,
qua NOSTRATES, omnesque alios qui aliter atque Ipse sen-
tiunt, Medicos tractare, iisque Infamiam tanquam in Me-
dicina HERETICIS inurere ei libuit, excusationem mihi justam
ad Te ceterosque Medicos ingenuos paraturam esse spero.
Valc, Vir amicissime, et amare perge

Tui amantissimum

LONDINI Mense Januario
MDCCCLXI.

R. TAYLOR.

SEX

HISTORIÆ MEDICÆ

SIVE

Morborum aliquot funestorum et rariorum

COMMENTARIUS.

THE HISTORY OF

SEX

HISTORIAE MEDICAE

SIVE

Methodum aliquot (anatomiae et chirurgiae)

COMMENTARIUS

HISTORIA PRIMA.

VIR generosus, quinquaginta circiter et quinque annos natus, *Artbritidis* doloribus jamdiu cruciatus, qui vero per biennium proxime elapsum ab iis omnino vacaverat, Febrē spuria Intermittente die decimo quarto Mensis Maii 1756 correptus est. Hujus Paroxysmi nullo certo ordine recurrebant, quippe qui modo duodecim, modo triginta et sex horarum intervallo a se invicem distabant. Rigores violenti singulis accessionibus symptomatum agmen ducebant, quos excipiebant sudores profusi nullo intercedente calore; ex cujusmodi sudoribus et incertis Paroxysmorum Periodis de genere Febris spurio orta est suspicio: cætera enim signa Intermittentis veræ genuina esse videbantur. Urina per totum Paroxysmorum cursum cruda, iisque cessantibus crassa, sedimentumque copiosum *lateritium* læve et æquale nunquam non deponens, (contra atque in Intermittentibus spuriiis plerumque videre licet) Intermittentis veræ urinam simulabat. Quid quod temporibus inter Sudores novissimi et Rigores Paroxysmi sequentis interjectis exquisita semper erat *ἀπυρεξία*; et post unum atque alterum Paroxysmum pustulæ circa labia, quales Intermittentes veras comitari solent, denso agmine erumpebant? Post primum Paroxysmum mittebatur Sanguis ad ʒxij qui pleuritici valde æmulus erat, et haustibus salinis alvus quotidie ter quaterve soluta est. Sextum hujusmodi Paroxysmum passo, ne deficerent vires, quæ non satis firmæ videbantur, exhibebantur *Corticis Peruviani* decocti doses amplissimæ adjecta singulis *Tincturæ* ejusdem *Corticis volatilis* ʒss; quibus ne hilum proficientibus consilium cum D^{no} Doctore DUNCAN Medico Regio

Q

bene-

benevolentissimo inii; atque ægroto *Tinctura Rhei vinosæ* ℥ij a febre vacanti bibendas præcepimus, quæ alvum septies exonerarunt. Haud multo post dejectionem postremam redibat Paroxysmus, symptomatibus stipatus solitis, quo declinante *Corticis Peruviani* pulverati ℥j alternis horis deglutiendam suafimus; qui cum nihil amplius quam antea profecisset Vini *Ipecacuanhæ* ℥iis post proximum Paroxysmum exhibendam esse statuimus. Paroxysmum avertere non potuit Emeticum; eum vero secuta ἀπυρεξία Corticis pulverem, sicut prius præscriptum est, iterum ingessimus; nequaquam tamen meliori eventu: ab eo enim desistere post paucas horas coacti sumus, quoniam Febris in continuarum castra transire jam festinabat. Febri in continuam transeunti superveniebat Dolor paulo infra Scapulam dextram obtusus; atque Tussis, quæ ab ineunte morbo fuerat obscura, nunc importuna esse cœpit. Parca sputatio, cita Respiratio, Urina cruda, Dejectiones biliosæ, sudor profusus Febrem, nunquam non, singulis vero noctibus vehementius urgentem, comitabantur. Nunc Medico altero celeberrimo doctissimoque Dr Doctore HEBERDEN in partem curationis vocato applicabatur Vesicatorium inter Scapulas, et haustus salini cum *Spermate Ceti* sextis horis, sicut a nobis prius præscriptum fuerat, propinabantur; quibus non obstantibus exacerbatus est Dorsi dolor; ideoque Venam secare et Vesicatorium parti affectæ imponere decrevimus. Secta Vena et applicato Vesicatorio omnino cessavit Dorsi Dolor, sed urgentibus Febre et Tussi quater secta est Vena, sanguisque semper instar pleuritici fuit. Post quartam Venæ secandæ vicem tantum non quievit Tussis, et Dolor levis cum rubore genua et malleolos subinde laceffens *Arthritidis Criticæ* mox accessuræ Spem fecit, quam tamen fefellit Eventus. Nam cito retrocedentibus Symptomatibus *Arthriticis* successit Febris *Hæctica*, sudoribus, et urina modo cruda, modo crassa, nihil opis ferentibus, atque calore nunc ardenti nunc mitiori nimis conspicua; quæ ad finem

finem mensis Junii, frustra adhibitis *Laëtis asinini* et *Elixir Virrol. mynsicht.* subsidiis, miserum agitare perstitit: quo tempore, cum nihil profectura esse viderentur medicamenta, quid aer purus in *Hectica* reprimenda valere posset experiri visum est; ideoque ex Urbe in Rus advectus est, ubi, priusquam transegerat biduum, *Hemiplegia* sinistrum oppressit latus. Neque superveniente *Hemiplegia* recessit Febris, sed viribus indies auctis intra quatrduum (sc. Die Junii 29°) vitæ finem imposuit.

Extincto Viro non dubitantes quin Febris tam contumax et *ἀνίμαλος* ex mala, quarundam partium internarum, et præcipue Thoracis, affectione ortum duxisset suum; atque quale et quantum esset sciendi valde cupidi cadaver (anatomica *chirurgi Regii* dignissimi Dⁿⁱ *C. Hawkins* ope usi) dissecuimus. Aperto abdomine omnia sana invenimus: in Thorace vero non ita. Nam pone sinistram Pulmonis lobum aliquantum saniei albidæ sanguineo sero copiose dilutæ super spinam fluitantis cernere licuit; quæ non ex lobo sinistro oriunda per *mediastinum* ex lobo dextro, ubi fontem ejus reperiebamus, viam sibi fecerat. In postica et inferiore lobi dextri parte, quæ spina Dorfi superjacet, ulcus rotundum, magnitudine nummum coronatum æquans, pure sanioso diffuens; hujusque lobi dextri maximam partem *Gangrænæ* faciem exhibentem vidimus. Ulcus hujusmodi proculdubio præcesserat Inflammatio sive vasorum sanguineorum Obstructio; cujus causam proximam minime vulgarem in spina ipsa Dorfi haud parum attoniti inspeximus. Duæ enim Thoracis vertebrae, postica et inferiori Pulmonis parti objectæ, sc. undecima et duodecima, *Exostofin* asperam valde conspicuam, toti suæ substantiæ adnatam, exhibuere; quæ Pulmonis vascula diu comprimendo *Inflammationem* nulla arte sanandam, jam tandem effecerat.

Cum Vir defunctus, qui salutarem unum atque alterum *Arthritidis* Paroxysmum quotannis subire solitus erat, ab iis per biennium proxime elapsum (quotidie copiose deglutito pulvere quodam *Anti-arthritico* apud nos nuper decantato) seipsum liberasset, nonne credere fas est materiam Arthriticam ab articulis in spinam Dorfi depulsam, causam fuisse hujus *Exostoseos* continentem? si tumores istiusmodi osseos in cæterorum ossium Articulis haud raro creat materia Arthritica, cur in Vertebriis, quæ Articulorum speciem quandam proculdubio constituunt, eadem causa non idem efficeret? Nonne suspicari licet diuturnos hujusmodi morbos, qui Arthritidem, quotiescunque *sanatur* (ut loqui amant Empiricorum nostri ævi Fautores) sequi solent, ex materia morbi, a sede sua destinata, modo in viscera, modo in ossa ipsa sive spinæ sive Capitis, retropulsa ortum suum ducere? Hoc ut credam eo facilius adducor quod plurima Podagricorum hoc remedio usorum exempla funesta mihi vidisse contigit. Anne credibile est faniem hanc non prius formatam esse quam corticem Peruvianum deglutiverat ægrotus? aut Venam sæpius ineunte morbo secando quo minus ea formaretur impedire nos potuisse? Nonne veri multo similis est hanc supervenientibus primis Rigoribus effectam esse, cum in Pulmone, qui Nervis minus abundat, pus haud raro sine dolore efficiatur? Dolor enim, quem brevi senserat defunctus, eo ipso tempore ortus fuisse videtur, quo fanies, mediastinum rodendo a dextro in sinistrum Thoracis cavum penetrare cœperat. Nonne denique fanies in dextro Thoracis cavo super spinam Dorfi fluitans, quæ tam Nervos *Dorales* per Thoracem excurrentes (qui *Brachialibus* ramum impertiunt) quam Lumborum *par secundum* (quod cum ramis *paris primi tertii et quarti* implicatum Nervum Cruralem constituit) per foramina Spinæ lateralia sese insinuando obstruere possent, *Hemiplegiæ*, lethi Præcursoris, causa evidens jure æstimari possit?

HISTO-

HISTORIA SECUNDA.

VIR quidam sexagenarius, bilioso temperamento præditus, et Rheumatismo laborare jamdiu solitus, exeunte mense Junio 1756 de doloribus artuum vagis querebatur; qui, et si eos aliquoties comitabatur Febris, cum, quominus quotidiana foris obiret negotia, prohibere non poterant. Postquam ad symptomata hujusmodi per duas septimanas nullam adhibuerat curam die Julii 9° valde exasperatis omnibus Pharmacopolam accersere cogeatur, qui sanguinem e brachio ad ℥x extraxit, et *Nitri* Pulverisque *Contrayerv. c. a. scrupulum* ei sextis horis devorandum præcepit. Hisce nihil proficientibus die Mensis undecimo vesperi me arcessiri jussit; quo tempore de doloribus artuum, maxime autem brachiorum, acutissimis, qui eum a lecto, tam noctu quam interdium, omnino abegerant, querentem inveni. Pulsus erat velox, plenus et durus; lingua sceditate fusca obducta, sed humida; fitis urgens, urina rubicunda sed non flammea. Constabat mens, sed doloris et febris valde erat impatiens. In primis morbi diebus, dum querulus obambulabat, rigores crebros, quos flocci fecerat, patiebatur; nullos autem ejusmodi, postquam domi se continere cœperat, experiebatur. Sanguinis ℥xij e brachio statim educendas curavi; qui instar sanguinis primo extracti valde pleuriticus fuit; et haustum cum Pulveris *Contrayerv. c. ʒj* et *Nitri ʒss* 4^a quaque hora sumendum suasi, adjectis Emulsionis communis ℥ij cum *Nitri ʒiiss* pro potu communi bibendis. Postero mane mihi ante horam nonam eum revisenti noctem valde inquietam, dolore brachii sinistri (quod jam occupaverat tumor ingens) vix tolerando excruciatum se transegisse affirmavit: quo brachio inspecto idem tumore duro, multisque maculis lividis et latis ab osse humeri ad extremos digitos scædatum attonitus inveni. Pessimi esse ominis symptoma hujusmodi

jusmodi suspicatus dextram ilico arripui, cujusmodi esset pulsus istius brachii exploraturus; quem cum digito vix sentire possem, amicis ægroti in conclave propinquum seductis, conclamatum esse pronuntiavi: Gangræna enim lethali ægrotum intra paucas horas occisura tentatum esse brachium plane intellexi. Neque dirum me fefellit omen; nam circa horam secundam pomeridianam ejusdem diei (sc. Mensis 12ⁱ) sana mente ægrotus expiravit.

Mirum profecto est quanta hujus ægri humores depravarit Putredo? ex humoribus enim depravatis fatale hocce malum, et non ex injuria, vi externa illata, oriatur necesse est, quippe quod non isti brachio, e quo extractus erat sanguis, supervenerat. Etenim quamvis *Bicipitis* tendinem, lanceola læsum, brachio lateris oppositi, dolorem et tumorem mirum in modum aliquando inferre haud ignoro; in hoc tamen casu, brachium, cujus Vena fuerat secta, ne minima quidem læsionis cujuslibet signa prodidit: cui argumento addi potest aliud, (quo nemo vel rerum medicarum rudis falli posset) ex ipso brachii tumefacti aspectu petatum, nulla scilicet Inflammationis istiusmodi, quæ tendinem læsum sequi solent, signa brachium exhibuisse, sed Gangrænae late serpentis faciem omnino præ se tulisse; cujus etiam signum alterum in macula minus conspicua cruri ejusdem lateris (sc. sinistri) superveniente, cernere licuit. Quæ cum ita sint funestum hujus morbi exitum, qui sub initio ab omni periculo vacare ægroto videbatur, ex singulari humorum in Putredinem proclivitate, ad quam corrigendam nihil, dum tempus tulit, fuerat adhibitum, ortum duxisse suum credere cur dubitabimus?

HISTORIA TERTIA.

PUER quinquennis omnino sanus, qui *Variolas* passus erat *INSITITIAS* mitissimasque, die Morbi decimo (ratione dierum a pustulis erumpentibus computata) faciei pustulis jam arefactis, iis vero, quæ occupaverant artus, vix arescentibus, per Nutriculæ errorem haustus lenitivi (vix enim purgans jure dici potuit haustus istiusmodi) pro patre ejus præscripti duas tertias devoravit. Post tres horas in ludo jocoque transactas semel modice dejecit alvus, elapsaque una vel altera hora ad tertiam vicem non immodice soluta est. Haud multo post inter prandendum convulsionibus diris correptus est Infans; quibus crebro recurrentibus, pulsuque debili et celeri stipatis, sudoribusque nihil proficientibus per horas decem exagitatus, voce omnino et sensibus maxima ex parte privatus, frustra adhibitis *Cardiacis*, *anti-spasmodicis*, *Epispasticis* idque genus *revellentibus Emplastris* post quintam alvi Dejectionem circa horam undecimam nocturnam (Die 12° Maii 1756) lugentibus attonitisque Parentibus suis expiravit.

Lethalis hic eventus nimis purgationi, (quæ nequaquam fuit immodica) nullo modo ascribi potest, quoniam post *tertiam* dejectionem, easque modicas in convulsiones incidit infelix Puer. Cuinam igitur causæ attribui iste debet? materiæ quidem, ut mihi videtur, pustularum Artus occupantium purulentæ, medicamento leniter purganti irritatæ, inque Corporis habitum subito introversæ: levissima enim purgatio materiam *variolosam* sub finem morbi rebus bene procedentibus, a *peripheria* quod aiunt, ad *centrum* mirifice introvertere solet; unde inestissima aliquoties orta fuisse symptomata notarunt plurimi boni nominis Auctores; utcunque, rebus minus prospere gestis, hoc morbi tempore alvum ilico solvere nos suadeant

ant Recentiores quidam celeberrimi : Quam prudenter judicet
harum Rerum Arbitra, Experientia !

HISTORIA QUARTA.

FOEMINA quædam, triginta circiter annos nata, quæ
quatuor pepererat liberos, temperamento frigido et tex-
tura Corporis non satis firma prædita, dolore Rheumatico
dextri brachii Mense *Junio* 1756 eo usque cruciata fuit, ut
facultatem ejus movendi penitus amiserit. Huic malo atroci
remedium certissimum, inter plurima quibus scatent Acta
nostrorum temporum diurna, *Monstra* se reperisse sperans
Arcanum quoddam Empiricum, quod OLEI BRITANNICI
nomine tanquam remedium RHEUMATISMO *Specificum* in iis-
dem actis quotidie decantatur, brachio dolenti *Jatrocaliptarum*
istiusmodi audacia freta temere adhibuit. Post repetitas un-
gendi vices mirum in modum sublevabatur brachii dolor, at-
que restituebatur, quæ penitus periisse visa est, ejus movendi
facultas. Sed proh ! miseras rerum humanarum vicissitudines !
Hanc brevem sane tranquillitatem secuta fuit Tempeestas sæva
atque diuturna. Vixdum enim redintegrari visa fuerat brachii
sanitas quum valde dolere cœpit caput ejus ; materia scilicet
Rheumatica a brachio ad cerebri membranas translata. Jam
inde de dolore acutissimo sinciput sinistrorsum occupante, at-
que ab imo ossæ Frontis ad extremum os Occipitis sese exten-
denti perpetuo querebatur. Pulsus erat debilis, neque admo-
dum velox ; qui tamen post singulas Venæ sectiones nequa-
quam deprimi videbatur ; lingua albida sed humida ; urina
modo cruda, modo crassa ; nunquam vero flammea neque
limpida ; Sanguis, quotiescunque extrahebatur, nequaquam
fuit pleuritici æmulus, sed sero bilioso, non tamen nimio,
abundavit. Huic vehementissimo dolori per tres hebdomadas
miserri-

miserrimam foeminam nunquam non excrucianti cum nihil opem ferre nedum mederi potuisset, *frustra* secta tam brachii quam cervicis vena, *frustra* temporibus plus vice simplici admotis hirudinibus, *frustra* secta arteria temporali, *frustra* tum purgantibus tum clysteribus subducta alvo, *frustra* applicatis tam capiti quam cruribus acerrimis véficatoriis, *frustra* adhibitis lenientibus fomentis, *frustra* denique deglutitis variorum generum (sc. cardiacis, volatilibus et antispasmodicis) medicamentis, delirare jam tandem incipiebat, et post triduum tranquille delirando transactum ineunte Septembre proxime sequenti 1756 vitam, propter imprudentiam suam nihil amplius desiderabilem, cum morte commutavit.

HISTORIA QUINTA.

MULIER innupta, sexagenaria, plethorico habitu, acribus succis pleno, prædita, quæ tamen per totum vitæ cursum nunquam antehac febricitaverat, prima Cancri signa, mammam sinistram invasura, ineunte anno 1755 sensit. Durus, inæqualis, et dolorificus tumor, Cancrorum chelarum formæ æmulus, mammæ superficiem primo occupare cæpit. Post aliquot menses papillarum vascula erodi cæpta sunt, e quibus serum tenue, acre, fœtidumque lentius sed nunquam non exstillabat. Consulti ego et chirurgus peritissimus dignissimisque, Dominus DAVID MIDDLETON *Chirurgus Regius* ab omnibus acribus tam internis quam externis medicamentis eam dehortabamur; nihilque nisi valde urgente dolore tentandum esse præcipiebamus, atque iis temporibus ut solummodo mitteretur sanguis, alvusque leniter pro re nata solveretur, et ut nulla five *cataplasmata* five *unguenta* præter emollientia et demulcentia mammæ unquam adhiberenter suadebamus. Hujusmodi consilio propinqui et amici ægræ minime contenti,

R

vanif-

vanisque magniloquorum quorundam, cancris imitari profitentium, promissis lactati Chirurgum quendam, qui cantilenam istiusmodi canendo infelices omnes, quotquot cancro laborabant aut sibi laborare videbantur, a cæteris modestius se gerentibus Chirurgis ad se allicere solebat, accersiri iubent. Hic, nulla mei aut chirurgi prius accersiti ratione habita ad hunc modum temere præscripsit.

R *Cerat. epulot.* ʒij.

Sacchar. Saturn. ʒiſs.

M. F. *Linimentum cuius aliquantum super alutam extensum mammae quotidie applicetur postquam fotu sequenti frigido bene fota fuit.*

R *Aquæ Rosar.* ℥ij. *Vitriol. alb.* ʒij. *Sacchar. Saturn.* ʒiſs.

M. F. *Fotus.*

Eodem tempore Aquam *Pyrmont.* cum *Elixir. Vitriol.* bis die bibendam imperabat.

Postridie quam his Chirurgi præceptis obtemperare cœperat invasit eam Febris ardens, materia scilicet canerosa a mamma in habitum ejus hoc modo retropulsa. Accersitus ego, Octob. die 18. 1756, pulsus ejus durus, celerem, et plenum inveni. De inquietudine summa totum suum corpus exagitante somnumque omnino prohibente querebatur, dolore mammae solito admodum levato. Sitis urgebat intensa; urina erat valde rubicunda; alvusque præter solitum astricta. Sanguinem e brachio ad ʒxij extrahendum, alvumque infuso lenitivo solvendam jussi; quibus præmissis *nitrosa* et emulsionem demulcentes affatim hauriendas consului, eamque in lecto se quiete continere suasi. Biduo in his peragendis transacto postica mammae dextræ pars inflammari cœpit; atque frustra adhibitis omnimodis revellentibus in *Apoſtēma* defiit; quo tandem suppurato et lanceola inciso nondum cessavit Febris, sed quotidie miseram agitare perſtitit, modo caput modo pulmones impetens,

impetens, *Apostematis* interea labiis fungosam, Cancro propriam, speciem præ se ferentibus, usque ad diem quartum *Novembris*, quo tempore remittente paululum Febre *Cortex Peruvianus* ea ratione ingestus fuit ut febrem omnino domasse visus fuerit; nondum vero subigebantur dolores, præcipue crura occupantes, qui adeo non mitigabantur, ut pari passu quo recesserat Febris ægotam succumbentem aggredi viderentur; quibus post paucos dies superveniens delirium Tragediæ *Catastrophæ* non minus exoptatam quam expectatam intra horas viginti et quatuor intulit. Hinc videre licet quam scienter *GALENUS*, de lotionibus differens (quibus cancro cum exulceratione conjuncto laborantibus uti jure concedit) hoc præceptum tradiderit? "Tunc enim, (sc. quando exulcerantur) si
 " nihil aliud fieri potest, saniem cancrorum abluere necesse est,
 " non quemcunque in hunc usum liquorem adhibendo, sed
 " eum solum, qui sive per experientiam sive per indicationem
 " neque putrescere neque irritare partem affectam reperia-
 " tur*." Neque minus sapienter subjungit. "Cancros sine
 " exulceratione hac curandi methodo non indigere."

* Αναγκαῖον, γὰρ, εἰ καὶ μὴδὲν ἄλλο τινὲς αὐτὰ, τὰς ἰσχυρὰς ἀποπλύνειν ὑγρῷ τινὲς χρωμένον ὅπερ ἢ τὸ τυχόν εἶναι προσήκει ἀλλ' ὅτι περ ἂν ἦτοι διὰ πείρας ἢ δι' ἰνδείξεως εὐρεθῇ μᾶλλον σήπιν πύφικος, μὴτ' ἐρεθίζειν τὸ πεπονηδὸς μέρος ταύτης μὲν τῆς θεραπείας ὅθ' οἱ χωρὶς ἐλαφρώς δύνανται καρκίνου. *GALEN. Comment. VI, in HIPPOCRAT. Aphorism. XXXVIII.*

HISTORIA SEXTA.

NOBILIS Infans foeminini sexus, quatuor menses nata, quam lactaverat Nutrix sana, circa mensem tertium, quo tempore erumpebant Nutrici Catamenia, torminibus levioribus vexari cœpit; a quibus deglutiendo pulveres testaceos cum *Rhabarbato* omnino liberabatur. Lac Nutricis Infantem mirum in modum pinguescebat, nullo tamen morbo præter

leviorem modo memoratum correpta fuerat a die natali ad finem mensis quarti; quo tempore (die sc. *Januarii* secundo 1757) pallefcere et febricitare cœpit. Pulsus erat velox; Respiratio cita; alvus ad crebras viridesque dejectiones prona abdomine flatibus distento. Post quatuor horas pulverem deglutivit testaceum, qui cum intestinorum tumultum compescere nequiret, alter ejusmodi post quatuor horas cum Pulveris *Rhei* gr. vij. et *sem. anisi* gr. j. ex *Aqua anethi* exhibitus fuit, qui alvum bis movit. Interea temporis crebris spasms convelli cœperat totum ejus corpus, graviter subinde vagienti infante misella, quæ post sex horas efflavit animam.

Perendie Infantis cadaver, me inspectante, dissecuit D. *Hawkins*; quo tempore omnia tam Thoracis quam Abdominis viscera sana invenimus. Cor, Pulmo, et Hepar majora erant quam quæ Infantis ætati competerent. Ventriculus et *Colon*, qua parte in Rectum definit, flatu distendebatur, cochleari uno atque altero seri biliosi viridantis e Ventriculo dissecto effluentibus. Cætera Intestina præter solitum flaccidiora et mirandum in modum facibus vacua jacebant.

Subitanæ Infantis mortis nulla in hisce partibus causa reperta cranium aperuimus; quo recluso in conspectum venit cerebrum insolitæ magnitudinis; inter cujus exteriores membranas sc. *duram* atque *piam* matrem in utraque *Hemisphæra* fluctuabant seri fusci cochlearia circiter duo extra vasa sua debiliora nimia sua sive mole sive vi propulsa; quod serum extra vasa sibi propria effusum ingeniumque omnino *acre* indutum mortem Infanti intulisse videbatur. Cum enim tanta non abundaret copia quanta mole sua functiones Animales instar *Hydrocephali* opprimere potuisset videretur, veri quidem simile est id acrimonia sua nerveas Cerebri fibrillas convellendo per totum systema nervosum tot spasmos excitasse, quot
aut

aut spirituum animalium a *Cerebello* ad *Cor* derivandorum,
aut sanguinis in partibus vitalibus cursui impediendo omnino
sufficerent. Hoc saltem constat, nempe flatu Intestina di-
stendente non ilico statuendum esse morbum ex flatu solo
oriri, neque morbi primarii sedem in Intestinis esse positam :
spasmos enim in parte longe ab iis dissita excitatos per Intestina
propagari posse eodem tempore quo intestina ipsa cætera sunt
sana hujus morbi nos docet Historia.

F I N I S.

ERRATA.

PRÆFAT. p. 2. l. 3. pro *casum* lege *casuum*. Not. p. 57. l. 5. pro *competisse* lege *comperisse*.
EPIST. p. 3. l. 14. pro *prolongandæ* lege *prorogandæ*. p. 5. pro *pone*; p. 24. l. 7. pro
eorum lege *earum*. HISTOR. MEDIC. p. 1. l. ult. pro *Medis* lege *Medico*. p. 8. l. 12.
pro *Jatroalipitarum* lege *Jatraliptarum*.

aut spiritum animalium a Corpore ad Cor derivandum
aut sanguinis in partibus vitalibus cursui impediendo omnino
interficerent. Hoc spiritum constat nempe hunc spiritum
fendere non sive spiritum esse morbum ex hunc
omni, neque morbi primi sed in intestinis esse positum
spasmus enim in parte longe ab his cunctis excitatus per intestina
propagari potest eodem tempore quo intestina ipsa cuncta sunt
sua huius morbi nos docet Historia.

F I N I S

ERRATA

Page 1. l. 1. pro "et" legatur "et"
Page 2. l. 1. pro "et" legatur "et"
Page 3. l. 1. pro "et" legatur "et"